

EEN TROUW WACHTER

BRIEVEN UIT DE NALATENSCHAP VAN DE ZEER BEKENDEN

HERMANUS VAN DEN HOVEN

GEBOREN TE GROOT-AMMERS 8 OCTOBER 1845

OVERLEDEN TE GIESSENDAM 18 NOVEMBER 1931

Aangevuld met een levensschets

**Eerste uitgave
Firma D. J. Thijsen, Buren
22 december 1932.**

**Tweede uitgave gestencild door
Wed. G. Verhage – Knappe
1980**

**Derde uitgave
UITGEVERIJ P. STUUT - RIJSSEN – 1982**

**Digitale uitgave
STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

Gezin

Hermanus van den Hoven werd geboren in 1846, te Groot Ammers. Zijn ouders waren Aart van den Hoven en Hilligje Nobel. Hermanus is overleden op 18 november 1931 te Giessendam.

Hermanus trouwde op 6 oktober 1871 te Giessendam met Jacoba van Baren, geboren 20 juni 1839 te Groot Ammers. Zij is in 1913 overleden.

Kinderen:

Aart

Leendert

Leendert

Aart

Leendert

Jacobus

Leendert

Maaïke

Maaïke

Aartje Willemijntje, gehuwd met Willem Boumeester

Hilligje, gehuwd met Adrianus Gerardus Walraven

Zijn leven

In 1931 schreef Hermanus van den Hoven aan een vriend en vriendin in het kort **zijn bekeringsweg**. Deze brief is in dit boek te vinden.

Van zijn jeugd is nog bekend dat Manus als jongen van Groot-Ammers liep naar Oud-Alblas om ds. Ten Bokkel Huinink te horen.

Van den Hoven was arm naar de wereld. Als beroep wordt vermeld arbeider, en later tuinman. Hij was zo arm dat de kerkeradsnotulen van 1880 vermelden:

'...Verder wordt nog bepaald, aan Manus van den Hoven met f 2,50 per week te bedelen en tevens aan het Algemeen Armbestuur te verzoeken insgelijks dat huisgezin enige toereiking te geven.'

Hij kreeg deze 'toereiking' ondanks het feit dat hij nooit naar de kerk ging. Hij behoorde tot de 'onkerkelijken' en las thuis een preek. Ook leidde hij begrafenissen en hield gezelschappen.

Manus schrijft:

Ik ben getrouwd geweest, en die vrouw heb ik 44 jaar gehad. Nu ben ik 17 jaar weduwnaar. Vijf kinderen heb ik gehad, van wie er nog drie in leven zijn: twee dochters en een zoon.

Nu zult gij wel vragen: hoe hebt gij ze gehad? Mijn vrouw was een goed bekeerd mens, daar heb ik een lief samenleven mee gehad. En mijn kinderen waren onderworpen en leefden mee met ons, goed overreed met een open consciëntie.

Mijn oudste dochter heeft geen kinderen. De andere heeft drie zoons, voor de tijd oppassende kinderen. En mijn zoon heeft twee dochters. Eén ervan is getrouwd, en de andere is dag en nacht bij mij. Zij is 23 jaar; ik heb een buitengewone goede oppas. Mijn

zoon en zijn vrouw leven nog bij de oude waarheid. Zij hebben grote achting voor het echte volk, en van de voorwerpelijke leer van onze tijd moeten ze niets hebben. Dat onderscheiden ze heel goed, al was het door de onderscheiding van de ouders. Want de godsdienst van onze tijd, die uit de geest der dienstbaarheid voortkomt, wordt in onze dagen altemaal christelijk genoemd. En dat is een naam zonder daad, een dode godsdienst. Ze kunnen wel van een Jezus praten en van een Zaligmaker, maar dat betekent niets.

Overlijden

Op 11 februari 1930 schreef hij aan vrouw Schelling in Nieuw-Beijerland:

'Wat zijn wij gelukkig, dat wij oud zijn! Nog een ogenblikje, en dan worden we verlost met een eeuwige verlossing, die God de Vader in Christus in ons heeft uitgewerkt, om ons die heilige wetenschap te schenken om het onvoorwaardelijk toe te kennen aan de Onschuldige, Die de schuld voor ons betaald heeft.'

Aan het einde van het jaar daarop, op 18 november 1931 is Hermanus van den Hoven overleden. Hij is begraven op het kerkhof van Giessen-Oudkerk. Op het graf is gesproken door de heer J. Vroegindewey te Middelharnis, oefenaar en vader van vier Hervormde predikanten. Ook Pleun Kleijn uit Rotterdam heeft bij deze gelegenheid gesproken.

Van den Hoven was bevriend met ds. J.A. van Voorthuizen, die in 1907 naar Giessen-Oudkerk gekomen is en daar gestaan heeft tot 1911.

Tot zijn goede kennissen behoorde ook ds. M. Ruben uit Zeeland, evenals ds. N.C. Bakker uit Wijngaarden en ds. P. Deetman uit Amsterdam.

Hieronder geven we een brief die geschreven is door de kleindochter van Van den Hoven, die (mede) Van den Hoven verzorgd heeft, en deze brief handelt over diens sterven.

Giessendam, 29 november 1931

Met dezen komen wij u danken voor uw hartelijke deelneming in ons zo zwaar verlies. We hebben het er dikwijls over gehad in opa's ziek-zijn, maar nu de slag gevallen is, voelen we pas goed de lege plaats die hij gemaakt heeft.

En o, mocht die God van opa toch die lege plaats eens komen te vullen. Nu heb ik zolang met hem samengeleefd, en ben ik dikwijls met hem eens bij het volk geweest en heb ik veel gehoord en dat zal nu, indien er geen Gods-daad gebeurt, mijn oordeel nog verzwaren. Opa is dertien weken ziek geweest. En in de eerste week heeft hij al afscheid van ons genomen, want hij werd gewaar dat de dood ermee in verband stond, met deze woorden: 'De tijd mijner ontbinding is aanstaande.' En toen heeft hij ons opgedragen aan God, en dat was zo krachtig, en hij kwam het de Heere nog af te smeken, of er nog een zegen achter mocht blijven voor zijn nageslacht. En toen heeft opa zijn boodschap afgelegd en nu ligt het voor ons. Het was zo aangebonden bij opa, hij kreeg een gezicht uit Openbaring 10, op die Engel Die Zijn rechtervoet op de zee zette en Zijn linkervoet op de aarde en Hij zwoer bij Die, Die leeft in alle eeuwigheid, dat er na dezen geen tijd meer zijn zou. Daar heeft opa toen veel uit gesproken. En toen zijn er nog zoveel weken overheen gelopen, dat wij weleens zeiden: 'Opa u knapt misschien wel weer een beetje op.' Maar hij zei altijd: 'Mijn tijd van ontbinding is aanstaande. Ik wens meer en meer om ontbonden te worden en met Christus te zijn.' Menigmaal heeft hij dat versje gezegd: O eeuwigheid kom ras, ach dat ik bij U was.

Hij heeft nog eens buitengewone ontsluiting gehad op een avond, zodat de liefde Gods hem overweldigde. Hij was zo bedroefd en God was zo goed over zijn ziel. Hij kreeg zo die woorden uit Jesaja 40: 'Spreekt naar het hart van Jeruzalem en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.'

Hij was erin verslonden en riep uit: 'Het heeft geen oor gehoord en geen oog gezien, wat God weggelegd heeft voor diegenen die Hem vrezen!' En hij was zo vermanend, met het de mensen aan te zeggen wat ieder te duchten stond die onbekeerd kwam te sterven. En het had zo'n overwicht, dat wij, en al de mensen, want het huisje zat vol, zaten te wenen. Opa zei: 'Ze zouden bij beurten zingen in die wijngaard.'

U begrijpt dat wel, hè, Van de Ende. En hij lag in die gang zo: 'Ik leve, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij.'

Nu geachte vriend en vriendin, ik heb u in alle gebrek het een en ander meegedeeld, hoe opa de laatste tijd gelegen heeft. Op de morgen van zijn sterfdag zei hij: 'nu is het geregeld maar: 'Ziet Uw licht komt.' Maar dan zal het zijn: 'Hier rusten de vermoelden van kracht', dan houdt de stem des drijvers op.'

Even voor zijn heengaan hief hij zijn handen omhoog en hij sloeg zijn ogen op en riep: *hoe zalig is het volk dat naar Gods klanken hoort*. Dat was het laatste, toen is hij stilletjes gaan liggen sterven. We zagen het al minder en minder worden. Hij heeft helemaal geen doodsstrijd gehad.

En nu zal ik u nog wat vertellen van zijn begrafenis. Er waren zowat 400 mensen gekomen om hem mee te begraven. En het was een dag van vrede, daar de Heere Zijn goedkeuring op gegeven heeft. Er is door drie vrienden een woord op zijn graf gesproken en er is nog een versje gezongen uit Psalm 68 vers 2: 'Maar 't vrome volk, in U verheugd', enzovoort. Hoewel opa niet erg was voor zingen op een graf. Hij zei altijd: 'Het is geen zingenstijd.'

Maar de vrienden zeiden: 'Het kan op Manus van den Hoven wel lijden.' Het was een grote toeloop van mensen, bij elkaar wel een duizend. Opa is als een koning begraven. Hij was ook een koningskind. En de meeste mensen waren onder de indruk, want ze hielden veel van opa.

Nu weten jullie er iets van hoe het hier gelopen is. En we hopen dat u nog eens terug zal schrijven. We hebben uw laatste briefje dikwijls gelezen in deze dagen en ook voorgelezen aan anderen. Ik moest, toen opa er nog was, ook dikwijls uw brieven voor hem voorlezen, hij lag zo verenigd in uw weg.

Het ligt zo in de lijn van mijns vaders gedachten u bij leven en welzijn eens te komen bezoeken, en dan kom ik ook mee als het goed is. Maar wanneer weten we niet. Nu nog niet.

Nu eindig ik met de minzame groeten aan u beiden van vader en moeder en van mij,
Mien van den Hoven

In een streekblad werd in november 1931 het volgende verslag van de begrafenis van Hermanus van den Hoven opgenomen, inclusief de foto.

Giessen-Oudekerk zal zelden een groter begrafenis gezien hebben dan j.l. maandag, toen het stoffelijk overschot van de heer Manus van den Hoven werd ter aarde besteld. De heer Van den Hoven, die de hogen ouderdom van 86 jaar had bereikt, was zeer gezien onder de gezelschapsmensen. Hij bezat grote spreekgaben en was deswege wijd en zijd bekend. Een schare van naar schatting vijf honderd mensen woonde de plechtigheid bij. Bovenstaande foto werd genomen toen de stoet, na de begrafenis, terugkeerde naar het sterfhuis. Daar dit te klein was om allen te bergen, was tijdens de begrafenis de timmermanswerkplaats van de aannemer H. Bakker in orde gebracht om allen te ontvangen.

Zoete banden die mij binden.

H. Natzijsl \ H.J. van Dijk,

Den Hertog BV Houten, 1995

Uit: *Komt luistert toe.* Het leven van het oude volk, door J. van Dam, Alblasserdam

We hebben weleens horen uitdrukken: "Er is grote genade nodig om bij anderen de genade in haar eerste beginselen te kunnen onderscheiden". Een man met zulke grote genade was Manus v.d. Hoven te Giessendam (1845-1931) en aangaande dat onderscheiden van Gods werk bij anderen en zijn omgang in liefde met die armen van Geest (die echter wel een aanklevend leven hadden) vonden we iets vermeld in "Kerklanken" van dec. '83, geschreven door ouderlink P.H. Duijzer te Brakel. We hadden deze maand geen gelegenheid om zelf iets voor deze rubriek te beschrijven, dus we hopen "dat de welwillende lezer" ons niet euvel duide, dat we een keer iets ontlenen. Het betreffende stukje is als volgt:

Toen Manus ouder werd, bezocht hij dikwijls de vrienden in Brakel en Poederoijen. Zodoende werd hij ook nog al eens verzocht om een begrafenis te leiden. Hij had hiervoor gaven van de Heere ontvangen en als hij vrijmoedigheid kreeg, dan stond hij in de kracht van God om Hem de eer te geven en tot stichting van Gods volk. Hij had ook een krachtige heldere stem, zodat het in Brakel gebeurd is, als Manus zijn aanspraak deed op het kerkhof, dat de vriendwerkers uit Giessendam, in de kilbossen bezig zijnde, even ophielden met houthakken. Zij hoorden namelijk aan de stem dat Manus aan het woord was en gingen even luisteren.

Dit was op de begrafenis van Piet van de Veer, die gewoond had in zijn grote boerderij Burg. Posweg 12, rijk gezegend met aardse goederen maar arm in geestelijke zaken. Als een bekommerde ziel had Piet van de Veer geleefd en in zijn waarneming een missend mens. Zijn sterven was onverwacht; in het Munnikenland viel hij dood van de boerenwagen af. Toch mocht Manus een helder getuigenis van hem geven. In zijn aanspraak vergeleek hij zijn overleden vriend met de Emmaüsgangers, van wie de één wel een naam had, namelijk Kleopas, maar de ander niet. Zo was zijn vriend die naamloze Emmaüsganger, maar wel op de weg om de Heere te ontmoeten.

In Poederoijen was Manus altijd aan de Hoek bij Teunis en Floris van Hemert. Hun zuster Janna deed de huishouding en trouwde met Aart Brienen. Manus kwam hier graag en was weleens een maand aan de Hoek en dan brachten zij elke dag bezoek aan de vele vrienden in het dorp, zodat zij weleens schertsend zeiden, wij lijken wel ouderlingen die huisbezoek in de gemeente doen. Een van de vrienden woonde aan de Maas op het oude veerhuis, Jan ten Hage, veerman naast hotel de Zwaan te Andel.

Naar hem ging Manus vanaf de Hoek niet over de dijk, maar over de uiterwaarden langs de Maas.

Op een morgen toen Manus in de eenzaamheid langs de rivier liep, kreeg hij een duidelijke inspraak van de Heere in zijn hart, waarvan hij hevig ontroerde. "Weet gij niet, dat de Heere heden uw vriend van u wegnemen zal"? In het veerhuis gekomen, ging hij direct naar het bed van zijn oude vriend en vroeg hem of hij ook een boodschap van de hemel had. Doch Jan ten Hage kon niet zeggen dat hem iets was bekend gemaakt. Ook gevoelde hij in zijn lichaam niets dat op sterven geleeke. Toch hield Manus ook tegenover de huisgenoten vol, dat de boodschap zó duidelijk was, dat hij er niet aan twijfelen kon. 's Middags kwam de oude Jan aan tafel, hij gevoelde zich heel goed, maar Manus bleef erbij. "Ik geloof toch vast, dat je vandaag heengaat, Jan". 's Avonds waren er nog vrienden gekomen die het gehoord hadden en zijn dochter Dirkje, Chris en Arie zijn zonen, maar hun vader kon niet anders verklaren, dat hij zich nog eender gevoelde als

gisteren.

Alleen op de vraag van Manus hoe zijn gedachten waren omtrent zijn heengaan, antwoordde Jan deze drie woorden: "In hoop zalig"!

"Dat is genoeg", zei Manus, "want de apostel heeft het toch zo gezegd in Romeinen 8. Op het einde van de dag werd het woord van de Heere toch bevestigd, de vrienden waren allen naar huis, alleen Manus was gebleven en was er getuige van, dat even vóór middernacht, zijn vriend Jan ten Hage de adem uitblies. "In hoop zalig" was zijn laatste woord geweest, en daaruit bleek zijn gemoedsgestalte.

Niemand had de dood aan zien komen, ook Jan niet, maar *indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid*, Rom. 8:24.

Zo kalm als Jan ten Hage was heengegaan, is op 's Heeren tijd ook Manus v.d. Hoven overleden. Alleen met dit verschil, dat Manus zijn sterven voelde aankomen. Toch was hij niet ziek, maar oud. Op 8 oktober 1931 was hij 86 jaar geworden, liep nog buiten en was zelfs nog een keer door een duizeling overvallen, terwijl hij een emmer water wilde scheppen uit de Giessen. Hij klom zelf weer uit het water en viste zijn klompen op, die nog in de Giessen dreven.

Maar op de dag van zijn sterven 18 november 1931 was hij niet bepaald ziek en is in het bijzijn van zijn vrienden in zijn stoel gestorven. Hij verklaarde dat hij de dood in zijn voeten voelde en omhoog komen in zijn lichaam. Onderwijl getuigde hij, *dat zijn deel in de eerste opstanding vastlag, zodat hij de tweede dood niet vreesde*. Toen hij niet meer spreken kon, wees hij aan hoever zijn lichaam al afgestorven was en even daarna blies hij de adem uit.

P.H. D.

"In hoop zalig".

Wij hebben weleens gehoord, dat ds. Lamain uitdrukte: "Er zijn zielen, die wanneer zij rekenschap moeten geven van de hope, die in hen is, en wanneer dan als het ware het mes op de keel wordt gezet, dan naar waarheid niet anders kunnen zeggen, als "Ik weet het niet, ik weet het niet". Dat zijn zielen, die wel weten dat ze veranderd zijn, maar ze durven voor al het goud van de wereld niet te zeggen, dat die verandering een zaligmakend werk van Gods genade geweest is. Ze hebben dan geen licht om dat te bezien. Betreft het nu eens iemand, die we in de dagelijkse praktijk des levens goed kennen, dus ook wat betreft het hartewerk in het verborgene, dan is zo iemand voor ons wat duidelijker - aan de vruchten kun je dan de boom kennen. Voor zichzelf houdt zo iemand zich ook in die werkzaamheden nog doorgaans verdacht.

Het kan met zulke zielen wel zó zijn, dat bijzonder geoefend volk van God en ervaren leraren nog moeten zeggen: 't is voor mij geen duidelijk leesbare brief.

Zo leefde er in het begin van deze eeuw te Nieuw-Lekkerland dicht bij Schoordijk, **Annigje de Haan**, een getrouwde vrouw. Die vrouw leefde (ik meen, met een godvrezende ongetrouwde broer, Huig de Haan) afgescheiden van de wereld en ze ging veel om met het volk van God. Naar dat volk ging ze graag, maar praten deed ze er niet. Blijkbaar altijd bevreesd voor zelfbedrog, weinig licht over haar weg; hoe het ook zij: het werd nooit echt duidelijk hoe het in de grond met haar stond.

Doch wat gebeurt er? Annigje sterft. Ik weet niet, of zij mogelijk onverwachts stierf, doch blijkbaar werd het ook met haar sterven nog niet duidelijk, wie zij in haar leven geweest was. De dag van begraven breekt aan, en omdat zij zoveel bij Gods volk gekomen was, kwamen er ook verscheidenen daarvan op haar begrafenis. Ook een aantal godsdienstige,

vrome mensen waren er wel. Zodra er een aantal was, begonnen ze al gauw onder elkaar te oordelen over Annigje: of ze nu voor eeuwig verloren of voor eeuwig behouden was. Wijsheid en godsdienstige redenering voerde de boventoon en al spoedig had men samen weinig hoop voor Annigje. Immers: ze had nooit iets uitgelaten waar duidelijk goede grond in was, en de stenen zullen toch haast roepen als deze zwijgen, enz.

Jan Geense was ook aanwezig, maar die wist over Annigje op dat ogenblik ook niet veel te zeggen, dus 't was tenslotte zó, dat, eer de begrafenis eigenlijk begon, de een pratend en de ander stilzwijgend tot de gedachte gekomen was, dat Annigje geen genade gekend had en dat zij met al haar godsdienst voor eeuwig omgekomen was.

Toen het huisje al vol was, en de droeve plechtigheid zou gaan beginnen kwam er echter juist nog iemand, die van de Fop Smitboot te Kinderdijk kwam en het laatste stuk kwam lopen. Dat was Manus van den Hoven uit Giessendam, een zeer begenadigd en geoefend Christen. Als goede kennis had de familie hem ook een kaart gestuurd. Manus was zeer gezien onder het volk, dus men vroeg, of hij maar "daarginds wilde gaan zitten aan die tafel, want daar is Geense ook" en ook: "wat Manus nu toch van Annigje dacht?"

Zijn antwoord was dit: "Nee, ik kom maar niet zo daar binnen, 't is vol en er is niet zo veel tijd meer, ik blijf wel hier bij de deur. Maar wat Annigje betreft, moet ik jullie toch eens wat zeggen. Ik heb haar ook vele jaren gekend. En ik weet dat ze in haar jonge jaren aan het schaatsen was en toen plotseling door God is staande gehouden. Van toen af kon ze met de wereld niet meer leven en heeft ze altijd met Gods volk geleefd. En of dit bij haar nu een keuze als bij Ruth was, dus of dit een begin van zaligmakend werk in haar hart was, dat heb ik ook nooit duidelijk op kunnen maken. Dus nu kreeg ik eergisteren de rouwkaart en toen moest ik zeggen: "Waar zal die Annigje nu toch aangekomen zijn?" En nu is God ons niets verplicht, maar Hij wil ons toch weleens wat openbaren, en ik mocht het voor de Heere neerleggen.

Toen bepaalde de Heere mij bij Juda en Thamar. We zullen die geschiedenis nu maar niet helemaal ophalen, want zo mooi is het niet. Juda was een man met genade en 't is een gruwel waar een kind van God toe in staat is, is 't niet waar, Jan?

De Heere leidde mij in die geschiedenis, en waar het nu over gaat, is dit: die derde zoon van Juda, dat was Sela, en die was door Juda aan Thamar beloofd. En nu was Sela wel groot geworden, maar Juda had zijn belofte nog niet vervuld. Thamar had die belofte en daar kon zij haar schoonvader aan houden. En toen Juda vond, dat het recht z'n loop moest hebben en Thamar verbrand moest worden, toen toonde Thamar aan Juda de zegelring en die snoeren en die staf. Die waren door Juda zelf als pand aan haar gegeven - dus toen kon Juda haar niet doden.

Nu liet de Heere mij zien, dat Annigje ook voor God is verschenen en dat zij toen ook, evenals Thamar heeft mogen betuigen: *Beken toch, wiens deze zegelring, en deze snoeren, en deze staf zijn!* Van die man had Annigje ook de belofte en ik mocht zien, dat ze hier zwanger geweest is vanwege die belofte, en al is het, dat ze hier altijd verre gestaan heeft en de vervulling miste - de zaak vloede voor haar toch ook voort uit dat verbond dat van geen wankelen weet. Daar lag zij in begrepen en dan kan God niet van zo'n ziel af. Dan wil Hij er ook nooit vanaf, *want 't geen uit Mijn lippen ging blijft vast en onverbroken. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijne goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer*".

Dit sprak Manus v.d. Hoven en toen geloofden al de aanwezigen, dat Annigje de Haan eeuwig behouden was en zo werd ze die dag te Nieuw-Lekkerland begraven.
Alblasserdam J. van Dam.

Een brief van A. van den Ende aan Manus van den Hoven

Wij ontvingen van een vriend een authentieke brief van de godzalige A. v.d. Ende, zoals hij die eens schreef aan Hermanus van den Hoven. Zij kenden elkaar niet, doch zoals u hieronder ziet, was een voorwoordje van Manus in een boekje van *Jan de Ruiter* aanleiding, dat V.d. Ende lust kreeg om die onbekende broeder te schrijven. (zie onderstaand voorwoord)

De brief van V.d. Ende kwam er op uit, dat hij op enige vellen weergaf, hoe de Heere hem geleid had. We hopen verder nog wel te zien, hoe deze beide geoefende kinderen Gods het hartelijk met elkaar eens waren. De betreffende brief is als volgt:

Nieuwerkerk, 1 december 1930.

Onbekende vriend! En toch bekend, door uw voorrede in de "Overgeschoten brokjes" van De Ruiter, die al een oude bekende is in de school. Maar nu al afgelost uit zijn gevangenis, om altijd bij zijn Meester te zijn, daar hij zo veel van hield, omdat hij er zoveel van geleerd had. Wat Hij voor hem gedaan en geleden had, dat kon hij hier niet genoeg waarderen en wat zal het nu zijn, nu zijn krukjes niet meer nodig zijn om op te springen, want die blijven hier en de liefde alleen gaat binnen. Ik had enige verzen van Jan de Ruiter en nu zag ik in de catalogus de "Overgeschoten brokjes" en daar kreeg ik zin in, want dat is onze leeftocht: Love, Watson, Smijtegelt en Brakel, Huntington en Bunyan enz. Het koren, dat Jozef bewaart tegen de magere jaren en het kwam zo ver, dat er anders niet meer was (wel sinaasappelen en vijgen en dat lichte spul) in Kanaän, maar in Egypte was koren en dan worden de brokjes gewaardeerd door degenen, die bij dat licht niet kunnen leven. Wij hebben het opgedaan en ingezien, zodat wij ook de voorrede gelezen hebben van u.

Ik heb nooit geweten, dat ik nog een broeder in Giessendam had. Want u begint van Adam af; hoe hij van God geschapen was naar Zijn beeld, maar dat beeld verloren door ongehoorzaamheid en wij met hem en daar ligt nu het ganse menselijke geslacht, van God afgevallen en de duivel toegevallen. Maar nu krijgt de Heere werk, om nog enkelen van dat gevallen geslacht te herstellen en hoe gaat dat toe? Dat wordt op de school van Christus geleerd. Dat, uw zeggen: eerst de roeping en wat een mens dan wordt, die door God geroepen wordt inwendig, dat kwam bij mij zo overeen. Hoe ik door God uit de wereld geroepen ben en dat ook met Adam, die God kende aan de wind.

Vriend, toen mijn gebouwtje kraken en ik voor God moest komen, tegen Welke ik gezondigd had en ook niets gedaan had dan zonde, toen heb ik voor 't eerst mijn knieën gebogen en om genade gevraagd. Ik was toen 18 jaar en had nog nergens van gehoord ('k was als een heiden opgekweekt), zodat het nu uit was, om tegen zo'n goeddoend God te zondigen. Het was nu ten einde met mij: ik moest nu sterven, want God heeft Zijn hand nu van mij afgetrokken en ik werd zo aangevallen met de dood, dat ik mijn vader en mijn moeder riep en zei: "Ik ga sterven!" Mijn moeder was zo uit haar bed en kwam verschrikt aanlopen en vader ook en die zei (ik hoor het hem nog zeggen): "Hij raast; hij zal wel een

borrel teveel gebruikt hebben!" Ik zei toen: "Nee vader, ik spreek woorden van een gezond verstand!"

Zo krachtadig overtuigde de Heilige Geest mij van mijn schuld, dat ik het nog voel en toen zei ik: "Vader en moeder, u kunt nog zalig worden, maar ik heb tegen God gezondigd en nu moet ik voor eeuwig verloren gaan!" Er was een bekeerde man in de buurt en vader zei: "Wil ik die halen?"

Ik zei: "Die zal niet komen, want die weet wel wat een zondaar ik ben." Het was 11 uur in de nacht en die man was juist die dag mankerende, maar hij zei tot m'n vader: "Ik zal morgen komen." Toen ben ik van die ure af op zijn hart gebonden, dat heeft hij mij later gezegd, dat hij geen enkel gebed gedaan heeft of ik was op de vleugels van hetzelfde en er was een oude christin, die moest al voor mij bidden, 's daags voor de Heere mij 's nachts overtuigde. Die zag mij gaan met de dood naar het graf en bracht het voor de Heere of de Heere het mocht believen, daar ik de dood van buiten droeg, dat ik ook de dood van binnen mocht dragen.

Ik had 's middags een kindje naar het graf gebracht voorbij die oude vrouw, Diekje Brokee en die man was Krien de Blaaij en die kwam niet, zoals ik gezegd had. Daar ik nooit ergens van gehoord had, sprak ik zoals die overtuigende Geest mij leerde spreken, zo heel de nacht door met beloven: "Als ik nog mag blijven leven, dan zal ik U dienen en gehoorzamen en alles betalen, wat ik schuldig ben!" Wat is de mens? En de Heere liet mij leven en zei: "Leef in uwen bloede, ja leef!"

Ik ben toen aan het werk gegaan: van de kermis ging ik nu naar de kerk, van vloeken ging ik nu bidden en van het wereldse gezelschap naar Gods oude volk. Zo scheen ik voor de wereld een bekeerde jongeling, maar zo was het niet van binnen; daar achtervolgde mij de dood. Ja, vriend, negen geboden hield ik in mijn schatting, maar: "Gij zult niet begeren...", dat kon ik niet houden! O, ik had zo'n benauwd leven en de duivel wilde mij niet loslaten, tot de Heere kwam: "Die in één gebod struikelt, is schuldig aan alle geboden!" Daar kreeg ik het zo benauwd, dat ik dacht te sterven. De satan zei: "Zo gij mij zult aanbidden, zal de benauwdheid over zijn" en dat werd zo opgedrongen, dat ik mijn ogen dicht deed om ze in de hel te openen, liever dan de satan te aanbidden. "Den Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen!" Zodat ik de keuze gedaan had en toen openbaarde de Heere Zich als de Zaligmaker aan mijn ziel: "Ik ben gekomen om zondaren zalig te maken," zoals ik er een was en toen hoorde ik de satan vertrekken. Ik zag hem niet, maar ik hoorde hem met zijn legioenen vertrekken. En de Heere nam intrek in mijn ziel met vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Toen was de weg geopend, opdat ik nog zalig kon worden (zou ik nu zeggen) maar toen was ik een christen en was zo blijde! Niets kon die blijdschap van mij wegnemen. O, broeder, ik kan het allemaal niet zeggen, wat ik genoot. Heel Gods Woord door; al de beloften waren de mijne! Ik herinner mij, dat ik zei: "Niets zal mij scheiden van de liefde Gods, welke daar is", enz. En die twee oude christenen lieten mij maar genieten! Er was toch geen doen aan; de Heere alleen leert Zijn volk. Die Geest doet Zijn werk op Zijn tijd en zo sprak ik als een christen en leefde als een christen en bidden en zingen!

Daarop kwam dominee Daan Bakker leren in de schuur bij Dekker in Terneuzen en die kwam het allemaal bevestigen, wat ik van God geleerd had.

Hij leerde over de Heere Jezus, hoe Hij verzocht werd door de duivel en dat hij tot de Heere zei: "Indien Gij mij zult aanbidden, zal ik U dat alles geven!" Ik hoor het hem nog zeggen: "die arme duivel, die had niets om te geven!" "Maar" zei hij, "den Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen zult gij dienen!" en de duivel week van Hem. "En",

zeide hij, "de engelen kwamen en dienden Hem. Zo is het nu bij een ziel, die verzocht wordt en zo is het diezelfde Geest, Die in Jezus was, die in u gewerkt heeft." Toen keek die knecht Gods zo naar mij en zeide: "Kunt u nu nog ontkennen, dat u de Geest van Christus heeft?" Wat er toen in mijn ziel omging, weet diegene, die het geklank kent, en zo was ik een christen.

Op het gezelschap zei ik, wat de Heere aan mijn ziel gedaan had en dat kon ik, want ik had alles in mijn hand en ging er mee van de Heere af en ik leefde alles op, zodat ik tenslotte niet anders meer kon als mijn bekering vertellen en dat moest ik toch soms doen, zo dor en zo dood als mijn ziel was. In Axel op een gezelschap was ik doende en toen nam de Heere alles weg en ik kon niet meer. Ik zei het, dat de Heere sloot en wie zal dan openen? Zo werd ik van dag tot dag onbekeerd, hoe ik ook met hand en tand vasthield, wat de Heere gedaan had en ik wilde niet verloren gaan. Die het kent, "vriend, die weet het, dat het een Gods-daad is, om deugdelijk verloren te gaan. Als ik dan weer eens een versje kreeg, dan wilde ik, dat de Heere kwam, om dat ledige te vervullen, want ik werd altijd maar dorder, totdat de Heere mij ontdekte aan mijn erfschuld in Adam en mijn dagelijkse schuld. Toen had ik niets geen vasthouden meer en in die toestand zei de Vader: "Geef rekenschap van uw rentmeesterschap!" O, vriend, daar gevoelde ik de gevolgen van de zonde. Dat zou het einde baren en nog voor eeuwig verloren gaan. Toen was het, alsof ik in een vertrekking van zinnen kwam en ik voor God werd gedaagd in het recht en ik zag de hel en de satan naast mij staan als beschuldiger en mijn eigen consciëntie open en al mijn zonden voor mij en zo moest ik Gods recht toevallen en goedkeuren om voor eeuwig verloren te gaan en ging ik ook verloren. Maar vriend, daar stond de Heere op en zag ik Hem als tussenbeide treden, Die ik van tevoren niet gezien had. Ik zag niet anders dan zonde en schuld en had ook niets in te brengen. Maar de Heere zeide: "Ik wil niet, dat deze in het verderf nederdale; Ik heb verzoening voor hem gevonden." Dat keurde de Vader goed in Hem. Toen heb ik de Heere aan Zijn voeten gevat en zou met Hem mee hebben willen gaan om altijd bij Hem te blijven zonder te scheiden meer. Maar de Heere zei tot mij door Zijn Woord: "Gaat tot de uwen en vertel, wat grote dingen Ik aan uw ziel gedaan heb!" Dat heb ik nog altijd mogen doen; niet op de preekstoel, zoals ik weleens dacht, maar in mijn beroep als landbouwer. Maar wie is tot deze dingen bekwaam?

Na verder het zegel van God de Heilige Geest ontvangen te hebben als een slapende discipel, dat de Heere alleen in Gethsémané inging en dat voor mij, de allergrootste der zondaren en toen mocht ik met Maria zeggen "mijn Zaligmaker", en nu is alles in Zijn hand en niets in mij en moet ik van het ontvangen leven. Kunt u nu vatten vriend, wat ik aan uw woorden gehad heb? De eerste zaak, de roeping, daar heb ik veel van gezegd, want die moet goed zijn, anders is de ziel niet bestand tegen de pijlen van de satan. Dat is ook de eerste schakel van die keten in Romeinen 8. Ik heb ingesneden op een plank op mijn dorsvloer:

*Zijt gij een ware Zioniet,
met een harte vol van zonden.
Weet gij dan het plekje niet,
daar God u heeft gevonden?*

En er onderaan:

*De wereld acht of telt mij niet,
 maar ik haar nog veel minder.
 Ofschoon ze mij een stijfkop liet,
 dat doet mij ook geen hinder.
 'k Stap met mijn kruis,
 al zachtjes zo naar huis,
 de dag begint te dalen.*

Dan het tweede de opening der verlossing, en dan het derde de vrijmaking, en nu de laatste daad nog de heerlijkmaking. Daar is werk aan een zondaar voor een Drie-enig God!

Zo heb ik uw voorrede gelezen met deze terugleiding. Dat de Heere Zijn zegen er nog op mag geven en dat gij er ook nog een verkwikkingetje door mag hebben en zeggen: ."Deze zoon was verloren en is gevonden en was dood en is levend geworden." Ik heb drie vrienden gehad op Wolfaartsdijk en in Schiedam Cortland, in Overschie Hoogland en zijn vrouw en in Delft J. Boot. Daar ben ik dikwijls geweest (eens met mijn vrouw) en daar hebben wij menig briefje van gehad. Ik heb hem ook naar zijn laatste rustplaats helpen brengen en in het begin van dit jaar in Zierikzee een oude vrouw, de wed. v.d. Valk. Maar ze zijn nu allen weg en zaten altijd thuis na de dood van ds. D. Bakker, zoals een Micha bij Achab: altijd kwaad profeteren. Want wij en onze vaders hebben gezondigd, enz.

Dat laatste in uw voorrede deed de deur toe om te schrijven. (*De konijnen*, enz.).

Ik weet niet, of u oud of jong bent om eens naar hier te komen. Overziet mijn fouten en wees als onbekende en toch bekende van ons beiden hartelijk gegroet, van die zich noemen:

A. van de Ende en A. van de Ende, geboren Flikweert.

OVERGESCHOTEN BROKSKENS VAN JAN DE RUITER ... en H. V. D. HOVEN

GEACHTE LEZER OF LEZERES,

Mijn vrienden van Hardinxveld hebben mij gevraagd, aangaande de bekeringsweg van Jan de Ruiter, die vroeger alreeds is uitgegeven, om die bij vernieuwing door de druk in het licht te brengen, vermeerderd met enige door hem geschreven brieven, die later werden gevonden.

Nu hebben ze mij verzocht een voorrede er bij te doen. Daar heb ik tegen op gezien. Want het is, zoals de Apostel zegt: Wie is tot deze dingen bekwaam?

De mens niet, ook niet de man die zijn gangen richt, maar de ontsluiting des Heiligen Geestes. Dan valt onze onmogelijkheid weg. Daar de Geest Gods het opneemt, daar valt de mens buiten, want de Geest heeft geen hulp nodig.

De verborgenheid der godzaligheid ligt van eeuwigheid in het Verbond, en de Geest Gods ontsluit de verborgenheid van het Verbond.. Al wat de mens op aarde geniet voor zijn onsterfelijke ziel, wordt uit de voorverordining Gods ontsloten. De Apostel zegt in Rom. 8:30a: *En die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen*, maar (let wel) verordineerd. Dit is een fundamenteel stuk. Daar ligt de vastigheid van de staat van een kind Gods. Aangaande de toeleiding tot het Verbond, dit ligt geheel verschillend, want de een mens komt niet verder dan tot het wezen des geloofs, en de andere tot het welwezen des geloofs. Dat ligt in de vrijmacht van God.

Nu zal ik, naar het weinigje kennis, dat ik omdraag van de zijde des Heeren, een weinig licht geven, waar de oorsprong van de zaligheid van een zondaar uitvloeit. Hoe dat Gods geopenbaarde wil van eeuwigheid in de tijd in de harten des volks wordt uitgewerkt.

Wij vinden in de rollen der eeuwen, dat God Zichzelf bij hetgeen Hij in Zichzelf was, niet voor Zichzelf heeft gehouden, maar hoe Hij Zichzelf in Zichzelf openbaarde, en de grootheid van Zijn alvermogen geopenbaard heeft, Gen. 1:3, waar het Eeuwig Licht, het grote Licht der lichten, zich in de tijd komt te openbaren en alle dingen, die in Zijn voornemen lagen, voort kwam te brengen.

Het eerste dat zich openbaarde, is Zijn scheppende kracht, gaande over het ledige en woeste, scheiding makende tussen licht en duisternis. Gen. 1:4.

Hierin aanschouw ik het zaligmakend werk der overtuiging van de armen, diep gezonken zondaar, die wegens zijn diepen val en het verlies van het heerlijke beeld, dat hij in de staat der onnozelheid had ontvangen, na een kort bezit in de aanschouwing van dat heerlijke, onbegrijpelijke Wezen, ingesloten in het Wezen zelve, in het genot van alle volmaaktheid.

Deze aanschouwing van deszelfs heerlijkheid lag opgesloten in het beeld Gods, bestaande in: kennis, gerechtigheid en heiligheid. Een kennis van al de volmaakte deugden Gods, van Zijn wil en deszelfs bestaan, waardoor wij werden voorgelicht met dezelfde kennis en het aanschouwen van de voortbrengselen, die zijn natuurlijk einde hadden, in de oorspronkelijkheid van dat heerlijke Wezen. Maar omdat er geen onderscheidene natuur was, keerde de lof, de heerlijkheid en de volmaaktheid van het beeld terug, het had een zelfstandig bestaan uit het Wezen, maar niet als het Wezen zelf. Was dat zo, dan had Adam met al zijn nakomelingen niet kunnen vallen. Het is gesteld op de gehoorzaamheid en voorwaarde volgens Gen. 2:16 en 17, waar God komt te stellen een gebod en een wet: "Van alle bomen dezès hofs zult gij vrijelijk eten, uitgenomen de boom der kennis des goeds en des kwaads."

Nu lag alles besloten in de gehoorzaamheid en verlatenheid. Met het verlies van alle

voorwaarden, hebben wij met en in Adam dien staat moed- en vrijwillig verlaten, waar de wet der gehoorzaamheid is geschonden, met verlies van alle gunsten, die in het beeld lagen, waar wij in de toerekening Adams besloten zijn. In dezen valstaat liggen wij met de ganse wereld besloten, en buiten deze kennis kan er geen kennis wezen van de zaligheid.

Wanneer God de armen zondaar overtuigt, overtuigt Hij hem aan de eigenschappen van het beeld. Die Geest, gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. De kennis van die allen wordt door het licht gekend. Al wat openbaar maakt is licht. Nu worden de zonden voor ogen gesteld, die een Heilig en Rechtvaardig God beledigd hebben. Ik zeide, dat de schuld der zonde door de eigenschappen van het beeld gekend worden. Daar wij dan met Adam het gebod overtraden, lag de Wet bedreigd op de vruchtneming van de boom des levens.

Keert de wet met haar recht, dat zij heeft, weer terug met al de eisen en dreigementen van Gods rechtvaardigheid in de ziel, dan neemt die hem in beslag en overtuigt hem, dat hij tegen de Allerhoogste Majesteit Gods gezondigd heeft.

Dit brengt een verslagenheid in de ziel, hij krijgt een levendig besef van zijn zonden, het opent zijn ogen, die over al zijn werken gaan vanaf dat hij het eerste natuurlijke levenslicht aanschouwde. Hier komt de arme zondaar, verlegen vragende om vergeving van zonden, gelijk Salomo zegt: de arme spreekt smekingen. Hier wordt buiten zijn weten een levende betrekking in zijn hart geboren naar de eigenschappen, die hij in het beeld verloren is. Dit brengt hem in de arbeid. Hoe meer werkzaamheden, hoe meer het recht der wet hem de zonden en een eeuwige verdoemenis voor ogen stelt, zodat hem alle hoop en moed ontvalt. Totdat het Hoge Wezen het goedvindt te Zijner tijd een weg door het Woord als het middel te ontsluiten, Gen. 3:15. Dit is geen middel dat hij behouden is, maar wel waar hij in behouden kan worden, en dit middel gelijk gezegd is, kon Adam het Paradijs niet doen behouden, Gen. 3:23. De arme zondaar staat buiten God en het Verbond en in het gemis van alle gunsten, die hij in het beeld heeft verloren. De weg en toegang is afgezet door een Cherubim, opdat hij zou leren, dat door dien weg geen ingang meer is. Hier komt tegenover de Rechtvaardigheid de liefde Gods, Die komt hem te trekken.

Naarmate dat hij die liefdebeweging mag gevoelen, wordt er een hoop in de ziel gevoeld, en wordt hij in de bereidwilligheid gebracht. Nu komt het gezicht en gevoel te samen en hij wil het in die betrekking opnemen.

We hebben tot hiertoe de gewonen weg gehouden en nu kom ik tot mijn tweede punt.

Orpa en Ruth waren tot aan de grensscheiding aanklevende aan hunne schoonmoeder, maar daar stonden zij stil, daar Naomi al de bezwaren kwam voor te stellen. Ruth 1:8. Hier ziet gij hoe ver zich de keus van het leven uitstrekt van Ruth om in de verlatenheid te komen van onze zondige van God vervreemde Orpa, die in ons is en dienstbaar is aan de afgoden. Hier strekt de barmhartigheid Gods zich uit over alle de deugden, die zich in de weg voordoen, hetzij door bezaaide of onbezaaide velden, Ruth 1:16a.

Maar Ruth zeide: *Val mij niet tegen, dat ik u zoude verlaten*; hierin nu uitgewonnen zijnde, om het in de weg op te nemen in de volvaardigheid van het gemoed. Nu ligt hij in de uitgangen des harten, om het in de arbeid des harten op te nemen. Hij loopt en zoekt en vraagt in de hittigheid van zijnen geest en vergeet de oude palen, die door de wet gesteld zijn. Hij legt overal zijn grond in, behalve in Christus. De gemoedsbewegingen zijn zo gaande op het leven van het gevoel, dat de wonden die de wet bij aanvang gemaakt heeft,

door zijn doen gans gevoelloos zijn geworden. Hij heeft het er nu op gezet om door de liefdebetrekkingen, voorkomingen van het Woord te maken, hoewel dat het ligt buiten zijn weten, want de dienstbaarheid ligt er bij ingesloten. Hij gaat spreken van God, van de liefde van Jezus, ja wat meer is, dat Hij voor hem in zijn plaats geleden en voldaan heeft. Zo spreekt hij van Hem, zo bidt hij in Zijnen Naam, naar die mate, dat het gemoed daarmee is tevreden gebracht. Dan komt de wet als de eerste man hem weer aan te klagen, waarvan Jezus zegt: Ik zeg u niet, dat Ik u bij de Vader verklagen zal, die u verklaagt is Mozes, op welken gij gehoopt hebt. De wet brengt hem bij de schuld, wijst hem op de rechtvaardigheid Gods.

Nu ontzinkt hem zijn gemoed en gaat hij zoeken, waar of het ligt, dat hij die gelatenheid van zijn gemoed komt te missen. Zouden er zonden liggen? zegt hij. Die liefde uitlatingen moet ik zo missen; anders kon ik zo hartelijk in het verborgen gaan, mijn knieën buigen, mijn zonde betreuren, Jezus inroepen, waar Jezus als een Hoorder van het gebed Zichzelf deed vinden, door het woord: Gij ongetrooste, als door onweder voortgedrevene, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen. Dan was het weer: als ik van het goede moest zwijgen werden mijn beenderen verouderd. Dit alles is als met arendsvleugelen van mij gevlogen. Dorheid en dodigheid voor liefde, zo moet ik daar heen gaan. O, God zegt hij wel eens wat zal er van mij nog worden.

Ongemerkt komt de wet zijn hart te verontreinigen, ijdele gedachten, vijandschap Gods, lasteringen verontreinigen zijn hart. Hij komt er zo eindeloos bij te staan, dat hij geen weg meer weet. Denkt hij aan de dood en oordeel, een vurigheid komt in zijn consciëntie, de verdoemenis voor ogen. zodat zijn haren te berge rijzen. De wet ondermijnt hem, zodat alle hoop hem ontvalt. Het richterlijke Gods ontsteekt zijn hart, vervloekt en veroordeelt hetzelfde, en in zijn moedeloosheid roept hij nog uit: O God, was ik maar nooit geboren. Hij heeft eerst met zichzelf te doen gehad, maar nu met de zonden tegenover de deugden Gods. Nu wordt de grond ontbloot van de naaktheid tegenover een Heilig en Rechtvaardig God, Ezech. 16:37.

Nu wordt hij gedagvaard voor het hoog Gericht van een Heilig, Rechtvaardig Wezen, er moet voldoening zijn voor erf- en dadelijke schuld. De Rechter verschijnt, de zondaar gedaagd zijnde, wordt gewezen in de oorspronkelijkheid van het beeld Gods en het verbreken van het Verbond, waarin wij met Adam in de gemeenschap waren gesteld, maar nu een overtredener van het gebod en de wet. Hier komt de zondaar in Adams plaats, nu in de dadelijke schuld bij de erfschuld, waarmee hij uit de buik en baarmoeder is voortgekomen, ja zijn ganse leven als buiten God zijnde, en met de ganse wereld voor God verdoemelijk. Nu komen de liefde Gods en de deugden Gods tegen zijn eigen verdoemenis met het eeuwige doodvonnis op zijn hart. Dit geschiedt sprakeloos en biddeloos.

De Rechter nadert en de gedaagde gaat verloren. Billijkt rechtvaardig zijn eeuwigen ondergang, eeuwig kwijt en verloren, afgesneden, weggevallen. Nu is er een stilzwijgen in de hemel en op de aarde. Nu komt de Heere Jezus Zichzelf te openbaren en gaan de eisen van de Rechter over de gedaagde en de Heere Jezus komt tussenbeide, Die door lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid, aan de rechtvaardigheid heeft opgebracht.

Nu is de Rechter in de Zoon voldaan, de schuld uitgewist en de Zone Gods neemt hem hier onder de schuld vandaan. Hier wordt de liefde Gods in het harte uitgestort en het onderwerp wordt door geloof uit Zichzelf uitgenomen en raakt zich geheel kwijt in de overgift aan de Zoon. Nu komt de voldoende liefde van de Zoon, de werkende liefde van de Heiligen Geest het hart te vervullen met eeuwige verwondering en blijdschap. Het

oude is voorbijgegaan en alles nieuw geworden, met eeuwige blijdschap in het hart, dronken van liefde, geen mond en geen tong die dezelve kan verklaren, het is de witte keursteen met de nieuwen naam er op. Nu is hij in het Verbond ingesloten.

Het derde punt waarvan wij spreken, is van de weldaden van het Verbond, dadelijk toegeëigend en bevestigd.

De weldaden en het geestelijk huwelijk uit kracht van vereniging van het genadeverbond, brengt ons in de dadelijke betrekking van de goederen derzelve. Ze worden ontvangen, gelijk de olie op Aärons hoofd. Christus zegt: Ik leg van Mijn heerlijkheid op haar, opdat zij geheiligd zouden worden in waarheid.

Christus is het kapitaal, waarin alle schatten zijn verborgen, gelijk als toen Hij op het feest uitriep: *Stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.*

Christus is dokter en medicijn, het middel en de genezing is beide uit Hem.

Hier is wat wonderlijks geopenbaard, het wijf uit de man geboren. Hij van eeuwigheid en zij met Hem. Hij tot in eeuwigheid en zij in Hem, uit kracht van een onveranderlijke vereniging van het eeuwig trouwverbond. Christus heeft al de weldaden door lijdelijke gehoorzaamheid verdiend en aangebracht, ze worden door Zijn dadelijke gehoorzaamheid medegedeeld en toegepast, als een vrucht van Zijn opstanding en niet alleen de weldaden, maar in het bijzonder het recht ten eeuwigen leven.

O, wonderbaarlijke vereniging, en dat aan arme en verlorene zondaren, die de tijdelijke en eeuwige dood zichzelf hebben waardig gemaakt.

O, wat brengt hier de rijkmakende genade de mens toch in stof en as, wat is zijn aangezicht met schaamte bedekt, om uit het stof God en Christus te verheerlijken.

Christus, als het grote kapitaal, komt Zichzelf te ontsluiten van de verworven weldaden als rechthebbende van uitdelen en toepassen door de Heiligen Geest, die als een verworven onderpand van Christus' verdiensten wordt geschonken, om de voorgestelde hoop door het geloof te omhelzen en toe te eigenen, om door dezelve in de dadelijke gemeenschap met Hem gesteld te worden. De liefde des Vaders te omhelzen uit kracht van zijn kinderrecht, zodat de Heilige Geest van Vader en Zoon is uitgaande. Die Geest zal het uit het Mijne nemen, en u verkondigen.

O! zalig leven en zalig zijn, om alles uit Hem te ontvangen wat tot het leven en Godzaligheid nodig is. Om wederkerig het wederom in Zijn hand te stellen, opdat een Drie-enig God al de eer zou ontvangen. Er kan geen weerstand wezen tegenover de alvermogende genade.

Het onderwerp is gemaakt tot een tempel des levendigen Gods, waar de Heilige Geest met Zijn bedienende macht in komt te heersen, om al datgene, wat zich in de kwellende macht voordoet, er onder te brengen. Hier wordt God geopenbaard in het vlees; zo wordt Zijn heerlijkheid aanschouwd door de Geest, om Zijn sterkte aan te grijpen door de kracht des geloofs, als de hoornen van het waarachtige altaar, om alle zwakheid en onvolmaaktheid op Christus neer te leggen, opdat Hij met Zijn bedienende macht zou doorgaan met deszelfs offerande.

De glans en de heerlijkheid Gods, de slagorde volkomen behaald, om te roemen in de verdrukking, en om in lijdzaamheid te volgen. Uit kracht van het voldoende werk der verlossing, die Hij door Zijn lijden en gehoorzaamheid aan de Vader heeft teweeggebracht, is Hij van Zijn Vader gezalfd tot drie ambten, namelijk als Profeet, Priester en Koning. Als Profeet om ons te leren en te onderwijzen; als Priester, als Voorbidder bij de Vader, en als Koning om over ons te heersen.

Dit is een bediening zolang de wereld staat. Zolang een kind van God op aarde is, is hij

nog maar ten dele. Dan heeft hij gedurig nodig, zo de bediening onder Israël was. Dan nam de Hogepriester bij het avondoffer de schuld van de kwellende macht weg. Daarom zegt Christus: Ik heilig Mijzelf voor haar, opdat zij geheiligd zouden worden in waarheid. Dit avondoffer gaat in de Hemel bestendig door voor elk kind van God, zolang hij hier op aarde is. Hier moeten wij opmerken, dat Hij, die vóór ons is, meer is, als degenen, die tegen ons zijn. De Heere onderhoudt Zijn eigen werk bij het leven, het onze wordt niet aangemerkt. De Apostel zegt: *Ik leef, doch niet meer ik, doch Christus leeft in mij, en dat hij nu leef, dat leeft hij door het geloof des Zoons Gods.*

De zaligheid ligt niet in het gemoed, maar wel in het geloof. Paulus beschrijft in Hebr. 11 wat zij door en aan het geloof hebben vastgemaakt. Het gemoed is wankelbaar, maar het geloof is een vaste grond, daar hebben de ouden getuigenis in bekomen. Nu ontsluit het geloof de vrucht aan het gemoed, want een dood geloof geeft geen vrucht. Let wel, het geloof ziet daar op de Onzienlijke, daar ligt de zaligheid buiten de mens. De zaligheid is een vrucht van het Verbond, en wordt niet voorwaardelijk gekend, maar wel onvoorwaardelijk. "Ik leg van Mijn heerlijkheid op haar, opdat zij geheiligd worden."

Rondom Jeruzalem zijn bergen, zo is de Heere rondom Zijn volk van nu aan tot in eeuwigheid. Zij worden door de kracht Gods bewaard, door het geloof. Daar wordt een ziel verzekerd van zijn aandeel. 't Blijft altijd: *niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar het is des Ontfermenden Gods.*

In deze gang van mijn schrijven, is hij van de een man verlost, dat is de wet. Nochtans houdt God een eis op Zijn volk, want de wet is eeuwigdurend, maar niet tot verdoemenis. De verdoemelijke kracht van de wet heeft Christus door Zijn lijden voor Zijn volk weggenomen. De Vader ziet Zijn kinderen in de Zoon aan. De Heere eist geen tweemaal voor eenzelfde zaak.

Toen Haman als een misdadiger aan de galg hing, was de grimmigheid des Konings gestild (let wel). Als wij ontworden mogen, wat wij geworden zijn, dan hebben wij niets te doen, als het Lam te volgen, van Zijn krib tot Zijn kruis, van Zijn kruis in Zijn dood, uit Zijn dood in Zijn opstanding, uit Zijn opstanding zitten aan 's Vaders rechterhand, om uit Zijn volheid te ontvangen, genade voor genade. Dan krijgt de ziel een medegetuige in zijn consciëntie, door de Heiligen Geest.

Ik heb in deze voorrede geschreven, wat door de bediening des Geestes in het harte Zijns volks wordt gewerkt. Al wat godsdienst genoemd wordt buiten die verborgen ontsluiting, is een dode godsdienst, zonder baat. Dat laat ik aan die mensen.

Onder Israël mocht geen vee geofferd worden of het moest herkauwen en de klauw verdelen.

De vorm heeft een belijdenis, maar hij verdeelt zijn klauw niet, dan kan er alles mee door. Een ander is zijn klauw verdeeld, en heeft een vroom leven, maar herkaut niet. Dat alles hoort onder de dood thuis.

Er zijn duizenden mensen in de wereld, die met haar eigen te doen hebben, maar een gesprenkelde vogel heeft met God te doen, Jeremia 12:9.

En nu eindig ik met deze woorden van Salomo: *de konijnen wonen in de steenrots en de steenrots is Christus. En de hoge bergen zijn voor de steenbokken, dit is de dienstbare.*

H. v .d. H.

GIESSENDAM, 22 Mei 1930.

Uit de vriendenkring

Uit het leven van Elizabeth Both-Leeuwenstein, geboren te Sliedrecht, 18 jan. 1860 - overleden 1 dec. 1943 te Alblasserdam.

Betje leerde *Manus van den Hoven* kennen en *Pietje de Raad* en velen van Gods volk. Als naaister kreeg ze ook al spoedig onder die nieuw vrienden haar werk, ook bij de dominee. Ze hoorde dus erg veel en ds. van 't Loo stond haar bij met raad en daad. Deze had in die jaren een rijk gezegende bediening te Sliedrecht. Er werden onder zijn prediking, zowel op zondag als op woensdagavond, telkens mensen tot God bekeerd. Betje had onder zijn prediking veel bemoediging, maar toen wist ze nog niet, dat ze zo'n diep bedorven bestaan omdroeg. Dat leerde ze enige jaren later.

Manus van den Hoven ging naar geen kerk en als hij haar aantrof, vroeg hij wel eens plagerig "hoe het met haar domineetje was."

Als Betje dan vrijmoedig antwoordde, zei hij wel, dat het een godzalige man was - ze kenden elkaar wel. - "Maar dan begrijp ik niet, dat u bij zo'n godzalige leraar niet naar de kerk gaat!"

Gedenkschrift van Grietje Verschoor-Dekker

De wegen die de Heere met een alles verbeurd hebbend zondares heeft gehouden. (Deel I) Er werd een vriend te Delft ziek en stierf. Wij waren bekommerd hoe zijn stof stichtelijk ter aarde zou besteld worden. Maar dat kwam goed. **Manus van den Hoven** leidde de begrafenis. Hij zei aan de groeve: 'Hier staat overal *rustplaats*, maar het is alleen een rustplaats voor Gods volk, want hun graf is geheiligd, omdat Christus uit de dood is opgestaan voor hen. Deze man juicht nu voor Gods Troon. Maar voor de goddelozen is het geen rustplaats.' En hij sprak toen de zeer grote schare mensen aan.

Uit het leven van Cornelia de Koning – Snijder (1880-1961) te Krimpen aan de Lek

Toen in de jaren, nadat zij dat nieuw leven had leren kennen, de bevindelijke waarheid steeds meer en tenslotte geheel was geweken uit de Gereformeerde Kerk, ging zij ter kerk in de Gereformeerde Samenkomst, waar zij dus in de weekdiensten onder de bediening van ds. Stam heeft gezeten. Manus van den Hoven kwam ook vaak bij hen thuis.

Ervaringen van Ds. A. J. Wijnmaalen

Hij zocht toen de waarheid. Zondags ging hij lopend eropuit. In de buurt: Schipluiden, 't Woudt. Maar ook verder. Tot in Rotterdam toe. Het gebeurde eens dat hij zondags naar 't Woudt liep om daar een dominee te horen. Die man passeerde hem op weg naar de kerk met het rijtuig. Of Wijnmaalen in wilde stappen, vroeg hij. Maar grootvader had de dag des Heeren lief en ging lopende verder. Maar hij kon het in de kerk niet vinden.

Ten slotte is hij terechtgekomen bij **Jac. Boot** in de Pootstraat 8 in Delft, zijn woonplaats. ... Betje Duijzer bezocht Boot eveneens."

... Ds. Wijnmaalen is afkomstig uit een onkerkelijke familie. Niet buitenkerkelijk, maar onkerkelijk. Thuislezers dus. De grootouders Wijnmaalen waren rond een oude schrijver te vinden.

"Omstreeks 1870 werd grootvader Wijnmaalen krachtdadig bekeerd. "Mijn grootouders zijn beiden door **Manus van den Hoven** begraven. Met hem hadden zij veel contact. Grootvader Adrianus Wijnmaalen overleed toen ik een jaar of twaalf was. Grootmoeder **Hillegonda Wijnmaalen-de Roo** overleed drie jaar later, in 1929. Ik herinner me nog dat er een man op de begraafplaats stond met zo'n grote dovenhoorn, zo'n soort toeter. Hij wilde niets missen van wat er gesproken werd en probeerde zo dicht mogelijk bij de spreker te staan. Ik kreeg nog een oplawaai met die toeter.

Op zich was het al heel bijzonder dat Manus van den Hoven leiding kon geven aan de begrafenis van grootmoeder. Hij had al zeven weken lang longontsteking en hij was bang dat hij de begrafenis niet zou kunnen leiden. Totdat hij kreeg te geloven dat hij kracht zou krijgen om uit Giessendam naar Delft te gaan. En dat is dus ook gebeurd. Toen hij die maandagochtend van huis ging om grootmoeder te begraven, vroeg hij in zijn gebed: "Heere, die man was een gekende, maar die vrouw nu"?

Daar kwam de Heere krachtig over met deze woorden: ... *en dien, die weinig verzameld had, ontbrak niet* (Exod. 16:18). Toen heeft hij haar gemakkelijk mogen begraven en de Heere gaf getuigenis aan Zijn Eigen werk. In die tijd leidden Van den Hoven en **Arendshorst** veel begrafenissen van onkerkelijke mensen. Later deden **Kees en Leen Kieboom** uit Werkendam dat."

Betje Duijzer

Nu herinnerde moeder weer het gesprek met Manus van den Hoven, aan wie ze verteld had dat ze in de vrijstad mocht wonen en zich daar veilig gevoelde voor de bloedwreker. Maar soms waren er ogenblikken, dat zij sterk verlangde om naar de vorige erfenis terug te mogen keren.

Manus had haar toen gezegd, dat diegenen onder het oude Israëel wachten moesten op de dood van de hogepriester. En dat de wachttijd zeer verschillend was. Want als het plaats had onder de bediening van een bejaarde hogepriester, dan kon het zijn dat het verblijf in de vrijstad maar kort was.

Een ander geval was het als een jonge hogepriester in de bediening stond. Dan gebeurde het wel dat zulke personen hun gehele leven in de vrijstad bleven en niet terug kwamen tot hun eerste bezittingen.

Zoals er dus onder het oude Israëel doodslagers waren gevlucht naar de vrijstad, zo zijn er onder het nieuw Israëel schuldige zielen gevlucht en mochten toevlucht nemen onder de schaduw Zijner vleugelen door inwoning in de vrijstad Christus. En ook nu is er verschil in tijd en leiding.

Sommigen komen kort daarna al voor het gericht en worden vrijgesproken en mogen tot hun vorige erfenis terug keren, daar de dood van de grote Hogepriester aan hun zielen toegepast wordt. Anderen daarentegen moeten lang wachten op de tussenkomst van des Hogepriesters dood en zijn als die oude Israëlieten, die vermaand werden zich niet buiten de palen der vrijstad te begeven, want alleen in de vrijstad waren zij veilig. Aan deze zielen schenkt de Heere in die tijd veel onderhoudende genade. Als zij dat opmerken, zien ze de dierbaarheid, de geborgenheid en de veiligheid van hun inwoning in Christus als de Vrijstad.

Dit gesprek met Manus van den Hoven heeft moeder in overdenking genomen en zij werd in deze verklaring bevestigd. Het lezen van een preek over de betekenis van de vrijsteden bracht deze bevestiging mee op grond van Gods Woord.

Zo was moeder haar zoon in God kwijtgeraakt, nadat ze de deugd van Gods heilig recht mocht aanbidden. Het eerste versje wat moeder daarna opnoemde was Psalm 119: 69:

*Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, Heer';
Uw oordeel rust op d' allerbeste wetten;
Uw loon, Uw straf beantwoordt aan Uw eer.
Gij eist van ons, dat w' op Uw waarheid letten;
Dat wij altoos op hogen prijs Uw leer,
En 't heilig recht van Uw getuig'nis zetten.*

Op de begrafenis van Kees zagen wij op die dag al de vrienden en vriendinnen tegelijk van ver en nabij. Buurvrouwen condoleerden en spraken daarbij: hij zal in de hemel niet gemist worden.

Manus van den Hoven uit Giessendam zei: 'Mij is voorgekomen Exodus 16:18: *Die veel verzameld had, en die weinig verzameld had, een iegelijk had zoveel als hij eten mocht.*

Figgje Bons schrijft:

Gistermiddag is H. van den Hoven bij mij geweest met Frans de Bruijn en zijn moeder. Ook zeer in de vereniging. O Jaantje, ik moet mij bij ogenblikjes weg schamen voor dat lieve Wezen, over al de bemoeienissen die Hij in natuur en genade nog komt te houden en als dan mijn goddeloze, lage, lauw leven daar tegenover komt te staan, dan vervult droefheid mijn hart en moet ik wel eens in vreze uitroepen: o Heere, kunt Gij met zulk één nog langer te doen hebben? Want dan betaamde het mij in alle eerbied en godzaligheid voor Zijn aangezicht te leven. En dan moet ik wel eens uitroepen: gruwen overdekt mij.

De hartelijke groeten van uw steeds meer liefhebbende zielsvriendin,
Figgje Bons

1. *Zoete banden die mij binden
Aan des Heeren lieve volk,
Wis, zij zijn mijn hartevrinden,
Hunne taal mijn hartetolk.
't Zijn de kind'ren van mijn Vader,
En van 't zelfde huisgezin,
Wij bestaan elkander nader,
Dan de band van aardse min.*

2. *Ach, hoe kan 't mijn hart vervoeren,
Als dat volk aan mij verhaalt,
Waar gevallen zijn hun snoeren,
En hun harte onbepaald,
Aan de Heere is verbonden,
Hoe z' omhelsden Godes Lam,
Tot verzoening voor de zonden,
Hoe hun Jezus 't harte nam.*

3. *Juist mijn eigen hartetalen
Spraken zij met zoete toon,
Als dat volk mij ging verhalen,
Hoe zij met Gods eigen Zoon,
In een zaal'ge ondertrouwe
Zijn verenigd naar de geest
Als Zijn bruid en echte vrouwe,
Nu, en namaals allermeest.*

4. *Onuitsprekelijke banden,
Eén van geest en één van zin,
Al was 't volk van verre landen,
't Harte smolt toch samen in.
Elk verhaalt zijn weg en zaken,
Hoe hem Jezus is ontmoet;
Ondertussen ziet gij blaken,
Hunne ziel in liefde zoet.*

5. *'t Zelfde werk en 't zelfde leven,
Was er dikwijls omgegaan,
Even als 't mij was gegeven,
Dit deed mij verwonderd staan;
Zeggen: 'k ben met 's Heeren kind'ren
Eén van weg, en één van hart.
Dit deed 't ongelooft vermind'ren,
En het stilde mijne smart.*

De eerste vijf strofen uit het gedicht 'De vereniging met des Heeren volk' door J. Groenewegen in *De lofzangen Israëls*.

EEN TROUW WACHTER
UIT DE NALATENSCHAP VAN DE ZEER BEKENDEN
HERMANUS VAN DEN HOVEN

L. S.

En Samuel stierf en gans Israël verzamelde zich, en zij bedreven rouw over hem en begroeven hem in zijn huis te Rama. 1 Sam. 25:1.

Op verzoek van de familie van wijlen H. van den Hoven en enige zijner vrienden die het betreuren zouden, indien zijn geschreven brieven aan de vergetelheid werden prijs gegeven, besloten we dezelve in druk te doen verschijnen.

Het was hun wens en ook de onze, dat ze voor Gods arme strijdende kerk hier op aarde nog dienstbaar mochten zijn, waarom wij hopen, dat de Heere, de God der Geesten van alle vlees, in deze gans bedorven tijden, deze geringe letteren nog mocht bedauwen door des Geestes krachtdadige werkingen, tot Zijn eer en des volks heil.

Bepalen wij ons nu tot de boven aangehaalde woorden, dan ligt hierin buiten allen twijfel opgesloten, dat Samuel, de man Gods, zeer geliefd is geweest bij zijn volk Israël, zoekende evenals de Jood Mordechai, het beste voor zijn volk.

Wanneer dan ook zulke mannen door de dood worden weggenomen, kan dit niet anders worden aangemerkt als een zwaar verlies, alhoewel de kerke Gods onder het oude verbond, bijna steeds onafgebroken in het bezit bleef van trouw wachters op Sions muren, die pilaren geacht konden warden. Hoor wat een loffelijk getuigenis de Apostel Paulus er van geeft: *Zou ik verhalen, zegt hij, van Gideon, Barak, Simson, Jeftha, Samuel en de profeten, welke door het geloof Koninkrijken hebben overwonnen, enz.*

Toen dan onze geliefde vader en vriend, al kan van hem niet in die mate worden getuigd, als van de zo-even aangehaalde mannen Gods, stierf, hebben zich honderden opgemaakt om hem mede grafwaarts te brengen.

Wanneer wij dan overdenken en naspeuren, langs welke zware weg God hem heeft geleid en terecht gebracht en welk een grote kennis en genade, hem door God genadiglijk is verleend geworden, dan kan met alle vrijmoedigheid het getuigenis, hetwelk de Apostel Paulus in Eféze 1 vers 13 en 14 van de Efeziërs geeft, op hem toegepast warden, te weten: *In Welken ook gij zijt, nadat gij het Woord der Waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid, gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heiligen Geest der belofte, die het Onderpand is van onze erfenis tot de verkregen verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid.*

Wanneer dan ook dezulken warden geacht stutten te zijn onder het alreede zwakke gebouw, zouden wij dan niet wèl mogen zeggen, wat heeft het land en de kerke Gods in hem een stut verloren. Wat was hij een bidder en smeker, men mag hem met recht wel naropen gelijk Elisa Elia deed: "Mijn vader, mijn vader, wagen Israëls en zijn ruiten!" Het land en de kerke Gods heeft een trouwe wachter verloren. Hoe heeft hij getuigd, dat de duisternis de aarde bedekte en donkerheid de volkeren; doch desniettemin staande

verlangde hij vuriglijk, dat de Heere mocht opstaan over de kerke Gods en Zijn heerlijkheid gezien mocht worden.

Wat een raadgever en toevlucht voor verlegen zielen was hij; wat op het hart lag, kon voor hem uitgestort worden en dan scheen het gemoed ontboezemd en verlicht te zijn. Velen kwamen zodoende van heinde en verre, om met hem van hemelse zaken en van de staat hunner zielen te spreken.

Dit maakte hem onder zijn vrienden zeer bemind en geacht, want hij wist met de moede een woord te rechter tijd te spreken, en had bij dit alles een buitengewoon vlug en helder oordeel, zoowel in natuurlijke als geestelijke zaken, zodat hij voor vroom en onvroom vaak tot hulp en raadsman diende.

Zou het ons dan niet betamen, nu het land en de kerke Gods weer zo'n bidder minder heeft, die met zijn smekingen de bouwvallige staat van land en kerk nog ondersteunde, met David uit te roepen: *Heere behoud, want de goedertierene ontbreekt, en de getrouwen zijn weinige geworden onder de mensenkinderen.*

Met alle vrijmoedigheid durven wij dan ook onderstaande regels op onzen, thans zalige vader en vriend, toepassen.

*Hoe rijp zijn oordeel was in Goddelijke zaken,
Weet die het best, die onderscheid kan maken,
Wat 't goed' of kwade is; maar niet die daarin mist,
En 't goed als kwaad en 't kwaad als goed vernist.
Hoe klaar was zijn verstand, om juist te onderscheiden,
De schijndeugd van de deugd: waar veel aan schipbreuk lijdten.*

EEN VRIEND.

Brief 1

GIESSENDAM, 8 Nov. 1927.

Geliefde Vriend en Vriendin,

Hierbij kan ik u melden, dat ik enige dagen geleden heb aan zware koorts. In het begin kwam het mij voor alsof de Heere mij stond weg te nemen. Ik lag verenigd met 's Heeren doen, toen heb ik een verruiming gehad in deze woorden: "t Is trouw al wat Hij ooit beval", en zo het hele versje door, waarop ik verenigd werd met 's Heeren doen.

Mijn ziel werd in mij als een gespeend kind. Daarop kreeg ik een wending in mijn gemoed, dat ik mijn tijd hier nog niet had uitgediend. Nu ben ik weer aardig opgeknapt. Ik zou u hiervan wel een vollen brief kunnen schrijven, doch zal het hierbij laten.

Ik zal nu enige letteren schrijven aangaande uw brief dien gij mij geschreven hebt.

Geachte Vriend, als de Heere van plan is om ons te onderwijzen, wat onmisbaar is, geschiedt dat doorgaans met voorbereidingen. U hebt uit uw opdoeningen een kennis-making Gods, waaruit en waardoor gij uw gescheiden staat van God komt om te dragen.

U gelooft, dat uw ziel door recht verlost moet worden, om je eigen leven te verliezen, om het in Hem gevonden te krijgen, Die in uw plaats Borg is geworden bij de Vader, dat geeft die waarheid aan, die u is voorgekomen, "Ons Pascha is voor ons geslacht". Nu kunt u met die weldaad niet klaar komen met uw ziel. U hebt wel ondervonden om het recht Gods toe te vallen, maar niet onder het recht geweest, daarom is de misdaad tot verdoemenis niet weggenomen.

Zo kan ik geloven, dat u Efraïm hebt leren verstaan. Efraïms ongerechtigheid was opgebonden, maar niet weggenomen, vandaar bleef hij in de kindergeboorte staan. Dit hoort in het huishoudelijke plaats. Dat bevestigt de Heere Zelf met deze woorden: *sinds Ik tot hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem*, want Efraïm was de Heere een dierbare zoon. Vandaar blijft de liefde Gods in u, opdat de Heere die vrucht komt uit te brengen tot overwinning.

Geachte Vriend, schuld is schuld, straf is straf, daar is niet af te doen, maar daar is ook niet aan toe te doen. Als de Heere u in de vierschaar dagvaart, dan eist Hij voldoening en de gedaagde heeft niets om te betalen. In dit pleidooi moet er een Evangelische liefde van de Heere in uw hart komen, om uw schuld in het recht Gods geëigend te krijgen. Dan gaat u verloren in uzelf en dan komt de Zone Gods om Zijn belofte te vervullen, om de verloren mens door Zijn eigen bloed te verlossen en Die voldoet dan in uw plaats aan de eis die de Rechter op u heeft.

Dan verliest u in dit stuk uw eigen leven en de Zone Gods wordt dan uw leven. Daarom zegt de Apostel: "ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij", en dan vervalt uw gemoed en het wordt aan het geloof vast gemaakt. De Wet en de duivel krijgen haar ontslag en de eis des Vaders komt op Hem, Die voor de ziel Borg is geworden.

Ik geloof van u dat u mijn voorstel met deszelfs inhoud met uw verlichte kennis goed verstaat, dat ondertrouwd niet getrouwd is, daarom heeft het 2 kanten voor u, u zijt niet voldaan, maar de Rechter is ook niet voldaan. Doch als mijn voorstel in u uitgewerkt wordt, wanneer die verwaardiging in u mocht plaats hebben, dan brengt het trouwverbond u in de gemeenschap van goederen. Dan is het geen twee maar één, dan zegt Hij: Al het Mijne is het uw en het uw is het Mijne. De Borg is verantwoordelijk bij de Vader voor u, want Hij zegt, dat Hij Habel in zijn offer aanzag.

O Vriend, dan krijgt de ziel de vrucht tot heerlijkheid, daar Hij zegt: "En die in Mij blijft

en Ik in hem, die draagt veel vrucht", dan behoeft u niets te weten, dan Jezus Christus en Dien gekruist.

Ik heb nu zo een en ander kortelijk medegedeeld, waarin en waardoor Christus verantwoordelijk is geworden voor Zijn ganse kerk. Ik hoop nu, dat u dit mijn schrijven in de tegenwoordigheid Gods mag overwegen, dan ligt er bate in voor uw ziel.

Mocht u nu wijsheid ontbreken, och, begeer dat dan van de Heere, Die mildelijk geeft en nooit verwijt. Wees zo goed als u mijn briefje hebt gelezen en goed mocht overwogen hebben, mij een briefje terug te schrijven.

Ontvang met uw vrouw en kinderen de hartelijke groeten van mij Uw Vriend,
H. van den Hoven.

Brief 2

GIESSENDAM, 22 November 1927.

Geachte Vriend, Vriendin en Kinderen,

Met dezen kan ik u mededelen, dat ik, wanneer het mooi weer is, weer buiten kom, doch mijzelf nog erg ontzien moet.

Vriend, ik was blij een brief van u te ontvangen en heb daaruit de arbeid uws harten vernomen, het gezicht van schuld en een gevoel van schuld brengt de mens tot zichzelf, en wat de mens in zijn diepen val onderworpen is geworden en dat wij al de liefde Gods en Zijn barmhartigheid door de zonden hebben verbeurd.

Daar heeft Israël stad en tempel verloren en is tot een puinhoop geworden. Toen het volk de treurvollen toestand zag, wilde menselijke barmhartigheid weer gaan herstellen door zijn gemene barmhartigheid, om te herstellen wat God in Zijn rechtvaardig oordeel had weggenomen, zonder de kosten te overrekenen en hebben de grondslagen van de tempel gelegd en geen kosten overrekend, wat ze daartoe nodig hadden.

Dat werk is toen 14 jaar gestaakt gebleven, want ze hadden geen geld om te bouwen, en dat is nu de toestand en het gebrek van de meeste mensen.

Waarde vriend, dat is uw gebrek ook geweest, doch nu bent u verwaardigd geworden om een andere kennis van het Hoge Wezen te bekomen, die de arme mens door zijn gemene barmhartigheid niet kan verkrijgen, wat door de zonden verbeurd is. Dat is de oorzaak geweest, dat u geen menselijken omgang met die mensen kon hebben.

Wanneer de Heere met u, met die kennis doorgaat, dan kunt u dienstbaar zijn in de hand Gods voor die mensen. De Heere heeft in Zijn eigen weg stad en tempel herbouwd, want hij verwekte de geest van Zerubabel en de geest van Jozua, de Hogepriester en de geest van het volk.

De grondsteen is toen door de beteren Zerubabel gelegd, namelijk door Jezus Christus, Die recht had op hemel en aarde. Die Steen was door de eerste mensen wel verworpen, doch Dien heeft God de Vader gelegd tot een hoofd des hoeks, tot een wonder hunner ogen.

U schrijft over het recht Gods, en dat maakt u een verloren mens, doch ook een belangstellend mens. De Heere heeft u op het fundament van Christus gelegd. U hebt een gezicht wat in Adam verbeurd is, en dat de Zone Gods het onmogelijke heeft mogelijk gemaakt, en nu pleit u door de liefde Gods voor de deugd van Gods rechtvaardigheid.

Nu zal de liefde Gods u bij de voortgang inwinnen voor de deugd van Zijn rechtvaardigheid, laat nu dat oude beginsel van dat verdoemelijk werkverbond maar

varen, dan zal er een tijd komen, dat door de hoeksteen, de hoofdsteen wordt aangebracht, met een toeroep genade, genade zij dezelve.

Houd u gebonden bij die werkzaamheden, die de Heilige Geest u heeft gegeven, Hij zal te zijner tijd het oordeel doen wederkeren tot gerechtigheid.

Ik zal nu maar niet verder schrijven, daar ik hier wonderlijke werkzaamheden heb gehad met uw tobberij om naar die mensen toe te gaan, uit Zacharia 7 vers 9 en 10.

Nu, verder de hartelijke groeten van ons allen aan u en uw huisgenoten.

Uw Vriend,
H. van den Hoven.

Brief 3

GIESSENDAM, 7 Mei 1928.

Zeer geachte Vriend en Vriendin,.

Wij zijn heden nog in goeden welstand; sinds ik uw laatste brief van u ontvangen heb, heb ik veel hoofdpijn en kiespijn gehad.

Ik was verblijd met uw schrijven en heb daaruit vernomen, dat er een kennismaking in u is, dat er bij u een omdraging is van twee levens.

Toen het gebod gekomen is, zijn de zonden weder levend geworden, maar toch niet gestorven; het eerste verbond is nabij de verdwijning.

De Heere toonde aan de profeet een vallei, die vol was van doodsbeenderen. De Heere zeide: "Zullen deze beenderen leven?"

De man Gods antwoordde: "Gij weet het, Heere, doch hij moest van Godswege over dezelve profeteren; toen kwam er een beweging in de beenderen, enz.

Had de man Gods buiten de Heere geprofeteerd, al was het tot de dag des oordeels toe, er zou geen verandering in gekomen zijn. Wat is het dan toch een voorrecht om tot die kennis te komen, waarvan de Apostel spreekt: *Het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken.*

De wet als een tuchtmeester om de zondaar tot Christus te brengen en dan gaat het leven werken, om de Wet te omhelzen, want die is rechtvaardig en goed.

De aanneming van schuld is de bediening des Geestes. Anders kan de Rechter geen recht doen en de gedaagde kan ook anders met zijn vonnis niet vlak komen; dan worden de gedaagde en de Rechter het eens.

De Heere Jezus zegt dan: Die dat van de Vader gehoord en geleerd heeft, dien zal Hij geenszins uitwerpen. Als die arbeid, dien u omdraagt, toeneemt, dan is de verlossing aanstaande.

Een zwak hart moet sterven en een botte duif moet doodgaan en een klein geloof moet een groot geloof worden, om met de rechtvaardigheid Gods het eens te worden.

Hoe groter de breuk nu wordt, hoe korter bij de verlossing, dat de Heere zo goed mocht zijn om de zaak bij u in het leven te behouden, opdat de zaak mocht doorgaan. Vaarwel!

Ontvangt hierbij tezamen onze hartelijke groeten, indien de gelegenheid genegenheid geeft, komt mij dan nog eens bezoeken. Nogmaals gegroet,

Uw Vriend,

H. van den Hoven.

Brief 4

GIESSENDAM, Januari 1929.

Zeer geachte Vriend, Vriendin en Kinderen,

Hierbij kan ik u melden, dat ik het een veertien dagen lang moeilijk heb gehad vanwege de binnenkoorts.

Zaterdag was ik heel wel, en zou tegen de avond mijn kleren bij mijn zoon Leen gaan brengen, doch toen ik gereed stond om weg te gaan, gaf de Heere mij een wonderlijke ontsluiting in de omstandigheden van David en zijn grote bezwaardheid, dat er een grote oorlog tegen hem voorbereid werd.

En toen lag de Heere achterlagen en Hij bracht David onder mirtebomen en de Heere verscheen hem in de toppen der Mirten.

Ik kreeg dit gezicht, terwijl ik gereed stond om weg te gaan, doch ging op mijn stoel zitten en werd zo koud als ijs en kreeg de koorts op mijn lijf, zodat ik maar naar bed ging.

De Heere verscheen mij daarop in de Mirten, en de gemeenschap en de liefde Gods vervulden mijn hart, en ik wist van de ganse wereld niets meer af. Dien nacht was het net of mijn ziel in de hemel was en mijn lichaam op de aarde.

Ik heb dien ganse nacht gesproken over de Heerlijkheid Gods, die in mijn ziel was, en ik was mijn lichaam kwijt. Wanneer ik u die ganse ontmoeting moest ontledigen, dan kon ik wel zes brieven vol schrijven.

Deze toestand draagt mij toe als een voorbereiding voor mijn dood, hetwelk een grote verlossing wezen zal. Verlost te mogen wezen van het lichaam der zonde, met alles, waaraan de arme mens onderworpen ligt en om daar gebracht te mogen worden, waar alle tranen van de ogen zullen worden afgewist, om die heerlijkheid te aanschouwen, die Christus door lijden en gehoorzaamheid aan de Vader heeft verworven, om in de aanschouwing die heerlijkheid en Majesteit te ondervinden.

O, wat is het gelukkig, geachte vriend en vriendin, om uit een staat van verlorenheid en vervreemdheid van God, daarmede in kennis te worden gesteld en wat de mens geworden is.

De bewegende oorzaak van zaligheid is vloeiende uit de eerste Persoon van het Goddelijke Wezen, om een doden zondaar levend te maken, om dan uit dat leven onzen doodstaat te leren kennen en in welken afgrond de mens gevallen ligt.

Ik mocht dit ondervinden van zijn begin, voortgang en einde. O, welk een onbegrijpelijke en ondoordringelijke weg, te ontsluiten, langs en door welken weg de zaligheid der zielen wordt gekend.

O, mijne vrienden, die grote verborgenheid, daar is geen mond of tong, die dat ooit kan verklaren. Dat leert men hier bij aanvang en in de hemel eeuwig, om het Lam Gods de eer, de lof en de eeuwige dankzegging daarvan toe te kennen.

Daar zal het Lam Gods door het wijf des Lams gekroond worden en zij eeuwiglijk in Hem; hier ga ik nu niet verder in door.

Ik wil nu nog een paar woorden met u spreken, aangaande uw brief en dan spreek ik u aan, uit mijn eigen ondervinding, langs welken weg, dat de Heere mij heeft geleid en onderwezen.

Ik was zeer verblijd met uw brief, maar ik heb hem anders gelezen dan u hem hebt geschreven. Mijn licht over uw brief, dat ik gehad heb, heb ik opgenomen uit uw klacht.

Ik heb opgemerkt, dat de Heere met u op weg is. Ten eerste, dat uw rampzalige staat en

nacht van eeuwige duisternis, door het licht, dat in u schijnt, de duisternis openbaar maakt. Dit brengt een eigenschap mee, die u vernedert en verootmoedigt; zij brengt u tot een smartgevoel van schuld, dat u door de zonde een goedertieren Wezen hebt beledigd.

Alle overtuiging, waar dat in gemist wordt, is niet uit God. De gemene overtuiging vloeit uit de consciëntie voort, waarop zij haar toevlucht onder het werkverband neemt, die wil door zijn doen de Heere bewegen om zijns levenswil. Doch dit ligt bij u zo niet; daar zijt gij door een andere kennis achtergekomen.

De oude grond wordt in u door een Goddelijke kennismaking ontdekt en nu verschrikt u, dat uw schuld groter wordt en het verblijdt mij, dat uw schuld groter is.

Gij gaat nu door het gevoel van schuld terugstaan, en dan komen de bestrijders, de vrucht, die de Geest werkt, dat te ontnemen. Je hebt met de bestrijders niets te maken; jij kijkt door het licht van je consciëntie een onverzoend God aan. Nu moet er een wending in je gemoed komen door de vrucht van het Evangelie, dat er hulp besteld is bij een Held, Die verlossen kan.

U wordt in het aanbod uitgenodigd, dat u den Zoon tussen de Vader en uw ziel aanmerkt. De Vader ontdekt uw verdoemelijke staat en nu ligt de hulp in de Tweeden Persoon. Maar nu laat uw ongeloof u buiten de deur staan en nu kunt u uw crediet aan de Zoon Gods niet geven.

Uit dien drom van twijfelingen, daar moet je van afzien. Het zien op het Lam Gods moet vermenigvuldigd worden in uw hart. De rechtvaardigheid Gods eist, de vloek verdoemt en veroordeelt, doch de eis van de rechtvaardigheid Gods heeft de Zoon Gods op Zich genomen en heeft voldaan aan de eis, die op uw consciëntie ligt.

Dat de verlossing in de Zoon ligt, daar heeft Israël op gezien. *Ik kom, o God, zegt Hij, om Uwen wil te doen.* Die heeft aan de eis van Gods rechtvaardigheid voldaan in uw plek. *De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is uw genezing.*

De bruid verloor haarzelf in die ontsluiting, zodat ze zegt: *Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.* Die kon zeggen: *Zulk een is mijn Liefste;* dat kunt u nog niet zeggen, maar dat Hij gans begeerlijk in u is, dat kunt u niet ontkennen, want dit is in u duidelijk genoeg, dat in Adam verloren is, dat heeft de Zone Gods door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid betaald.

Wanneer Hij het nu voor u opneemt, dan zet Hij u buiten de deur. Gods werk is een éenzijdig werk en dan komt Hij in uw plaats te staan en u achter Hem, en gij hebt een bevel van Hem: *Indien gij met Mij lijdt, zo zult gij ook met Mij verheerlijkt worden.*

Gods Woord maakt er gewag van, dat al je liefde aan één persoon moet worden gegeven. Hoe meer schuld, hoe meer liefde Jezus uitlaat en daar moet gij uw ganse hart in verliezen. Dan werkt het de Geest eenzijdig uit. Dat verdoemelijk ongeloof moet uitgedreven worden en onze bedillingen moeten ophouden, want daar ligt geen aasje in voor de ziel.

Benodigd de Zone Gods en legt uw ellende voor Hem neer; dan zal het oordeel wederkeren door gerechtigheid, dan worden de bergen tot een vlak veld en dan krijg jij een gebaande weg door een toevluchtnemend geloof.

Houd aan, tijdig en ontijdig. Hij, Die te komen staat, zal niet vertoeven. Ik verklaar u in de naam van onzen Heere Jezus Christus, als gij deze gangen en deze onderwijzing volgt, dan zult u het duizend maal makkelijker hebben voor uw gemoed, want, die Mij eren zal Ik eren. Zonde en ongeloof is onteren, want Hij heeft door één offerande in eeuwigheid volmaakt.

Ik hoop nu, dat gij dezen raad niet zult verwerpen, want hier is de zaligheid uwer ziel aan

verbonden en wanneer je in de war mocht raken, lees dan maar veel dezen brief. Naar dit mijn schrijven en langs dien weg ben ik terecht gekomen.
De hartelijke groeten tezamen van mij uw vriend, die zich noemt,

H. van den Hoven.
Ook vele groeten van Hermien.

Brief 5

GIESSENDAM, 22 April 1929.

Geachte Vriend, Vriendin en Kinderen,

Bij dezen kan ik u melden, dat het bij ons nog redelijk wel gaat, in de hoop, dat het bij ulieden ook zo moge zijn. Ik blijf nog altijd erg zwak en heb weinig eetlust, terwijl het lopen nog niet best gaat. Liggen en zitten gaat nog het beste.

Wij waren verblijd met uw brief en hebben daaruit vernomen, dat u het bestemde ambt nog niet hebt ontvangen. Dat had David eerst in de belofte en daarna als vruchtgebruiker, toen kon hij gans recht richten.

Toen Israël in Egypte was, waren ze in zware verdrukking en lag hun grootste voorrecht hierin, dat de Heere het harte Farao's verstokte en daar heeft de Heere het voor hen opgenomen, om een weg te banen waar geen weg was, want door de zee konden ze niet; die was met water bedekt.

Zo komt de mens door onmogelijkheid tot mogelijkheid, daardoor gekomen zijnde hebben zij de Heere een lied gezongen en dat is een type, waar elk kind van God wat van leert, en dat is voor u niet vreemd.

Gij krijgt nu de arbeid voor u om de reis aan te nemen en vandaar naar het land Kanaän liggen 38 legerplaatsen, en zij lagen onder de wet. Daarom zeide de Heere tot Mozes, een type van de Wet: zeg, dat het volk voorttrekt <! Nu heeft de Heere u onderwezen om te gaan van Rafidim en zich te legeren in de Woestijn van Sinai.

Volgens uw brief kon u dit woord in zijn betekenis niet verstaan; Luther zegt Rafidim is duisternis en een kerkvader zegt duisternis en koude. Dat ligt in u. Komt gij in Sinai, daar is licht en warmte.

Gehoorzaam nu de Heere om die reis te aanvaarden. Hij zal u beschikken, wat u nodig heeft, *want Die u geroepen heeft, is getrouw, die het ook doen zal.*

Wat aangaat de woorden "dat het recht in de woestijn woont" dat recht betekent de eerste man, de Wet, ziende op Mozes. En als Mozes sterft, gaat de Wet over op Jozua. De Wet kan u niet in het land brengen, maar Jozua wel, want die is een type van Christus. Nu zal ik hierin niet verder doorgaan en eerst mijn schuld betalen, door te voldoen aan hetgeen ik u beloofd had.

Hier laat ik dan volgen het gedichtje, waarover ik tegen u de laatste maal heb gesproken, hetwelk ik vroeger veel in mijn hart heb omgedragen en ik zou haast zeggen, dat God het mij heeft geleerd, want ergens gelezen heb ik het bij mijn weten nooit. Het luidt dan als volgt:

*De waarheid wordt thans zeer verduisterd,
De vrije genade zeer ontluisterd.
De ontdekkingsweg wordt zeer gehaat,
Omdat zijn pijnhart ontstaat.*

*Van grond ontbloot, geheel verloren,
 Voor God verdoemelijk, zo zwart als Moren.
 Als een luipaard gans bevlekt,
 't Is maar voor diegene, die 't zich aantrekt.
 Zijn eigen hart zelfs te verdoemen,
 Zal men wel een wreedaard noemen.
 De vloek aannemen van Gods wet,
 maar aan zijde gezet.
 Gods rechtvaardigheid te wijken,
 Men durft nauwelijks in de Wet te kijken.
 Is dat geen smaden van 't gebod.
 Hoe schuldig dat niet staat voor God
 Gij christenen met uw gestalten,
 Bedriegt u niet, maar houdt eens halten.
 Uw zandgrond deugt niet, vaar niet voort,
 zo je arme ziel vermoord.
 Want 't is wat te zeggen,
 Onder een vloekrecht neer te leggen,
 Zodat gij had, een welbehagen,
 Rechtvaardig straf te dragen.
 En zulks verstond en sta nog stil,
 En geef je over aan Gods wil.*

De hartelijke groeten van ons samen aan u allen, noem ik mij
 Uw Vriend,
 H. van den Hoven.

Brief 6

GIESSENDAM, 18 November 1929.

Geachte Vriend, Vriendin en Kinderen.

Het is weer lang verlopen, dat wij iets van elkaar gehoord hebben. Er is toch maar een schrede tussen onze dood en de Eeuwigheid.

Mozes, de man Gods, had een lering nodig om zijn dagen te tellen, om een wijs harte te bekomen.

Een komende zondaar tot Christus, die heeft oneindig veel strijd en daarom brengt hij zijn meesten tijd door onder hoop en vrees, als hij zijn eigen aanziet, dan blijft hij in zijn verlies staan.

Door ons verlicht verstand, dan erkennen wij, dat er aan Gods rechtvaardigheid voldaan moet worden, dan heeft mijn ondervinding het geleerd, dat ik te vroeg geholpen wilde wezen, doch dit lag in mijn onkunde.

Maar toen de Heere mij aan erf- en dadelijke zonden ontdekte, was alle hoop van behoudenis afgesneden en werd het voor mij eeuwig onmogelijk om ooit zalig te worden. Toen al mijn moed benomen was, behaagde het 't Hoge Wezen het onmogelijke, mogelijk te maken, toen ontsloot de Vader Zijn Zoon in mijn ziel.

Ik had geen verstand om het te omvatten, maar door de vrucht werd ik het gewaar, ik zag

buiten mijzelve, dat er een zaligheid was, buiten de mens, die verandering en die grote omzet in mijn ziel is onverklaarbaar.

Het is een oneindig verschil tussen voordoen of onderdoen, ik was verantwoordelijk voor mijn schuld en toen werd de Zone Gods verantwoordelijk voor mij, de Vader maakt een verloren mens en de Zone Gods is gekomen om dat verlorene op te zoeken. Dan wordt de mens uit zijn weg gezet en de Zone Gods werkt het uit.

Hierin was ik buitengewoon vruchtelijk, want ik had in die ontsluiting, toen de vrucht was doorgegaan zoveel liefde voor de Heere Jezus, omdat Hij alles voor mij geworden was, dat ik nooit meer zonder hoop ben geweest. Die hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort, door de Heiligen Geest. Uit die kennismaking heb ik zestien jaar geleefd en nooit getwijfeld. En ik geloofde, dat ik een bekeerd mens was, doch daarop kreeg ik ondervinding, dat Hij gebouwd had, zou Hij afbreken en dat Hij geplant had, zou Hij uitroeien, ja zelfs het ganse land.

Toen was ik gelijk aan een mens, die een goed bezit had, maar daar ben ik naakt uitgezet, want ik moest nog rechterlijk behandeld worden, hier zal ik nu niet verder over praten.

Ik heb dit eerste geschreven om nog een paar woorden tot u te spreken, wanneer ik je goed bezie, dan zie je meer op de aar van het koren, dan op de halm waar de aar op groeit. Gij hebt licht ontvangen in de kennismaking met de Zone Gods en nu is uw ziel gezet op de vrucht die dat afwerpt, als die liefde in je hart komt, dan is er vreugde en blijdschap, maar als Hij de vrucht onthoudt, zijt gij neergeslagen en bedroefd, dit moet een andere wending nemen. Als je de vrucht mist, moet je de boom aanzien, want die boom heeft gezegd, *uw vrucht is uit mij gevonden*. Je moet daarom onwankelbaar geloven, wat in Adam verloren is, door lijden en gehoorzaamheid voor u is opgebracht, in Hem, hou je aan dien Man, Die zal niet rusten, want Die is door de liefde des Vaders tot u gekomen en dat u niet bezit, is Hij machtig om u te schenken, want *Die het beloofd heeft is getrouw, Die het ook doen zal*. Onze ontrouw neemt Gods getrouwheid niet weg, Hij is die steen, die van de berg is afgehouden, daar op zouden zijn zeven ogen, voor de ganse kerke Gods, om de Zaligmaker op dien steen te kennen en dat betekent, al haar ogen op Hem te zien en van Hem te verwachten, liggen de uitgangen des levens. Vriend ik raad u aan, dat je jezelf kinderlijk gedraagt aan Hem, die van de kribbe tot aan het kruis Zichzelf heeft opgeofferd in uw plaats, om vrede met God te krijgen, zoals Jezus zegt: "Wie zeggen de mensen dat ik ben", en die er naar gingen raden, die sloegen de bal mis, maar Petrus sloeg de bal raak, die zeide: "Gij zijt de Christus, de Zone des levenden Gods".

Gij durft Hem ook geen anderen naam te geven, zover ken ik u wel, dat de Eeuwige God, het nog eens believe en behagen mocht, dat Hij het land uwer ziel zo begerig mocht maken, dat je Hem tijdig en ontijdig mocht benodigen, dat is mijn harte wens.

Ik hoop uw bevordering met bidden en smeken bij God te zoeken.

Wat mijn lichaam aangaat, dat blijft nogal zo 't zelfde, in de aard der zaak wel zwak, doch de Heere is geen land van uiterste duisternis. Sinds ik u ontmoet heb, heb ik een wonderlijke ontmoeting gehad van de Heere. Ik hoop u dit nog wel eens mondeling mee te delen. Zijt van ons allen hartelijk gegroet,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 7

GIESSENDAM, 25 Nov. 1930.

Geachte Vriend, Vriendin en kinderen,

Bij dezen kan ik u melden, dat wij tezamen door 's Heeren goedheid nog redelijk wel zijn, in de hoop, dat het bij u ook zo moge zijn.

Ik heb uit uw brief vernomen, dat u in een bedenkelijke weg zijt geweest. De onderwijzer vraagt, wat gelooft gij van de Voorzienigheid?

De Voorzienigheid wordt ontsloten als een vrucht uit de voorverordining Gods, Die zegt, Gode zijn al Zijn werken bekend, beide in natuur en genade, buiten dat valt er geen haar van des mensen hoofd.

De grootste weldaad in deze passage is dit, dat u erg gekregen hebt in uzelf, om uzelf cijnsbaar te houden, om niet te werk te gaan met vlees en bloed of met een verdorven wil, want als de Heere zaken doet, moet onze wil verzaakt worden.

De Heere zegt: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen". Het geloof is een gave Gods, en het houdt de mens er buiten. Wat zou de ziel een aanklevend leven hebben als wij door het geloof het in des Heeren hand mochten geven, dan is de lijdzaamheid een volmaakt werk om te zien wat de Voorzienigheid uitwerkt.

Wanneer ik zo uw schrijven opmerk, dan zijt gij bevoorrecht geweest, dat gij uw eigen wil niet zijt opgevolgd. De Heere doet Zijn liefhebbers beërven dat bestendig is. Let wel, dan maakt 's Heeren werk het eenzijdig en dan wordt de ziel ingewonnen met schaamte en verlegenheid.

Daarvan geeft de kerk getuigenis: "Niet ons, niet ons, o Heere, maar Uwen Naam zij de eer, om Uw goedertierenheid".

De goedertierenheid is in het aangezicht van Zijnen geliefden Zoon, waarin de Vader een welbehagen heeft. Buiten die Borgtochtelijk gerechtigheid kan God de mens niet aanschouwen. Dan is en blijft Hij een vertoornd Rechter voor de zondaar.

Wat dit stuk aangaat, zover ik dat bekijk, dan ligt die zaak zo het bij u ligt, wel op zijn plek, daar gij het zwaarste tegen aankijkt is dit, dat ge uw gemoed zijt kwijt geraakt en dit is een grote weldaad, want dat bewaart de mens voor zelfverheffing.

Toen de Apostel opgetrokken geweest is in de derden hemel in het paradijs Gods, heeft hij onuitsprekelijke dingen gehoord en gezien en toen hij weer tot zichzelf kwam, ontmoette hem een engel des satans, die hem met vuisten sloeg. Daar lag geen schuld, en in het uw ook niet, maar een bewaring voor hoogmoed.

De onderwerping geeft rust. Des Heeren wegen zijn hoger dan de onze. Heilige schaamte is een vrucht die ons aan de Weldoener verbindt. Hier moet het huis Sauls verzwakt worden, dat is de oude mens en het huis Davids versterkt, naar de inwendige mens.

Het is en blijft niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar de ontferminge Gods, naar Zijn grote goedertierenheid heeft de Heere Zichzelf over u ontfermd. De eis is het gebed, om daar meer en meer door genade in geoefend te worden. De Heere Jezus zegt: "Die Mij lief heeft, neemt zijn kruis op en kome achter Mij".

Dan draagt gij het kruis en de Zone Gods het gewicht. Die maakt alle bergen tot een vlak veld. Houd u met al uw bekommernissen bij dien groten Meester, dan zullen alle dingen medewerken ten goede, namelijk die de Heere naar Zijn voornemen geroepen heeft.

Het is mijn harte wens, dat het u tezamen wel gaat. Wij leven in de hoop om ulieden nog eens te ontmoeten. Ontvang tezamen de hartelijke groeten van ons

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 8

GIESSENDAM, 22 Januari 1931.

Geachte Vriend met de Uwen,

Met dezen kan ik u melden, dat het nog redelijk wel met ons gaat. Wat mijn lichaam betreft, zou ik zeggen, word ik gewaar, dat het langzamerhand wordt afgebroken. Wat zal ik zeggen, ik word niet oud, doch ik ben oud.

Wij hebben uw tweede brief ontvangen en daaruit vernomen uw omdragingen en uw vraag over de eersten brief, en wanneer ik aanmerkingen vond, dat ik het u zou zeggen. Nu, dat kan ik zo bijzonder niet zeggen, wat bij aanvang gepasseerd is. Zover ik u ken, ligt het goed om voorbereid te worden, om te doen verstaan hetgeen er nog niet is.

Daarom zeide God tot Mozes: zeg dat het volk voorttrekke en dat volk, dat voorttrekken moest had op geen stukken na die kennis die u heeft, dat is duidelijk gebleken in de zaak en in de tijd toen Mozes op de berg is gegaan, want was er die kennis geweest, dan zou Aäron geen gouden kalf hebben laten maken, waar God een oordeel over uitspreekt en waar Mozes zich over ergerde, dat hij de tafelen uit zijn handen wierp.

Al hetgeen wat wij in de eersten Adam verloren hebben, dat kan met geen namaak goed gemaakt worden, want een gouden kalf neemt de schuld niet weg.

De Vader als eerste Persoon van het aanbiddelijke Wezen, die ontdekt de oorsprong van schuld, en als schuld schuld wordt, komt de ziel in een stervenden weg. Daar wordt het huis Sauls verzwakt en de liefde Gods versterkt het huis Davids. Dan krijgt die een geheiligde wil om zalig te worden, met behoud van Gods volmaakte deugden.

Al wat de Heere in de weg staat, staat ons ook in de weg. Dat is de keus om zalig te worden met behoud van Gods rechtvaardigheid.

Toen die zaak in mij rijp geworden is, behoefde de Rechter van hemel en aarde aan mij geen recht te doen, want ik bracht mijn eigen verdoemenis mee, dat al mijn recht en aanspraak, zowel door erf- als dadelijke schuld, verbeurd was.

Nu weet ik van u uit uw omdraging, dat u wel een eigenschap hebt gekregen om het recht Gods toe te vallen en dat is een voorbereiding voor de zaak. Van onze zijde kan die zaak niet rijp worden.

De Heere zegt: "Oordeelt niet voor de tijd", en wanneer Hij zegt: "Ik sta te komen", dan is alle mond gesloten, onder gevoel van schuld, het toevallen van het recht gaat voor de komst van de Heere. Dan valt de mens onder het recht en dan neemt de Heere het van Zijn kant op.

Wij lezen in Psalm 85, dat de goedertierenheid en de waarheid elkander ontmoeten zouden en de gerechtigheid en de vrede elkander kussen. Alle werkzaamheden voor dit stuk worden in de mens uitgewerkt, maar het stuk van rechtvaardigmaking is een stuk buiten de mens, dat wordt buiten de mens uitgewerkt.

De Borg maakt de zondaar bij de Rechter vrij en de misdadiger wordt er buiten gezet. De Zoon betaalt de Vader in onze plaats. De voldoening ligt in de wonden, die onze zonden in Hem gemaakt hebben. Daarom heeft de Vader Hem eerst een schuldoffer gemaakt en daardoor is de Vader in de Borg bevredigd.

Nu komt de Borg het in onze consciëntie te heiligen en te bevestigen, zodat wij een medegetuige krijgen, dat door het bloed van de Heere Jezus onze schuld voor eeuwig wordt weggenomen. Daar is Mozes gestorven en zijn graf wordt nooit meer gevonden. Dan wordt de Zone Gods het leven in ons, dan zal hij verstaan, dat zijn omdraging van dit stuk tevoren geen baat kon ontsluiten.

Zo het in Adam verdoemd is, krijgt hij het in de Zone Gods weer terug, Die voor hem als Borg in onze plaats heeft voldaan.

Ik heb de inleiding van je gisteren ontvangen brief opgemerkt. Wat betreft het geslacht waar u over schrijft, daar sta je ruimer in, dan ik. Ik geloof, dat het grootste gedeelte nog in Egypte zit.

De Rode Zee is voor mij een type en een ontsluiting in de weg van zaligheid, want die daar door mag gaan, dat is een weg die van onze zijde onmogelijk is, want die door de Rode Zee zijn gegaan, zijn onder de kolommen gekomen en dat is een type van Christus.

Wien dat gebeuren mag, zal inwendig leren, dat God in het merendeel geen welbehagen heeft. Daar moet onze eigen zuurdesem nog uit weggenomen worden, want in de woestijn is meer gemurmureerd dan gebeden, maar voor de berg vallen alle menselijke condities weg.

Het was profijtelijk voor diegenen, daar de Heere het profijtelijk voor maakte. Die Evangelische mensen waar u van schrijft, zijn gelijk de sprinkhanen, waar ge van leest in Openbaringen, die hadden aangezichten als mensen en haar als haar der vrouwen, doch ze hadden lange poten en sprongen over het recht.

De hartelijke groeten aan u allen

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Ook de groeten van vader, moeder en Mien.

Brief 9

GIESSENDAM, 28 Okt. 1931. Woensdagmiddag.

Geachte Vriend met de Uwen,

Wij hebben uw brief ontvangen en opgemerkt, dat u ook in al die winden niet zijt thuis gekomen, want dat merk ik uit het einde van uw brief.

Daar Jozua een vreselijk gezicht kreeg en in dat gezicht vervrijmoedigd werd om te vragen, zijt Gij voor ons of tegen ons, daar kreeg hij de vollen uitslag, Hij zeide: "Ik ben de Vorst van het heir des hemels, Ik ben vóór u", daar wordt de ganse kerke Gods uit behouden en zalig.

Het is in één gesteld en wij kunnen er geen twee van maken, want neem eens aan, de eerste vrienden van Job hebben zijn banden wel bezwaard, maar niet verlicht, want al wat Job in het wezen des geloofs kennelijk en krachtig genoten heeft, hebben zijn zogenaamde vrienden kennelijk en krachtig tegengesproken.

God is waarachtig en alle mens is leugenachtig; wat is waarachtig?

Dat God zegt: hebt gij acht genomen op Mijn knecht Job, een man Godvrezende en wijkende van het kwade, en dat in het ganse land van het Oosten zo'n mens niet werd gevonden.

Met eerbied gezegd, prijst God Zijn eigen werk in Job. Bekijk het maar eens wat er van Job bij was toen hij beproefd werd. In zulke omstandigheden wordt ons werk tot dwaasheid gemaakt en dan is het dwaze Gods wijzer dan de mens.

De mens is uit de staat der rechttheid gevallen en de tweede mens is in de staat van de val geopenbaard, dat een zaad verwekken zou, daar Hij eeuwig Borg voor geworden is, zo valt de zaligheid buiten de mens. De zaligheid ligt in de verlossing in Christus.

Geachte Vriend, toen Elihu zijn rede uitgesproken had en toen de Heere het Zelf opnam en uit de eeuwigheid sprak en zeide: "Waar waart gij toen Ik Mijn plan kwam te ontsluiten, zo het van eeuwigheid in Mij lag?"

Toen Hij zei: waar waart gij Job? Toen had Job niets te vertellen, want de Heere nam het eenzijdig op. Dan kan de aarde niets aan de hemel opbrengen. De Heere werkt Zijn eeuwig plan en voornemen uit.

Onze gedaanten zijn maar schaduwen.

Nu Vriend, zoek het nu verder bij de Heere maar uit. Met hartelijke groeten

Uw Vriend,

H. van den Hoven.

Brief 10 aan H. van den Hoven

SLIEDRECHT, 22 Nov. 1904.

Zeer geachte Vriend van den Hoven,

Met dezen kan ik u melden dat het met ons nog redelijk wel is, hetwelk wij van ulieden eveneens hopen.

Geachte Vriend, over het afsterven van mijn geliefde echtgenote wordt nog al veel gesproken; de een gelooft er dit en een ander weer wat anders van, en daar u haar in haar ziek-zijn heb bezocht en naar het ons voorkwam, verenigd lag met hetgeen zij zei, zou u ons een groot genoegen doen ons mee te delen, hoe u hieronder staat, daar u toch wondere ontmoetingen met haar hebt gehad.

Ik zal, zoveel mij doenlijk, wat er is voorgevallen, nog even schrijven, dat er zich veel tegen kant, is trouwens ook geen wonder, want de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn.

Bastiaantje is twee jaar ziek geweest en in het begin van haar ziek-zijn is ze onder het gezicht van schuld gekomen, waarmee zij aan de grond van onwaardigheid is geraakt, waaruit zij de Heere moest rechtvaardigen over hetgeen waarmee Hij haar bezocht en uit dat gezicht, laat ik het zo eens zeggen, kreeg ze een liefde tot het hoge Wezen en toen werd Zijn doen majesteit en dat bracht haar in vereniging en onderwerping.

Wanneer wij dan tot haar zeiden, wat zijt ge toch ziek, antwoordde ze, jullie moeten stilhouden want de Heere doet geen onrecht. Wonderlijke uitgangen heeft ze in dien tijd in haar gemoed gehad, en in dien toestand heeft ze negen weken geleefd, waarop ze zich zelf in een weg van schuld weer terug kreeg en kon niets anders bezien of het was voor haar voor eeuwig kwijt.

Ze had een medeweten, dat haar schuld bij God nog open stond, waaruit ze een benauwd leven had met zware bestrijdingen en dat ging nacht en dag zo door, doch onder dit alles had ze bij ogenblikken indrukken van Gods goedertierenheid en was dat aanwezig, dan was ze dezelfde niet meer.

Het is wel gebeurd, dat ze dan begon te zingen en als wij dan zeiden wat doe je nu, dan

kregen we ten antwoord, och, dat wij dat maar meer deden uit de waardigheid die er in God is. Was dat dan weer doorgegaan, kreeg ze haar eigen weer terug.

Eens toen ze zo door de ruiten keek en de lucht aanschouwde, waarin ze de grootheid Gods mocht zien, zonk ze in tranen weg en meteen ziende op zichzelf, zei ze, ik was uitgeteerd, doch Hij zag op mij neder.

Het is ook wel gebeurd, dat het zweet uit haar haren liep en als wij dan zeiden, wel Bastiaantje, wat zweet je toch, antwoordde ze, och het is nog geen bloed. Zo bleef ze met alles tussen de wet en het Evangelie zitten, maar nu deed er een grote verandering op.

Veel sprak ze van verloren gaan, maar zei altijd, de Heere doet geen onrecht, waarop ze eens een benauwdten nacht doormaakte, toen is er in dien nacht wel wat gebeurd, maar de vreze deed ze zwijgen, zodat ze het ons niet meedeelde. Dit is 5 dagen voor haar sterven voorgevallen, waarop de vreze des doods is gaan wijken.

De grimmigheid had Zijn naam loffelijk gemaakt en het overblijfsel der grimmigheid was opgebonden, zodat ze eenswillens lag met 's Heeren doen.

Zij heeft toen 's Zaterdag van ons allen afscheid genomen, je kon toen merken, dat er een natuurlijke smaking was. Manus u bent toen op dien bewuste zaterdag bij ons gekomen. Zelf niet goed zijnde en mijn vrouw klaagde toen nog tegen u dat ze in geen drie nachten had geslapen, daar de vijand tegen haar zei: als je gaat slapen, dan zal je stikken.

U voelde u toen zo ziek, dat u bij ons nog naar bed bent gegaan, waarop u de Heere arbeid gaf, omtrent mijn vrouw en de Heere u daarop bepaalde bij deze woorden: "de Wachter Israëls zal niet sluimeren, noch slapen", waarop u toen nog tegen mijn zuster zei, zeg maar dat Bastiaantje gerust kan gaan slapen, hetwelk zij toen ook heeft gedaan en tot 's morgens toe heeft mogen rusten.

Wat was ze 's morgens toch bedroefd over 's Heeren goedheid, want ze had in geen drie weken zo verkwikkend mogen rusten. U mocht toen met haar in een nadere betrekking met God komen en de Heere aanspreken over haar eeuwigen staat, waarop het hoge Wezen u niet zonder antwoord liet en u voorkwam met deze woorden: "Mijn hand zal op dezen berg rusten".

U zag toen de trouw voorzienigheid des Heeren over haar, zodat u toen heeft uitgeroepen, hoe lange, hoe lange, ook op die vraag was de Heere zo nederbuigend goed u te willen antwoorden: "Ik zal snellijk tot Mijnen tempel komen", waarop u geloven mocht, dat de tijd harer ontbinding aanstaande was, toen bent u met Psalm 111 vers 5 kinderlijk onder God gekomen waarvan wij getuigen zijn geweest.

*'t Is trouw al wat Hij ooit beval,
het staat op recht en waarheid pal,
als op onwrikb're steunpilaren
Hij is het, die verlossing zond
Aan al Zijn volk; Hij zal 't Verbond,
Met hen in eeuwigheid bewaren.*

Toen bent u met mijn vrouw in de eeuwigheid geëindigd en voor uw gemoed was u als een gewaterde hof, mijn vrouw is daarop al gauw minder geworden, kreeg een jagenden adem en benauwdheden, doch toen dat wat ophield is ze zo zachtjes aan uitgestapt.

Naar mijn beste weten heb ik u het verloop nog eens medegedeeld en zo u weet heeft het volk met haar begrafenis een aangename dag mogen hebben, want zover het ons bekend is, waren er wel elf van het volk, die een medegetuige omdroegen van Bastiaantjes

voorrecht.

Ontvang verder de groeten van ons allen en ook van mij
Uw diepbedroefde vriend,

N. L. DE JONG, SLIEDRECHT.

Brief 11

GIESSENDAM, 1904.

Waarde Vriend,

In antwoord op uw brief, genade en vrede zij met ons, de mand der wijsheid zegt, de naam des rechtvaardigen zal in eeuwige gedachtenis zijn.

Gij zult misschien zeggen, wie is die rechtvaardige, en dan is mijn antwoord, in de eerste plaats God, als het hoogste Wezen, de Zone Gods als de verdienende oorzaak van de zaligheid Zijns volks en de Heilige Geest als de werkende oorzaak, die het van de Vader en van de Zoon overdraagt.

De verkiezende liefde des zondaars ligt van eeuwigheid in het harte des Vaders en in de Zoon des Vaders, Die het op Zich nam, als Borg te betalen, wat de rechtvaardigheid eiste en de Heilige Geest komt de zondaar te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel.

Wordt nu de mens tot zichzelf gebracht met een oog in zichzelf ziende zijn treurvolle toestand waar hij in gevallen ligt, dan maakt het de mens radeloos en wil vluchten maar kan nergens heen.

De mens krijgt nu een levendig gezicht van Gods lankmoedigheid vanaf de buik en baarmoeder, dat de Heere altijd een goeddoend Wezen is geweest.

De Heilige Geest komt nu en maakt een onderwerp en brengt het onder gevoel van schuld, met een mishagen aan zichzelf, en komt daardoor in een hartelijk berouw van schuld en zonde.

Nu komt God de Vader met Zijn trekkende liefde. De Heilige Geest beschuldigt en de Wet veroordeelt en in dezen toestand vindt de mens geen raad of toevlucht. De wet blijft doorgaan met zijn rechtvaardigen eis en nu komt de Heilige Geest en Die wint hem in om te geloven dat de wet heilig, rechtvaardig en goed is.

De mens wordt nu een ongetroost onderwerp om vatbaar gemaakt te worden, dat het aan zijn zijde eeuwig kwijt en verloren is en die verloren mens krijgt nu in zijn verlorenheid nieuwe eigenschappen en wel deze: hij krijgt liefde tot God, liefde voor Zijn Getuigenis en eerbied en crediet voor des Heeren volk.

Als een beginsel van een nieuw leven en door de verachting en minachting van zichzelf is hij te goeddunkend van zijn medemens, omdat zijn ogen pas geopend zijn, want hij ziet ze nu aan als bomen, maar naarmate, dat de Heilige Geest separatie houdt om het kostelijke van het snode te onderscheiden en de mens in die kennis mag toenemen, komt het er al rampzaliger voor zijn ziel bij te staan en nu zegt die mens, och, ik zal er geen van zijn. Dit zijn de eerste bemoeienissen die het Wezen over de mens houdt.

Wat de wil des Vaders van eeuwigheid was, was ook de wil des Zoons, om op te brengen en te betalen door Zijn eigen bloed en schuldoffer, en daarna zou Hij vrucht als loon op Zijnen arbeid ontvangen. Dat zijn nu zijn legaten, die zal Hij, of komt Hij de Vader voor te stellen.

De Vader neemt een welgevallen in des Zoons offer. De Zoon die krijgt de erfgenamen

als loon op Zijn arbeid van de Vader, de Vader als Rechter gaat van Zijn rechterstoel en komt te zitten op Zijn genadestoel. God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, haar de zonde niet toerekenende.

Nu is de vraag opgelost, wie zijn deze rechtvaardigen? Hier is de mens rechtvaardig in de Naam eens rechtvaardigen.

Hier heb ik met al de Godgeleerden geen anderen weg gekend noch geleerd. De mens ontvangt in de wedergeboorte een geheiligde wil en hij wordt niet verder gezaligd dan in dien geheiligde wil. In deze voorgestelde zaak kan de mens sterven en wordt zijn ziel in de heerlijkheid opgenomen.

In zo ver ik deze zaken in dezen brief heb geopend, heb ik een medegetuige van de Heiligen Geest in mijn consciëntie, dat de Heere dezen weg en leiding met uw vrouw heeft gehouden en alle instrument, die tegen haar bereid zal worden, zal niet gelukken en alle tong die met haar in het gerichte opstaat, zal God verdoemen, dit is de erve Zijner gunstgenoten en hare gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere.

Nu zal ik mij verantwoorden en alle tegenwerping wegnemen. Wanneer er nu geoordeeld of gevraagd mocht worden, is dit zo in uw vrouw uitgewerkt, antwoord ik zonder enige aarzeling, ja.

Tegenwerping. Wanneer er gezegd mocht worden, zij heeft toch niet zoveel gesproken, wij hadden wel meer vermelding van die zaken verwacht, dan antwoord ik, op deze tegenwerping:

Zijt toch niet in de verbeelding, dat het Koninkrijk Gods in woorden bestaat, want wanneer de Heere met de mens handelt door de arbeid des Geestes, worden de woorden der wijzen in stilheid gehoord.

Het blijft de groten Koning een eer een zaak te verbergen. Wat is het geval niet geweest met velen Zijner kinderen die veel gesproken hebben en wanneer het op de dood aankwam was al hun ondervinding als een zomervrucht gegeten. De Heere zegt, het zou wel gaan in een land van vrede, maar hoe zult ge het maken in de verheffing der Jordaan?

Tegenwerping. De Heere laat toch niet varen het werk Zijner handen, want David zegt, bevestig Gij het werk onzer handen, ja bevestig dat, want dien de Heere lief heeft gehad, heeft Hij liefgehad tot het einde toe.

Daarop antwoord ik, dit is juist het grote doel dat God met Zijn volk voor heeft, want de Heere zegt: "Mijn wegen zijn niet uw wegen en Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, want Mijn wegen zijn hoger dan uw wegen, spreekt de Heere.

Tegenwerping. U zegt dat er vele kinderen Gods in een donkeren toestand de eeuwigheid zijn ingegaan, was dan dat voorwerp waar u van schrijft nader gekomen?

Mijn beslissend antwoord is ja, want ik geloof en erken, dat daadzaken meer zijn dan woorden, want vijf dagen voor haar dood heeft de Heere weggenomen, wat haar in de weg stond en dat was de verschrikking Gods, en die nam de Heere bij de profeet ook in een nachtgezicht weg, en wat zij tot de voorgaande eigenschappen nodig had, heb ik dat in het begin van mijn schrijven verklaard.

Wij hebben eigenlijk gezegd, geen tegenwerpingen willen opwerpen over uw brief of over de persoon waarover het hier gaat, maar wij wilden graag uw gevoelens hierover eens weten, zodat wij met tegenwerpingen zijn gekomen.

Ook hierop moet ik u antwoorden, dat mij dit naar genoeg is, maar vergun mij dat ik ook nog iets wil oplossen. Zover mij de Heere geleerd en onderwezen heeft, heb ik ook gezien, dat vanwege het droevige oordeel over land en volk en personen in het bijzonder, dit de oorzaak en de reden is waarom er zo weinig doorbrekende genade is en ze met

Heman afgesneden als doden en verslagenen in het graf der zonde blijven, met de vraag, zult gij aan doden wonderen doen of zullen de overledenen U nog prijzen of van degenen waar Paulus van schrijft, die alle de dagen huns levens met vreze des doods waren bevangen.

Zie een Efraïm, die als een onwijs kind in de geboorte bleef staan, zijn ongerechtigheid was opgebonden, maar niet weggenomen. Was hij daarom evenwel niet een kind Gods? Hij was bemind van eeuwigheid. Wat getuigt er de Heere niet van; *is Efraïm Mij niet een dierbare zoon*, ja, Hij noemt hem zelfs *een troetelkind en zegt, sinds dat Ik tot hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem*.

Wat de Heere van zulke zielen komt te getuigen, kunnen ze in zichzelf niet vinden. David noemt ze welgelukzalig dien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent.

Nu heb ik zo een en ander geschreven aangaande de wegen en handelingen die de Heere met Zijn volk houdt, dat het voor de belanghebbenden tot zegen mocht strekken en dat de Heere het dienstbaar mocht maken tot datgene wat Hem behaagt, dan kan het nog dienen tot een hand of voet of tot vertroosting.

Indien een Farizeeër, Sadduceeër of wetgeleerde hier op iets mocht tegen hebben, zullen wij verdragen, omreden zij dood op de aarde zijn gekomen en ook dood over de aarde gaan, maar ook dood van de aarde zullen vertrekken.

Nu geachte Vriend, de beste zegeningen zij u toegewenst. De Heere zegene u uit Sion is de wens van

Uw vriend,
H. van den Hoven.

Brief 12. Overzicht van de weg die de Heere met hem heeft gehouden

GIESSENDAM, 1931.

Geachte Vriendin.

Gij vraagt mij waar dat de eerste ontwaking over mijn onsterfelijke ziel is begonnen.

Ik was acht jaar oud en had niet de minste kennis van godsdienst, ik bedoel hiermee godsdienst des harten en was van nature uit kracht van mijn diepen val onbekend van God en mijzelve, maar kreeg een omzet in mijn gedachten, hetwelk voortvloeide uit een gevoel mijns harten, waardoor ik mijzelf veroordeelde, dat er geen ongelukkiger kind op de wereld was als ik.

Waar dit uit voortvloeide wist ik niet, omdat ik nog nooit een mens had ontmoet, die dat omdroeg, waarmee ik bezwaard was, doch dit werd zo aangebonden, dat ik niet eten, noch drinken of slapen kon.

Nu had ik de naam van God wel eens horen noemen en dat bracht mij in het verborgen, of dan die God, mij ellendig kind wilde verlossen, doch uit mijn omdragingen des harten zover ik het mij nog kan te binnen brengen, kreeg ik een goedertieren gedachte van dien God.

Wanneer ik het zo eens mag zeggen, heb ik mijzelf in dien tijd veel afgezonderd, om mijn nood en ongeluk aan dien God aan te klagen, hierin ben ik tot mijn dertiende jaar in doorgetobd, ik was toen weer in het verborgen en toen kwamen deze woorden in mijn hart: "Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden."

Een en ander gaf zo'n omzet in mijn ziel van de vrucht die daar in was, dat ik weer in het

verborgen ging vragen, wie dat die Jezus was en hierop kreeg ik dit antwoordje, "Ik ben het Die machtig ben te verlossen", en kreeg daaruit te ontwaren, wat van mijn kant onmogelijk was, mogelijk was aan 's Heeren kant.

Nog kan ik u nog mededelen, dat ik op zekeren dag met mijn vader mee ging werken, hetwelk niet ver van huis was, doch ik had de gansen dag geweend en ging 's avonds om 5 uur naar huis om een boterham te eten. Nu waren mijn ouders onbekeerde mensen, doch uit vorm werd er nog gebeden en dat zouden we toen ook weer doen, doch in plaats van zachtjes te bidden, opende God mijn mond en kon ik met mijn klacht bij de Heere komen, om voor mijn ouders en mijzelf onzen rampzaligen toestand voor God neer te leggen.

Dit gaf zo'n afdruksel in mijn ouders gemoed, dat van onze boterham waarvoor wij zaten niets is gebruikt, doch hebben wel een half uur zitten wenen en het gevolg hiervan was, dat het in ons huis van dien tijd af geheel veranderde.

Mijn ouders vertelden toen aan de mensen, dat ik zo krachtdadig was bekeerd geworden en uit de vrucht dat een en ander ontsloot, geloofde ik het zelf ook en hierin heb ik vijf dagen geleefd, doch toen gevoelde ik, dat zien en gevoelen niet genoegzaam was.

Ik kreeg een levendige gewaarwording, dat mijn schuld bij God nog open stond en dat de Heere een vreselijke Majesteit was, en dat Hij de schuldige niet onschuldig kon houden.

Daarop heb ik licht ontvangen om een kennismaking te krijgen met de Zone Gods, en zo onmogelijk het voor mij was, zo mogelijk was het in Hem, hetwelk een dagelijkse arbeid in mijn ziel veroorzaakte.

De bruid zegt van Christus, "al wat aan Hem is, is gans begerlijk," en in die vrucht zei ik het ook, daar heb ik een half jaar in geleefd, uit de kennismaking, dat het in Hem uitgewerkt lag en dat moest nu in mij ook uitgewerkt worden.

Mijn dagelijkse omdragingen kan ik natuurlijk allemaal niet meer beschrijven, maar wel wat ik standelijk heb doorleefd. Bij latere tijden terugziende op de bemoeienissen des Heeren, heb ik in dit alles nog een groot voorrecht gehad, dat ik in mijn kindse jaren met al mijn omdragen omgang gekregen heb met het oudste volk.

Toen ik in die dagen zo vruchtelijk leefde, woonde er bij ons een oude godzalige Christin, het was een mens waar ik veel kwam en 't is op een zondagmorgen gebeurd, dat ik bij haar kwam en mijn gemoedsomdragingen haar mocht mededelen, wat wel meermalen was gebeurd, waarop ze mij toevoegde, ja kind het zal anders moeten komen, je wordt in een weg van gestalten niet zalig, maar in een weg van ontdekking wel.

„Je moet bij aan- en voortgang je afkomst en toestand leren kennen, waar de mens gevallen is, want hij ligt buiten God in Adam verloren," waarop ze mij aankeek en zei, "ik wenste wel dat God al die pannen en potten van jou eens stuk sloeg." Het was alsof ik in de aarde wegzonk, waarop ik wenende bij haar ben weggegaan, doch ik kende de listen des satans toen niet, want die zei tot mij, dat oude mens is niet bij haar hart, dus de vijand wilde mijn bezwaren bij mij wegnemen.

Op de terugreis ging ik onderweg bij een vrouw aan, die ook een oude Christin was en die veel een hand en een voet voor mij was. Wenende kwam ik bij haar binnen, waarop ze zei, "wel kind wat scheelt er toch aan," waarop ik haar vertelde bij de oude L. te zijn geweest, die zij ook heel goed kende en dat ik daar mijn omdragingen had medegedeeld, waarop de oude L. mij toevoegde, ik hoop dat God al die potten en pannen van jou nog eens stuk slaat, en wat denk je dat die vrouw zei, "wel jongen daar zou je goed mee wezen." Dat was de tweede slag voor me en dan van mensen die mijn voornaamste vriendinnen waren. Daarop ben ik hopeloos en radeloos weg gegaan en liep op een eenzamen weg; aan de een zijde lag een vriend, waar ik inging en daar bracht ik mijn

klacht wenende bij de Heere in mijn onkunde en vertelde de Heere wat mij was wedervaren.

In dit alles was iets dat ik geen naam kan geven, zo vrijmoedig was ik tegen de Heere en zei: "Heere als ik tot hiertoe gedwaald heb, ontdek er mij aan", en dat duurde wel een half uur, toen ben ik al wenende uit die griend naar huis gegaan. Onderweg vielen deze woorden in mijn gemoed, "wat Ik nu doe weet gij niet, maar gij zult het na dezen verstaan".

In dien toestand heb ik haast veertien dagen verkeerd en ging in dien tijd veel in het verborgen, daar lag iets in mij, dat ik niet kon verklaren, ik kon niet van de Heere loskomen. Op zekeren keer werd ik zo wanhopig, ik wist niet waar ik het zoeken moest, begaf mij in het verborgen en kreeg wenende te vragen of er dan nog doen aan was, waarop mij deze woorden voorkwamen: "die dwalende van geest zijn, zullen tot verstand komen en de murmureerders zullen zijn lering aannemen."

Vanaf dien tijd kreeg ik meer kennis in een weg van ontdekking, in plaats van vrucht kreeg ik uit gevoel van schuld mijn gescheiden staat van God te verstaan met een levendig besef, dat ik uit kracht van erfschuld, uit de gemeenschap van God gevallen was, uit het gevoel van schuld stond ik zonder God in de wereld, onder een levendig besef, dat de Heere de schuldige niet onschuldig kan houden.

Voorheen dacht ik de wet te kunnen beantwoorden, maar toen beantwoordde de wet zichzelf in mij, om te leren verstaan dat door de wet de kennis der zonde is, met een levendig besef, dat aan Gods rechtvaardigheid moest worden voldaan. Het rechterlijke Gods en de kortstondigheid van mijn leven lag zo op mijn consciëntie, dat ik mij niet anders wist te verklaren, dat wanneer het morgen was, het geen avond zou worden.

Het is gebeurd, dat ik 's avonds nog vermoeid zijnde van mijn arbeid, naar bed zou gaan, ik boog, zo het dan ook was nog mijn knieën, maar toen ik op bed wilde stappen viel het rechterlijke Gods zo op me, dat het van mijn kant eeuwig verloren en kwijt was.

Ik trok mijn kleren weer aan, want ik durfde niet te gaan liggen en heb dien nacht in een radeloze toestand doorgebracht; 's morgens kreeg ik enige verandering uit deze woorden, "dat er hulpe besteld was bij een Held, Die nog verlossen kon".

Mijn overdenkingen gingen zeggen, wie zou die Held toch zijn, zo ging ik al zuchtende daarheen vragende, wie die Held toch zijn mocht en kreeg een ogenblik een stilte in mijn gemoed, dat de Heere mij dat bekend had gemaakt, want dat lag in mijn eerste tobberijen, toen ik die eerste ontsluiting kreeg, dat het bloed van Jezus Christus Gods Zoon reinigt van alle zonden, dat was die Held. Maar nu was het voor mij nog niet opgelost wel wetende, dat Hij dat voor zijn volk was, doch ik was zondig en verdoemelijk voor God, ik durfde mij onder geen volk te rekenen en kon toch van de Heere niet aflaten.

Het lag zo in mijn gemoed, dat ik een slaande God tegemoet moest, want aan Gods recht moest voldaan worden, hetzij door mij of door een ander en die verlossing was in mij niet ontsloten, dus ik bleef verantwoordelijk voor mijn schuld. In dien tijd had ik een benauwde weg, dagen heb ik doorgebracht, dat ik geen lust had in mijn werk, want ik ging mijn eeuwigen ondergang tegemoet. Bij dit alles kwam nog dit, dat ik bij een boer als knecht diende.

Uit die wanhopende toestanden ben ik tweemaal in de wanhoop geweest en dat was water en strop en ben beide keren, daar de Voorzienigheid nog over me ging, door mensen gered.

Lang heb ik in dien toestand nog moeten sukkelen, zodat ik op zekere avond ben weggelopen het veld in naar een eenzame plaats waar ik 2 nachten en 3 dagen heb

doorgebracht zonder eten en drinken.

Op de derden avond wilde ik een bosje ingaan om daar de nacht weer door te brengen. Daar gekomen zijnde werd ik staande gehouden in mijn gemoed met deze waarheid, "Alzo dat door de ongehoorzaamheid van Enen velen tot zondaars zijn gesteld geworden".

Toen bracht de Heere mij in het paradijs, en daar heb ik voor het eerst mijn erfschuld leren kennen en dat ik met de ganse wereld voor God verdoemelijk lag. Ik kreeg de deugd van Gods rechtvaardigheid nog liever dan mijn eigen behoudenis, want Zijn recht moest voldaan warden en dat lag zo in mijn ziel gezonken, al was het dat God de aarde opende en ik met Korach, Dathan en Abiram levend ter helle moest varen, het recht bij God was. Daarop viel deze waarheid krachtadig in mijn ziel, "Alzo zal door de gehoorzaamheid van Enen, velen tot rechtvaardigen gesteld worden". Toen kwam de eerste Persoon van het Goddelijke Wezen, de tweede Persoon als Borg voor mijn schuld te openbaren en zo rampzalig als ik geweest was, zo gelukkig werd ik in Hem.

De Zone Gods bracht deze gestalte mee, dat Hij in mijn plaats mijn schuld had voldaan, als lijdelijke Borg aan het hout des kruises.

Op dat ogenblik was ik een mens alsof ik nooit geen zonden gekend of gedaan had in het Borgtochtelijke van de Zone Gods. Toen heb ik uit Psalm 89 vers 1 gezongen: "Ik zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheid" en als ik mijzelf naar mijn gemoed zo eens mag uitdrukken, heb ik later nooit meer zo gezongen.

Daarop ben ik in mijns vaders huis gegaan en alles weende en schreeuwde. Mijn baas was mij kwijt, mijn ouders waren mei kwijt en dachten natuurlijk uit die vorige wanhoop, dat ik hier of elders mijzelf had verdronken. Ik kwam dan ook als een type van de verloren zoon bij mijn ouders terug.

De eerste ontsluiting was in het Evangelie, in de belofte en de tweede ontsluiting in het Borgtochtelijke van den Heere Jezus, want daar heeft de Vader Zijn Zoon in mij geopenbaard en toen geloofde ik van mijzelf, dat ik een vrijgemaakt mens was en met mij het oudste volk, uit het krachtadig werk dat aan mij gebeurd was.

Vooraf het richterlijke Gods geëigend met de straf, die op de zonde bedreigd lag, in mijn consciëntie afgesneden en verloren gegaan. Johannes getuigt ervan in zijn brief: "Die de Zoon heeft, die heeft het leven en er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn".

Ik heb in dien tijd geen volk uit haar weg gehoord of ik kon ze volgen, dat is de eerste opstanding en die zullen van de tweeden dood niet beschadigd worden.

Hierin was ik dan ook buitengewoon vruchtelijk, want ik had in die ontsluiting, toen de vrucht was doorgedaan, zoveel liefde voor de Heere Jezus, omdat Hij alles voor mij geworden was, dat ik nooit meer zonder hoop geweest ben.

Die hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort, door de Heiligen Geest. Uit die kennismaking heb ik 16 jaar geleefd en nooit getwijfeld, en ik geloofde dat ik een bekeerd mens was, doch daarop kreeg ik ondervinding, dat wat Hij gebouwd had zou Hij afbreken en dat Hij geplant had zou Hij uitrukken, ja zelfs het ganse land.

In dien tijd was ik gelijk een mens die een goed bezit had, maar daar ben ik naakt uitgezet, want ik moest nog rechterlijk behandeld worden.

Brief 13, tweede overzicht van de weg die de Heere met hem heeft gehouden

GIESSENDAM, 1931.

Geachte Vriend en Vriendin,

Ik heb uw brief ontvangen, hetwelk mij aangenaam was, om van een onbekenden vriend iets te horen. Uw ondervinding in uw schrijven nagaande, zo heb ik daar overeenstemming in gevonden, ook wat betreft het verstel van uw werkzaamheden, overeenkomstig de grondstukken der zaligheid.

Het zaligen van een zondaar in het ondoorgrondelijke van wat daarin gekend wordt, daar is de ganse wereld van nature een vreemdeling van, want dat is het heilgeheim, hetwelk de Heilige Geest komt te ontsluiten.

Van nature is het Evangelie bedekt voor degenen die verloren gaan, en dat is van nature waar, maar dat moet in de geroepen mens ook waar gemaakt worden.

Overtuiging van schuld en daar waar schuld, schuld wordt, daar is het Evangelie ook bedekt, want de mens moet een onderwerp gemaakt worden om te leren kennen waar hij een Zaligmaker voor nodig heeft.

De eerste persoon in het Goddelijke Wezen overtuigt, maakt de zondaar schuldig en dat hij met de ganse wereld voor God verdoemelijk ligt. Hij gaat niet verloren, maar hij ligt verloren. De Heere eist voldoening en dan neemt een mens uit kracht van blindheid zijn toevlucht tot de wet en wordt godsdienstig en vroom in zijn schatting en hij wil er ook voor gegroet worden en wil door zijn doeningen zalig worden, doch verwerpt het bloed van Christus.

Uit kracht van eeuwige blindheid zoekt hij zijn behoudenis, waarover Gods Woord zijn ondergang uitspreekt, want Die geeft Zijn lof en eer niet aan gesneden beelden.

Toen de mens uit de staat der rechtheid is gevallen is hij buiten het paradijs gedreven en stond de mens met zijn rug naar God toe. En als de Heere de zondaar komt te roepen, dan keert Hij de mens om, om hem te doen zien waar hij uitgevallen is.

Dit is de eerste bekering en uit deze bekering wordt onze onbekeerlijkheid ontdekt en daar moet hij een onderwerp door het Hoge Wezen voor gemaakt worden, om daardoor zijn ganse verlorenheid toe te eigenen.

Hij gaat wel zoeken, maar in de aardbeving is de Heere niet; dan in de winden, maar de Heere is er niet; dan in het vuur en in het water, maar ook daar is de Heere niet in. Doch wel in het suizen ener zachte stilte, daar was de Heere wel in, dan zal de schuld de mond stoppen.

Zo iemand is nu gelukkig, wanneer het maar een aangeboden toestand mag worden, want buiten God is de afgrond voor de mens, want hij gaat niet verloren, maar ligt verloren.

De Zone Gods is van eeuwigheid verordineerd als Zaligmaker, dat de onschuldige voor de schuldige zal betalen. Hij, die geen zonde gekend noch gedaan heeft, heeft Zijn Vader tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtvaardigd in Hem.

Ach, lieve Vriend, wat is die leer van vrije genade in onze tijd in ons land verbasterd geworden, het is wel alles Christelijk, dat we horen, en elk heeft een papieren Heere Jezus en een geloof zonder God; als de hemel het niet verhoedt, dan zullen er daar duizenden mee omkomen. Zo de priester is, zo is het volk, want indien de blinde de blinde leidt, vallen ze beiden in de gracht.

Van aangezicht zijn we elkaar onbekend. Ik ben geboren in 1845 en nu ben ik dus 85 jaar, geboren uit ouders die God niet kenden noch vreesden. Levende in hetgeen wat de natuur oplevert en hadden niet eens een Bijbel in huis. Mijn ouders konden trouwens ook niet lezen.

Zo zijn wij als kinderen met ons achten opgegroeid, waarvan er niet één school heeft gegaan. 't Was toen ook een arme tijd en moesten al vroeg mee werken om door de tijd te kunnen komen.

Als jongen had ik al een ontwaakte consciëntie en droeg een gevoel om, dat ik diep ongelukkig was, terwijl ik de Heere niet kende en uit dat gevoel van mijn ongeluk ging ik veel in het verborgen en riep dan tot een onbekenden God.

Dienaangaande was ik zo onkundig en niets wijzer dan de redeloze dieren. En daar heb ik lang in getobd, totdat ik 12 jaar oud was, toen ontmoette ik een bekeerde man, die mij vroeg hoe het er bijstond, waarop ik tegen dien man klaagde, dat ik enkel duisternis was. Die man merkte toen meer op, als dat ik wist en zei, dat de Heere tot Mozes gezegd had, dat hij ook in de donkerheid woonde.

O, lieve Vriend, dat gaf hoop in mijn ziel en ik kreeg een aangebonden leven. De eerste ontsluiting die ik kreeg was, "Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden. Toen kreeg ik andere werkzaamheden om in de kennismaking gebracht te mogen worden wie Gods Zoon was.

Hoe meer ik daar biddend onder was, hoe groter de breuk ontdekt werd, tussen God en mijn ziel, daar ik vooruit wilde, ging ik terug uit. De ongerechtigheid was vermenigvuldigd en het zalig worden onmogelijk. Ik ben toen in mijn moedeloosheid weggelopen en heb 3 dagen en 2 nachten in het veld doorgebracht, waar geen mens te bekennen was.

Den derden nacht zou ik daar ook weer blijven, maar toen het avond was, werd ik onder mijn schuld gebracht met deze Waarheid: "Alzo dat door de ongehoorzaamheid van Één velen tot zondaars gesteld zijn". Toen werd mij bekend gemaakt mijn erf- en dadelijke schuld en kreeg Gods recht toe te vallen.

Als Hij daar de afgrond had geopend, zoals voor een Korach, Dathan en Abiram, dan was Gods doen majesteit geweest en zoals ik mijn ondergang eigende kwamen deze woorden in mijn gemoed: "Alzo zal door de gehoorzaamheid van Eén velen tot rechtvaardigen gesteld worden".

Toen heeft de Vader Zijn Zoon in mij geopenbaard en die liefde ontsloot zoveel vrucht in mijn ziel, dat ik geloofde, dat ik eeuwig gelukkig was. Daarop behaagde het de Heere om te ontsluiten, dat, wat ik in Adam verloren had, het in de Zone Gods weer hersteld kreeg, Die door Zijn lijdelijke gehoorzaamheid aan Zijns Vaders recht voldaan heeft.

Ik was toen zo wonderlijk gesteld en genoot zoveel vrucht in de tweeden Persoon, dat het oudste volk mij aannam als een vrijgemaakt mens.

Hierin heeft de Heere mij verder geoefend en voortgeleid om in een nadere kennis te komen. Ik was toen ongeveer 18 jaar oud en werd een voorganger voor het volk en was net gesteld, als die mens die Jezus genezen had. Toen Jezus tot hem zeide: zegt het niemand, doch wat deed hij, hij vertelde het des te meer.

Daar heb ik enige jaren in geleefd, waarop de Heere mij is voorgekomen met deze woorden: "Ik zal voort niet veel meer met u spreken". De Heere ging toen in tegenheden met mij handelen om voorbereid te worden voor het stuk van rechtvaardigmaking, alhoewel ik dit niet wist.

Het was zo vreselijk aangelopen, dat ik in dien vorige tijd tweemaal in de wanhoop ben

geweest, met water en strop.

O, wat is toch de mens. De Heere zegt: "Ik zal de blinden leiden in de weg, dien zij niet gekend hebben". 't Is wat een verborgenheid, hetwelk op deze school geleerd wordt. Daar is tegenspoed en voorspoed. Al hetgeen ik genoten had was weggesloten.

Ik riep uit de benauwdheid mijns harten tot God en Hij hoorde mij, waarop ik deze woorden kreeg: "Ik neem het eerste weg om het tweede te stellen", waar ik enige weken in bleef verkeren en toen ben ik in de vierschaar betrokken en zo voor het gericht. De Rechter op Zijn Rechterstoel en ik als een gedaagde door erf- en dadelijke schuld als een afgesneden mens buiten God onder mijn doodvonnis.

Toen ik mijn vonnis kreeg te eigenen, kwam de tweede Persoon. Die Zichzelf in mij geopenbaard had, als een lijdelijke Borg voor de Vader en toonde Zijn wonden aan de Vader, waarop de Rechter mij vrijsprak van schuld en straf, door de voldoening van de Borg.

Mijn schuld is daar weggenomen en die schuld is nooit meer terug geweest. Dat graf van Mozes kon niet meer gevonden worden. De Zone Gods nam mij op in Zijn verlossende liefde en het was net of ik zo ten hemel voer.

Acht dagen heb ik over dat wonder buiten de wereld geleefd, doch op de achtsten avond werd de ganse zaak weggenomen. Daarop heb ik een nacht doorgebracht onder het Godsgemis en daar heb ik toen verstaan, dat het verloren gaan van een verworping, het Godsgemis, een worm zal zijn die nooit sterft.

Toen het morgen geworden was, zat ik als een verwezen mens op de aarde, niet wetende wat er gebeuren moest, waarop deze waarheid in mijn gemoed kwam: "de Hoorn zal verhoogd worden". Het was net of de hemel geopend werd en de tweede Persoon, die mij vrij gemaakt had, gaf mij aan de Vader over met deze woorden: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede met God".

Toen ben ik ingeleid geworden in het achtste kapittel van de Romeinenbrief met deze ontsluiting: "Nu hebt gij niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar de Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen "Abba Vader".

Die Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn, enz. Dat was de Geest der aanneming, toen ik "Abba Vader" zeggen kon. Daarop bracht mij de Geest in Jesaja 54, dat Hij mij voor een kleinen tijd had verlaten, maar dat Hij Zich met eeuwige goedertierenheid mijner had ontfermd, zodat de wateren Noach's niet meer over dit aardrijk zouden gaan.

Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het Verbond Mijns vredes zal niet wankelen, spreekt de Heere uw Ontfermer.

Ik kon hier wel tien maal meer van schrijven, maar ik wenste wel, dat ik eens een dagje in uw tegenwoordigheid mocht verkeren om de wonderlijke wegen eens te vertellen, die de Heere met mij gehouden heeft.

Een jaar later werd ik weer afgesneden met deze woorden, aangaande de middellijke bediening des Geestes of de onmiddellijke bediening en dat was een afvraag in mijn gemoed, waarop ik geen woord kon voortbrengen. Daarop daalde de Geest Gods van de hemel eenzijdig in mijn hart en die bracht mij in de roepende weldaad en Hij leidde mij door mijn ganse weg.

De Geest bracht mij daarop weer terug in het harte des Vaders met deze woorden: "Hoort Israël, onze God is een enig Heere", Deut. 6: 4. Toen waren het er geen drie meer, maar één, waarop de Geest deze toepassing gaf: "Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld

geworden door de Heiligen Geest, Ef. 1: 13.

Vele tussenkomen ding in mijn weg heb ik u niet geschreven in de hoop, dat wij elkander eens zullen ontmoeten, hetzij persoonlijk of anders door de wisseling ener brief. Ik leef in de hoop iets van u te mogen horen.

Als de Heere wil en wij leven, zal ik u antwoorden. Veel kan ik daar niet van zeggen, daar ik oud en versleten ben.

De drie vrienden, die u noemt in uw brief, heb ik particulier gekend en ook omgang mee gehad.

Ontvang nu hierbij de hartelijke groeten aan u beiden,
van uw Vriend,

H. van den Hoven.

Brief 14

GIESSENDAM,

Geachte Vriend en Vriendin,

Door de genade Gods, ben ik die ik ben. Zijn goedertierenheden en barmhartigheden hebben nog geen einde.

De mens belijdt, dat hij alles verbeurd heeft, zonder een onderwerp. Als ik er het onderwerp van ben, dan kan de Heere het Zijn aan mij kwijt. Dan laat het ons niet ledig of onvruchtbaar. Wat heeft het hoge Wezen toch vele zorgen aan ons afhankelijke schepselen, zullen wij iets voor Hem zijn, zo moeten wij het door Hem gemaakt worden. Hij wordt verheerlijkt in Zijn eigen werk. Karig van God spreken of schrijven kan ik niet, want Zijn goedertierenheden roemen nog tegen een welverdiend oordeel.

De Apostel zegt: "te roemen is mij niet oorbaar, maar als hij roemde, was het in zijn zwakheid, opdat de kracht Gods in hem verheerlijkt zoude worden".

Veertien dagen geleden hadden vrienden, mij en mijn kleindochter verzocht om eens een zondag bij hun door te brengen. Wij zijn er dan ook van zaterdag tot maandag geweest en hebben zondagsmorgens een predikatie gelezen. 's Middags zijn er nog enige vrienden gekomen en is er gesproken over de wegen die God met Zijn volk houdt.

Ik dacht 's avonds weer een preekje te lezen, doch de Heere bestierde het anders. Ik liet een versje zingen en zou toen een plichtje doen, waarin ik zo werd verrast, want ik kreeg opening en toegang tot God en raakte me zelf kwijt, en kreeg ontsluiting langs en door welken weg het hoge Wezen Zichzelf toegankelijk heeft gemaakt in de tussenkomen van de Zoon Zijner eeuwige liefde.

Die is het Offer geworden bij de Vader om de misdaad, schuld en straf die op de zonden bedreigd lagen, weg te nemen door Zijns Zelfs Offerande.

O, geliefde vriend en vriendin, ik weet niet ooit meer opening gehad te hebben, dan op dien avond. Ik was krank van liefde en mijn ziel was als een gewaterden hof. O, dat de Onschuldige het voor de schuldige heeft uitgewerkt. Ik zag de ganse kerk vrij voor de Vader staan.

Het handschrift dat tegen ons was, weggenomen en verzegeld met Zijn eigen bloed. O, dat lage wegzinken onder het gevoel van heilige schaamte. Dien avond is er een Pniël van Jacob opgericht en dat wij niet geloofden, dat de Heere in zo'n donkeren tijd als die wij beleven nog zo laag kon afkomen.

Wij kregen op te merken, dat Hij geen zonden ziet in Zijn Jacob en geen overtreding in Zijn Israël, maar dat de Vader Zijn kinderen aanziet door de genoegdoenende gerechtigheid die de Zoon in onze plaats heeft uitgewerkt.

Ik heb wel acht dagen lang het gevoel en de heilige bevatting daarvan omgedragen. Wat een zalig leven en zalig zijn, als het geloof zijn vrucht ontsluit, om door het geloof te zien op de Onzienlijken en wat een rampzalig leven heeft een mens als hij die voorrechten moet missen.

Hij kan ook met Zichzelf niet uit- noch ingaan. De Zone Gods zegt: "zonder Mij kunt gij niets doen en uw vrucht wordt uit Mij gevonden".

Op dien genoemden avond, toen het tijd werd om te scheiden, is de ganse vergadering op de knieën gekomen en ik had de opening om de ganse toestand van de kerke Gods aan de Heere op te dragen en kwijt te raken.

Het is bevestigd, dat de nalezing ervan niet is achtergebleven. O, lieve vriend, waren wij altijd maar arme en wenende mensen voor het hoge Wezen, dan zou de Heere Zijn getrouwigheid aan onze consciëntie bevestigen, dan zijn ook alle heuvelen en bergen weggenomen geworden en is er een gebaande weg tot God.

Nog jong zijnde diende ik bij een boer en wij hebben toen een jaar gehad, dat er een muizenplaag was en wel buitengewoon erg, vergezeld gaande met grote droogte. Het was midden in de zomer en er was geen grasje op het land.

De beesten brulden van honger, doch er was geen opmerking onder de mensen, maar wel het tegendeel, murmureren en vijandschap. Op een avond dat ik 's avonds uit het land naar huis ging, schreeuwde het vee me na.

Ik kreeg daar een opmerking in, dat het een vrucht van de zonden was en dat werd een aangebonden toestand op mijn ziel en wel zo, alsof ik het alleen verzondigd had. Thuis komende ging ik in de schuur en verborg me daar onder een wagen, waar ik het voor God uitweende, dat het een vrucht van onze zonden was, liggende daar in mijn schaamte.

Daaruit kreeg ik de Heere te billijken en te rechtvaardigen, al was het ook, dat Hij doortrok met Zijn oordelen en kreeg de deugd van Zijn rechtvaardigheid net zo lief, als de deugd van Zijn barmhartigheid. Daarop kwam de Heere mij voor met deze woorden: "Ik zag de wateren aan en ze vloden voor Mijn aangezicht".

Mijn baas kwam me tenslotte opzoeken om in huis te komen om wat te gebruiken, maar ik zei, och baas, laat het beest hier maar liggen. Later ben ik in huis gegaan om nog een beetje te rusten, doch de lucht stond alsof het nog lang zo zou blijven.

Maar wat gebeurt er? 's Morgens regende het zo hard, dat het water van de dijkstoep afliep. Ik ging er uit om te gaan melken, doch mijn ziel was zo met Zijn goedertierenheid vervuld, dat ik de Heere met luider stem loofde uit Ps. 36:2: "Uw goedheid Heere is hemelhoog, enz."

O, vriend, wat ben ik toen laag voor de Heere gekomen.

Vele jaren later was ik eens in Gorinchem, toen het ook zo'n droog jaar was. Ik ging met de trein naar huis en kwam naast een dominee te zitten. Er kwamen nog meer mensen in die coupé die ik ook kende, waarvan er één zei, Van den Hoven, wat blijft het toch droog. Ik zei toen tegen dien man, dat is een vrucht van het rechtvaardig oordeel, waarop ik toen de hierboven genoemden toestand heb medegedeeld. Intussen waren we op Giessendam gekomen, en toen vroeg die dominee wie ik was. Ik zei hem dat, maar ik vroeg natuurlijk ook wie hij was, en dat was diezelfde man, waarover u in uw laatste brief hebt geschreven.

Ik zei toen tegen hem, dan heb ik een vriend die u goed kent en dat is Teunis van Hemert,

hij zei, ja, dat is een voorname vriend van me, maar u ook en wij hebben elkander voor eeuwig.

Wij hebben toen wenende afscheid genomen, doch ik heb hem later uitwendig nooit meer ontmoet.

Waarde Vriend, wat ontmoeten wij in onzen tijd weinig mensen, die het werk Gods verstaan, om de verborgenheid der rampzaligheid te kennen, zo ze gekend moet worden tot zaligheid, hun afkomst is niet ontdekt.

Ze belijden een Zaligmaker die ze niet kennen en zijn allemaal bekeerd, maar nog nooit onbekeerd geweest. Nu vriend, mijn leven is maar een poosje meer en het zou mij wonder genoeg doen om met u eens te spreken over de wegen, die de Heere met ons heeft gehouden.

Ik eindig nu met de hartelijke groeten van ons beiden,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 15

GIESSENDAM,

Geachte Vriend en Vriendin,

Met dezen kan ik u meedelen, dat bij ons alles nog redelijk wel is, hopende dit ook van ulieden.

Uw brief heb ik ontvangen en daar had ik nog geen opmerking in over het wegnemen van uw beesten. De andere door mond- en klauwzeer aangetast en een bezoek van oven in uw huisgezin. U en uw vrouw hebben toen onderzocht of er soms een stoute schuld lag en dat kon u niet vinden en op dat ogenblik kon u van het goede niet spreken. Zacharia ook niet, want hij was stom, maar toen God het behaagde u te vernederen onder die oorzaak, werd het raadsel opgelost: Een kind is geboren én zijn naam is Johannes. Toen ging zijn tong los.

De beproeving van ons geloof is niet rechterlijk, maar is een Vaderlijke kastijding.

Jezus zegt: "Wat Ik nu doe, weet gij niet, maar gij zult het na dezen verstaan".

Toen u geloofde dat Johannes zijn naam was, was het raadsel opgelost. Genade maakt een beschaamd mens en dan krijgen wij het in God te bewonderen.

Wat is het een paradox voor de natuur, dat ons verlies, winst wordt en dan krijgen wij te verstaan wat de Apostel zegt: "Het dwaze Gods is wijzer dan de mens en het zwakke Gods is sterker dan de mens.

De godsdienst van onzen tijd, die uit de geest der dienstbaarheid voortkomt, wordt allemaal christelijk genaamd en dat is een naam zonder daad, een dode godsdienst, ze kunnen wel van een Jezus praten en van een Zaligmaker, doch dat betekent niets.

Wat ontmoet men toch weinig mensen, die een gewonde ziel hebben en die met hun verloren toestand zwanger gaan en wat hoor je weinig van doorbrekende genade. De Apostel zegt: "Die Hij tevoren verordineerd heeft, dat Hij die komt te roepen," de roeping, de wedergeboorte en ook de ontsluiting van de weg tot zaligheid. Van dat soort mensen ontmoet ik er soms wel eens een, maar als een vrucht van het rechtvaardig oordeel houdt de Heere zich verder verborgen, want er is geen doorbreking.

Toen ik nog jong was waren er nog veel geoefende mensen, die de Heere door het recht had gezet, om de Heere te kennen, zoals Hij gekend moet worden tot zaligheid, in die tijd

waren de ouden een hand en een voet voor een bekommerd mens, doch dit ontbreekt in onzen tijd.

Het mensdom is daarom zo onkundig, omreden er geen onderwijs is. Ik ontmoet sommige mensen met een aangeslagen ziel en wanneer ik dan eens met hen praat en ze onderwijs uit mijn eigen ondervinding, moeten ze zelf getuigen, dat ze dat nergens meer horen. Zulke zielen zijn daar bij de Heere niet te minder om, dat ze zo weinig kennis omdragen, maar wel in haarzelf, zulke mensen hebben een gemoedsleven en een gevoelig leven en wanneer ze dat missen, houden ze niets over dan strijd en ongeloof, doch dat is bij u en mij niet zo.

De zaligheid wordt aan het geloof vastgemaakt, maar niet aan het gemoed, daar geeft de Profeet getuigenis van, als hij zegt: "Al is er geen schaap in de kooi, geen rund op stal en dat de wijnstok geen druif en de vijgenboom geen vruchten zal voortbrengen", dat hij dan nochtans in de Heere van vreugde zou opspringen.

De zaligheid ligt in God, wij roemen ook in God, door onzen Heere Jezus Christus, door Welken wij de toeleiding gekregen hebben, de vrucht van het geloof is de bate voor de ziel, daar wordt de ziel in verzekerd volgens de leer van de Catechismus.

Salomo zegt: het ploegen der armen geeft veelheid der spijzen, maar, zegt hij, daar is er één, die omkomt door gebrek aan oordeel en dat is de oude mens.

Het geloof ziet op de Onzienlijke, het geloof is volmaakt en daar drijft de liefde alle vrees buiten, want wie vreest heeft pijn en dan mist hij de toegang.

Zomer en winter vinden wij in de natuur en inwendig ook, *de nacht aan de nacht toont wetenschap en de dag aan de dag stort overvloedige sprake uit.*

Is er des avonds geweest, des morgens is er gejuich, o, lieve vriend, waren wij altijd maar armen, want de boden van Johannes kregen een boodschap mee, dat aan de armen het Evangelie verkondigd wordt.

Voor elke weldaad moeten wij een onderwerp gemaakt worden, want het is altijd een eeuwig wonder en het zal een wonder blijven, dat een Oneindig Wezen in het aangezicht van Christus, met arm diep gezonken stof te doen wil hebben.

De kerk geeft er getuigenis van als hij uitroept: "U zijn de gerechtigheden, maar bij ons de beschaamdheid," de liefde Gods en de vernedering begraaft een mens zo diep, dat het nooit verklaard kan worden. In de eeuwigheid zal het opgeklaard wezen.

De hoofdzaak van godsdienst wordt geoefend onder het smartgevoel van schuld, dat de mens door de zonden, de Zone Gods van Zijn krib tot Zijn kruis heeft vervolgd en omgebracht, dat is de grondslag van onze

ontdekking. Dien Jezus, Dien wij gekruist hebben, krijgen wij dan als de weg ontsloten wordt, tegemoet te gaan, met schuld, schaamte en smartgevoel en dan brengt de ziel zijn eigen vonnis mee. Een levende ziel heeft zijn vonnis in zijn consciëntie, die werkingen des Geestes maken de mens, hetgeen hij niet is, om te leren, wat hij is en dan krijgt hij een beginsel om te verstaan, dat, er een hellevaart gaat. De arme voor een hemelvaart. De mens krijgt die slag van de eersten persoon van het Goddelijke Wezen en voor die schuld is de Zone Gods als de Onschuldige van de Vader in de consciëntie geopenbaard.

De Apostel zegt: "Hij heeft Zijn Zoon in mij geopenbaard" en dat is een fundamenteel stuk, hetwelk door de Eeuwigen Geest moet worden uitgewerkt.

Hier kan ik geen einde vinden, maar zal nu toch afbreken. Ik leef in de hoop nog iets van u te horen en eindig met de minzame groeten van ons.

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 16

GIESSENDAM, 19 Maart 1881.

Geachte Vriend en Vriendin,

Volgens afspraak zou ik u nog een lettertje schrijven en kan u mededelen dat wij door 's Heeren goedheid nog gezond zijn.

Teunis en ik zijn twee nachten bij J. Oosterwijk Sr. geweest, gepasseerde donderdag zijn we thuis gekomen en zijn met veel genoegen uit geweest.

De Heere zegt zo in Zijn Woord, zaait aan alle wateren, na vele dagen zult ge het vinden, dat wil zeggen, zo ver de Heilige Geest Zijn gave en genade mededeelt, ze ook naar die mate weer uit te delen, om zodoende weer uitdelers te zijn van de verborgenheid Gods.

Mocht dan, geachte vriend en vriendin, het gesprokene en het gehoorde door de dauw der genade nog dienstbaar gemaakt worden tot ware bekering. Och, mocht uw weg op de Heere gewenteld zijn, terwijl wij tezamen als een jachtschuit naar de eeuwigheid gaan.

Wees van ons allen hartelijk gegroet,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 17

GIESSENDAM, 20 Nov. 1888.

Zeer geachte Vriend en Vriendin,

Deze is dienende u te doen weten, dat wij uw briefje in redelijken welstand hebben ontvangen en daaruit uw beider welstand mochten vernemen.

Ik ben ook weer ongesteld geweest door verzwakking in mijn ingewanden. Het is een gezegend voorrecht, wanneer de Heere met Zijn kastijdende hand over ons is, om 's Heeren doen Majesteit en heerlijkheid toe te kennen en onder Zijn rechtvaardigheid te mogen bukken.

Ik heb er nogal makkelijk onder mogen verkeren en ben nu weer aan de beterende hand. Indien het in de weg des Heeren mocht zijn, hoop ik u binnenkort eens te bezoeken.

Wat de ziekte van onzen vriend hier aangaat, is naar het mij voorkomt tot de dood. Te moeten sterven en niet te kunnen sterven, wegens zijn ongeredde ziel. O, wat moest het op ons aankomen vriend en dan zo God te ontmoeten zonder een Borg voor de schuld.

Het zal gewis een treurig sterven zijn, mochten wij tezamen het nog ter harte nemen, daar toch ons leven niets anders is dan rook en damp die voor een korten tijd gezien wordt en daarna verdwijnt.

Het is zo de Heere zegt: *Arbeid terwijl het dag is want de nacht komt*. Dat het lieve Wezen met Zijn onweerstaanbare kracht ons van alles mocht los maken, om als armen en ellendigen, zo wij toch in der waarheid zijn, aan de voeten van de Heere mochten worden neergelegd.

Hij wendt Zich tot het gebed, desgenen, die gans ontbloot is. Mocht de Heere ons daar veel mee verwaardigen, om in de grond van de val in Adam recht te kennen, opdat wij tot ware boetvaardigheid gebracht mochten worden.

De Heere roept ons toe: kom zo je bent, gans zondig, verdoemelijk, melaats en onrein. Wat is de Heere toch licht tevreden, wij behoeven niet een hoedanigheid mee te brengen. Wat bukt het Wezen toch laag voor de armen zondaar en hoe moesten wij nu daartegenover zijn?

De Heere bindt de noodzakelijkheid daarom maar op onze zielen is de wens van mijn gemoed.

Nu geachte Vriend en Vriendin, ontvangt de hartelijke groeten van ons tezamen,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 18

GIESSENDAM, 1 Juni 1893.

Zeer geachte Vriendin,

Uw brief ontvangen en heb daaruit vernomen het treurige geval van onze vriendin, waar wij onder verslagen waren, wat kan de dood de mens toch overvallen. Wij belijden onze kortstondigheid, doch wij geloven het niet, want als wij het geloofden zou het ons zo niet overvallen. Als een vruchtgevolg van onze zonden kunnen wij nergens anders op rekenen, dan dat de Heere als een rechtvaardig God in tegenheden handelt.

Ik heb onderscheidene gedachten over onze vriendin, in de omgang was ze erg meegaand en onderworpen en was altijd blij wanneer ik kwam, doch naar het vlees genomen is de omgang hier voor eeuwig afgelopen.

Het zal voor u ook een groot verlies zijn, maar genade verenigt ons met 's Heeren doen, dan zouden wij kunnen zeggen: "en Aäron zweeg stil".

Tot mijn leedwezen zal ik de begrafenis niet kunnen bijwonen, daar ik al een veertien dagen hees ben en hoop dat de andere vrienden mijn plaats dien dag zullen innemen. De Heere is aan geen tijd of plaats gebonden, Die kan door middel van slijk het blinde ziende maken, wij zijn ten allen tijde bevoorrecht als we mogen zien, dat Hij Die het huis bouwt, meer is dan het huis zelf. Laat ik dit eens zo zeggen voor u en mij, en het geldt voor elk mens, de onzekerheid van ons leven en de zekerheid van de dood, het is ons aller lot, wij leven eigenlijk gezegd maar om te sterven.

Maar nu moeten wij voorbereid worden voor de eeuwige gelukzaligheid en anders is de eeuwige rampzaligheid 's mensen deel.

Daar zijn twee wegen, wij hebben door de zonden het leven en de gelukzaligheid verbeurd en nochtans heeft God gedachten des Vredes gehad om in Christus een weg te ontsluiten met behoud van Gods rechtvaardigheid.

Wat is het een groot voorrecht om in het harte des Vaders van eeuwigheid besloten te liggen, om te leren kennen, dat de ganse zaligheid des zondaars buiten ons ligt en is opgesloten in het harte des Vaders en ontsloten in het borgtochtelijke lijden van Christus, die als de Onschuldige voor de schuldige heeft voldaan aan Gods gerechtigheid.

Wat een dure prijs is de verlossing des zondaars, dat kon niet geschieden door goud of zilver, maar alleen door de bloedprijs van de eeuwigen Zoon des Vaders.

Het dreigement of de sententie der Wet, kon niet anders voldaan worden, hier kunnen al onze doeningen en verrichtingen niets aanbrengen.

Het genadeverbond is door Christus opgericht en teweeg gebracht en om de weldaden en

gunsten van dat Verbond deelachtig te worden, moeten wij leren de wet der wet te sterven, om een recht mishagen aan onszelf te krijgen.

Nu zult ge wel zeggen geachte vriendin, hoe zal ik er nog ooit toe komen, doch dat heeft al Gods volk moeten belijden, maar dat ligt hierin, dat Hij door ontdekking tot een oordeel in de wereld van uw ziel is ingekomen, opdat diegenen, die zien, blind zouden worden en die blind zijn het zouden zien.

De almachtige God leide u uit uzelf en overwinne u door genade en dan zult u een geopende deur vinden voor uw ziel en daar raakt u de slaafse dienstbaarheid in Christus kwijt, Die als de grote Advocaat uw zaken bij Zijnen Vader in uw plaats zal voldoen.

Genade en vrede zij met u! De hartelijke groeten van ons tezamen,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 19

GIESSENDAM, 1893.

Geachte vriend met de uwe.

Deze is dienende u te laten weten, dat wij nog tezamen in redelijken welstand zijn, in de hoop dat het met ulieden ook zo moge zijn.

Het was ons zeer aangenaam een briefje van u te ontvangen, onder het lezen van dien brief kwamen mij deze woorden in de gedachten: *dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij*. In die kastijding ligt een innemsel van een vloeiende genade, ten eerste een erkentenis, dat God recht is in al Zijn weg en werk en dat belet onze natuur, om tegen God onzen Maker te twisten, om ons in lijdzaamheid te brengen met dezen achterdocht: Heere, wat hebt Gij mij te leren of te zeggen. Die vloeiingen brengen ons hoger dan dat wij van nature zijn, zodat al hetgeen wat de Heere ons in dit jammerdal toeschikt, ons ten beste doet keren, om een klein beginsel te bekomen om door lijden geheiligd te warden, om van dit vergankelijke een overslag te krijgen in onze zielen tot een beginsel van een onvergankelijk zaad.

Een kind Gods heeft in een zeker opzicht niets met de wereld gemeen en wel, omdat Hij ons van de wereld heeft uitverkoren, om hier in zwakheid, door de eerstelingen te beleven, wat de oogst eenmaal zal bevestigen.

De Heilige Geest als een onderpand van Christus verdienste, komt ons uit deze valleien op te halen, bij deze gewaarwording roemen ze in de verdrukking en volgen in lijdzaamheid.

Daar wordt de roeping en de verkiezing vastgemaakt, de verkiezing vloeiende uit de wille Gods, die een welbehagen had en dat ook in ons.

O, vriend, o, diepte des rijkdoms, o, diepte der zee, daar wij te eindig toe zijn om het te bevatten, zo ontsluit de Geest Gods het werk des geloofs in Christus voor de ziel.

Hier vindt het welwezen Gods het wezen der mensen, daar Christus Zijn heerlijkheid kwam te verlaten, om in het wezen der mensheid te komen, om als een lam ter slachting geleid te worden en te betalen hetgeen Hij niet geroofd heeft, de rechtvaardigheid te vervullen, de gerechtigheid aan te brengen, de liefde te verzegelen en dat door een vervloekten dood. O, zee zonder grond en dit niet alleen, maar die verworven weldaden in onze ziel te ontsluiten en door Zijn Geest aan onze consciëntie te verzegelen door Zijn

onweerstaanbare overwinning, om alles in een doding te brengen, hetwelk in de val is aangedaan, om het in de opstanding weder te ontvangen, want laat ons toch niet zijn als diegenen, die geen hoop hebben.

O neen, zo kwam het welwezen van boven, om het in het wezen te openbaren, ik bedoel in ons, om nu uit het wezen, het leven in het welwezen, te mogen genieten.

In zoverre die werkingen in ons voordoen, ligt onze natuurlijkheid onder de wille Gods gevangen, geloof is de slagorder om ons met God te verenigen, niet alleen in hetgeen wij zijn, maar ook in hetgeen wij niet zijn en dan krijgen wij gebruiken in Zijn dierbare ambten.

Want Hij is ons geworden, wijsheid, rechtvaardigheid en ook volkomen verlossing, daar wordt Hij alles in allen, in ons, en wij in Hem, zalig leven en zalig zijn.

O, geachte vriend, wat zijn ze bevoorrecht, daar de Heilige Geest tussen de stukken is doorgegaan, om de onveranderlijkheid van de twee verbonden te kennen.

Dat uit vlees geboren is, vervolgt hetgeen uit de Geest geboren is, bindt de strijd aan, werpt de dienstmaagd en haren zoon uit, ze hebben geen erven met elkander.

De Heilige Geest zet vijandschap tussen het zaad der vrouw en der slang, nu Hij is opgevaren, neemt gaven met Zich, en deelt ze mee aan de wederhorigen, en woont niet alleen bij hen maar in hen.

Nu vriend, die met deze kennis bevoorrecht is heeft niets te vrezen, wat om ons is, zou de eer van het wezen benemen, hoewel wij roepen, bewaar ons voor de paden des inbrekers, om te beantwoorden in de beleving des harten, met onze wandelingen onder de heidenen.

Nu geachte vriend, niet vreesachtig, de machtige is zijn vang benomen.

De hartelijke groeten van ons tezamen, ook de vrienden gegroet.

Uw vriend,

H van den Hoven.

Brief 20

GIESSENDAM, 1895.

Zeer geachte Vriend,

Met dezen laat ik u weten uw brief te hebben ontvangen, waarin u vraagt hoe het met mij gaat en dan kan ik u berichten, dat ik in een ziekenstoel in huis mag liggen.

Ik krijg veel bezoek van het volk en wil u nu het verloop van mijn ziekte even meedelen.

Mijn plan was mijn tuin een beetje op te knappen en ik wilde wat baggeren in mijn schouw uit de Giessen en dat werk was voor mij eigenlijk gezegd te zwaar, waardoor er door de drukking iets in mijn lichaam is gesprongen.

Ik heb veel pijn geleden en de dokter was nog bang voor een ontsteking, maar de toestand laat zich op het ogenblik iets gunstiger aanzien en ik heb nu niet veel pijn meer.

Donderdagavond ben ik met mijn toestand wonderlijk onder de Heere gekomen, het hoge Wezen heeft Zichzelf wonderlijk ontsloten met deze woorden, "alle dingen zullen medewerken ten goede, namelijk voor diegenen, die naar Zijn eeuwig voornemen geroepen zijn."

Toen heeft de Heere mijn ziel opgenomen en Hij bracht mij in de eeuwigheid en daarop kreeg ik in de dadelijkheid te zien en te geloven, dat Jezus als Borg en Middelaar in de vrederaad tussen de Vader en de Zoon het voor mij had opgenomen.

Dit werd in de belofte in de volheid des tijds ontsloten voor mijn ziel, en daarop kreeg ik de belofte waarin de Middelaar beloofd was, de Heilige Geest ontsloot het zo dierbaar, dat de liefde Gods mijn hart zodanig vervulde, dat ik niet wist dat ik op de wereld was. Mijn legerstede is toen een predikstoel geworden, mijn huis was vol met volk en alles was bedroefd, niet wetende wat er gebeuren zou, daarop ben ik met al mijn beloften betrekking hebbende op Zijn komst geleid van Zijn krib tot aan Zijn kruis, met de lijdende Borg.

O, wat een zielsverbrekende toestand is dat voor mij geweest, toen ben ik met de Borg in Zijn dood gebracht, ik was een onverklaarbaar mens en zoals dat doorgegaan was, ben ik met de verheerlijkten Borg opgestaan en het recht ten eeuwigen leven werd bij vernieuwing aan mijn ziel toegepast.

Ik heb toen al de weldaden met een levendige vrucht aan het volk verklaard, ik had zo'n losmaking van de aarde wegens de heerlijkheid, dat ik niet anders dacht, als dat mijn aardse tabernakel werd afgebroken, ik lag zo onder de Heere, dat ik mij niet kan herinneren ooit zo'n toestand doorleefd te hebben.

Het kwam de omstanders ook voor, dat het hier op aarde met mij een einde nam, uit dezen toestand heb ik twee uur gesproken, veel te veel om alles te schrijven.

Toen dat doorgegaan was ben ik met Christus in de hemel gezet en zag van verre en van nabij, o, die verheerlijkten Borg, met al de beloften omhangen verheerlijkt voor de Vader, zodat ik gedrongen werd uit te roepen, ik zal sterven van liefde.

O, die eeuwige verwaardiging aan zondige nietige tegenstanders, dat een mens toch is als een vruchtgevolg van zijn diepen val.

Daarop ben ik weer terug gebracht en heb toen de toestand van land en kerk gezien en waar het volk mee had afgehoereerd, dat ik met de Profeet moest uitroepen, *och dat mijn hoofd water ware en mijn ogen een springader van tranen om te bewenen de breuke der dochteren Sions.*

Nu vriend ik heb u het een en ander mee mogen delen en ben nu zeer vermoeid, en hoop bij leven en welzijn volgende week nog wel eens te schrijven.

Na minzame groeten, ook aan de vrienden, van ons allen,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 21

GIESSENDAM, 16 Januari 1896.

Zeer geachte Vriend en Vriendin met de Uwen,

Deze is dienende u te berichten, dat wij uw brief hebben ontvangen en daaruit uw belangstelling mochten vernemen hoe het met mij gaat.

Nu vriend dat gaat op het ogenblik nogal redelijk wel, doch ik heb veel pijn geleden en ben daardoor nogal wat in mijn krachten verspeeld, het ongeval is eigenlijk niet door een ongeluk gekomen, maar ik zie er een bijzondere toebeschikking Gods in uit de voorzienigheid, hetzij rechterlijk of vaderlijk voor ieder sterveling op aarde als een vruchtgevolg van onze diepe zonden en afval van God.

Nu vriend, zo gauw als ik het ongeval kreeg, leidde mij dat dadelijk tot een onderzoek en ik kreeg te zien en te gevoelen, dat de Heere vanwege de rechtvaardige schuld, waarmee

wij van God zijn afgeweken, met mij kon twisten.

Toen behaagde het God, dat ik met mijn schuld onder het recht Gods kwam te vallen. Daarop was de Heere zo goed, uit Zijn onveranderlijke trouw tot mij over te komen met deze woorden: "Alle dingen zullen medewerken ten goede".

Hier werd mijn ziel onmiddellijk uit opgenomen, en ik kreeg een kinderlijke ontsluiting in het Borgtochtelijke van Christus, waaruit mijn ziel een toenadering tot het Wezen kreeg en de Heere deed een toenadering tot mij.

In de vrucht werd het toen bevestigd, wat Jezus aan Zijn ganse kerk heeft beloofd, "in al uw benauwdheid ben Ik mede benauwd".

Ik werd door Zijn Godheid zo ondersteund dat ik er mijn lichaam onder verloor.

O, Vriend, wat zal ik hiervan schrijven, van de hoogte en diepte die in Christus Jezus is voor mijn arme ziel; ben ik ooit van God verwaardigd geweest om de rijkdom Zijner genade te verkondigen, dan was het nu.

Ik kreeg een kinderlijk gezicht, dat de grondslag mijner behoudenis van eeuwigheid was. Ze lag in de eeuwige verkiezing des Vaders; ze lag in het welbehagen des Vaders; ze lag in de eeuwigen Vrederaad tussen de Vader en de Zoon, Die vrijwillig het ganse werk der verlossing onder de wille des Vaders op Zich nam en heeft Zichzelf in de volheid des tijds geopenbaard.

Nu waren die weldaden als een vrucht van Zijn lijden en dadelijke gehoorzaamheid in mij uitgewerkt. Ik kreeg door de Heiligen Geest door Jezus tot de Vader zo'n vrijheid, alsof ik nooit één ellende was onderworpen geweest.

Ik lag in zo'n zalige vrucht voor mijn gemoed, dat ik mijn bewustzijn verloor en mijzelf kwijt raakte. Ik heb daar veel uit gesproken tegen het volk.

Daar zijn veel mensen bij me geweest en de Heere gaf opening in het spreken, te veel om dat alles nu te schrijven. Tot op dit ogenblik heb ik geen opstand in mijn gemoed ontwaard. 's Heeren doen is enkel Majesteit.

Nu Vriend, nu weet u iets van mijn toestand en ik eindig hiermee, in de hoop, dat u deze letteren in gezondheid met de uwen mag ontvangen.

Ontvang dan onze minzame groeten aan u tezamen,
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 22

GIESSENDAM, 27 Februari 1903.

Zeer geachte Vriendin met de Uwen,

Met dezen kan ik u nog melden onzen redelijken welstand. Als wij gezond zijn is het veel groter wonder, dan dat we ziek zijn, want de ellende die we onderworpen zijn is een vruchtgevolg van onze diepe afval van God.

Waren er maar ogen om te zien en een hart om op te merken, dan zou het ons voor God verootmoedigen, want de Heere kastijdt niet van harte maar Zijn rechtvaardigheid vordert het.

O, mocht het eeuwige Wezen uit genade neerzien, om datgene te beschikken, wat wij voor Zijn aangezicht nodig hebben, opdat de weg en de toegang ontsloten mocht worden. De grote breuk tussen God en Zijn volk, is de verberging van Zijn aangezicht.

Donkerheid en duisternis bedekt het aardrijk onzer zielen. Waar vinden wij een weerklank der bergen of waar wordt Hij in de toppen der moerbeziën ontdekt?

Wat moest een mens niet bezwangerd gaan omtrent zijn eeuwigen staat om te haasten en te vluchten, om in die vrijstad der behoudenis gebracht te worden eer de storm en de vloed komen, want als kaf gaat de dag voorbij.

O, als het eeuwig Wezen Zichzelf ontsluit, dan is alles een vanzelfheid, want Zijn komst brengt alles mee. Wij kunnen in een geopende weg makkelijker verloren gaan, dan in een gesloten weg zalig worden .

Vlees en bloed kunnen dit niet vatten, maar het is een kracht Gods tot zaligheid, die het mag ontmoeten.

O, geachte vriendin, dat de Heere uw bekrompen en benauwde ziel eens mocht genadig zijn en dat de banden eens mochten afvallen, om geloof voor ongelooft en licht voor duisternis te mogen ontvangen, opdat de eeuwige dageraad mocht opgaan en dat u een schuilplaats mocht vinden onder de schaduw Zijner vleugelen, om te leren zien op het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt.

In Hem zijn al de onkosten en schuld betaald en wel door een bloedprijs. O, diepte des rijkdoms. Wat heeft God bewogen om met een gevallen menskind verzoend te willen worden, dat kan nooit door het verstand worden begrepen, doch dat zal de eeuwigheid ontsluiten voor al diegenen, die er door God toe verwaardigd worden.

Nu geachte vriendin, mijn wens is, dat de Heere u beste zegeningen mocht toezenden. Ontvang de hartelijke groeten van mij en mijn vrouw aan u tezamen, mij noemende
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 23

GIESSENDAM, 26 Februari 1903.

Zeer geachte Vriend en Vriendin met de Uwen,

Met dezen kan ik u onzen redelijken welstand nog melden. Met Hillette gaat het heel wel en ze is aardig opgeknaapt.

De reden van mijn schrijven is om eens te weten hoe het bij ulieden gaat. Toen ik laatst geweest ben waren ze bij uw zoon ook heel wat aan het sukkelen. Oosterwijk is bij mijn vrouw geweest en die zei dat uw vrouw ook ziek was en nu zijn wij nieuwsgierig hoe het gaat.

Als wij gezond zijn is dit veel groter wonder dan dat wij ziek zijn. De ellende die wij onderwerpelijk zijn is een vruchtgevolg van onzen diepen afval van God.

Waren er maar ogen om te zien en een hart om op te merken, zo zou het ons voor God verootmoedigen, want de Heere kastijdt niet van harte, maar Zijn rechtvaardigheid vordert het.

O, mocht het eeuwig Wezen nog uit genade neerzien om datgene te beschikken wat wij voor Zijn aangezicht nodig hebben, opdat de weg en de toegang ontsloten mocht worden.

De grote breuk tussen God en Zijn volk is de verberging van Zijn aangezicht. Donkerheid en duisternis bedekt het aardrijk onzer ziel en waar vinden wij een weerklank der bergen of waar wordt Hij in de top der moerbeziën ontdekt?

Wat moest een mens niet bezwangerd zijn aangaande zijn eeuwigen staat, om te haasten

en te vluchten, om naar die vrij stad der behoudenis gebracht te worden eer de storm en de vloed komt, want als kaf gaat de dag voorbij.

O, als het eeuwig Wezen zichzelf ontsluit, dan is alles een vanzelfheid. Want Zijn komst brengt alles mee.

Wij kunnen in een geopende weg gemakkelijker verloren gaan als in een gesloten weg zalig worden. Vlees en bloed kunnen dit niet vatten, maar het is een kracht Gods tot zaligheid voor diegene, die het mag ontmoeten.

O, geachte Vrienden, dat de Heere uw bekrompen en benauwde zielen eens genadig mocht zijn en dat de banden en boeien eens mochten afvallen om geloof voor ongeloof te mogen ontvangen en licht voor duisternis, opdat de eeuwige dageraad eens mocht opgaan en u schuiling mocht vinden onder de schaduw Zijner vleugelen, om te leren zien op het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt.

In Hem zijn al de onkosten betaald en wel door een bloediger prijs. O, diepte des rijkdoms, wat heeft God bewogen om met de gevallen mens verzoend te willen worden. Dat kan het verstand nooit bevatten, dat zal de eeuwigheid ontsluiten voor al degenen, die er door God toe verwaardigd worden.

Nu geachte vriend en vriendin, de beste zegeningen zij u toegewent.

Wees zo goed en schrijf mij eens terug en ontvang hierbij de minzame groeten van ons tezamen,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 24

GIESSENDAM, 5 Mei 1910.

Zeer geachte Vriendin met de uwen,

Het is al een lange tijd geleden, dat ik eens bij u ben geweest, hoewel ik al weken achtereen heb willen komen, maar ik kan moeilijk weg en mijn vrouw is ook al een hele tijd ongesteld geweest door het kou vatten, doch ze is nu in zoverre weer hersteld, daar komt nog bij dat ik het in het voorjaar erg druk heb.

O, onder dit alles is de Heere voor ons nog geen land van uiterste duisternis geweest. Hij heeft Zijn zon over onze tent nog laten lichten. De Heere is een vrij werkend Wezen. Zijn onveranderlijke trouw is een getuige als de zon en de maan. Hij laat niet varen de werken Zijner handen.

Laatst had ik een wonderlijke ontmoeting. Ik was in mijn eenzaamheid aan het werk en toen ging mijn overdenking zo over Jacob, dat die zo dun is geworden en dat de getrouwen zo weinigen meer zijn.

Ik zei toen bij mij zelf, was er voor duisternis maar licht, dan zou het wel anders zijn. Ik trok die zaak naar me toe en deed belijdenis voor God, om nog eens als een enig man tot Hem weder te keren, dan zou een ieder de oorzaken van zijn geesteloosheid bij zichzelf kunnen vinden.

Dan zou een ieder wat te beklagen hebben over zijn dodig leven. Ik kreeg gemeenschap met de Godzaligen van der Groe, daar die man zegt: daar het licht wijkt, daar komt de duisternis en daar de liefde ontbreekt, komt vijandschap en vervolging.

In dien tijd leven wij nu. Het oordeel is begonnen van het huis Gods en waar zal het

eindigen? Dit waren zo mijn overdenkingen, en daar mocht ik mee onder het heilige recht Gods komen en zo toen ik me voor dat recht feil kreeg, al was het dat God Zijn verberging bleef volhouden, dat dan niemand kon zeggen, waarom gaat mijn recht van mijnen God voorbij.

Toen ik in die eeuwige laagte afdaalde in de vereniging van Zijn hoge majesteit, toen kwam de Heere mij voor met deze woorden: "wat wilt ge Mij geven en ik zal Hem aan u overleveren".

Dit maakte een vreselijke indruk op mijn gemoed, zodat ik uitriep: Heere, wat hebt u daarmee te zeggen en het antwoord was, indien dit aan het groene hout geschiedt, wat zal dan aan het dorre geschieden.

Daarop kreeg ik een gezicht in het lijden van Christus, van Zijn krib tot Zijn kruis. Mijn hart bloedde van leedwezen, met het nazien, dat de Onschuldige gekomen is in de plaats van de schuldige.

En toen kwamen mij deze woorden voor: "zalig zijn uw ogen, omdat ze zien en uw oren omdat ze horen". Daar werd het verlossingswerk krachtadig ontsloten en Hij bracht mij in de vrijheid waarmede Hij mij heeft vrijgemaakt.

Hier zou ik wel 6 brieven over kunnen schrijven van de zaligheid die mijn ziel genoot, toen ik de inwerkende kracht en de mededeelbare eigenschappen kreeg te ondervinden overeenkomstig de weg dien God met mij had gehouden en die weldaden en die verworven gunsten, die Hij als Borg aan Zijn Vader vertegenwoordigde.

Ik zag de goedkeuring van de Vader op de Borg en toen werd ik bij de grondslag gebracht die van eeuwigheid lag in het plan Gods en hoe dat de ganse kerk daarin opgesloten lag, zoals ze in Adam verdoemd waren, in Christus behouden worden, als de tweeden Adam, als het representerend Hoofd voor de Vader en Zijn ganse uitverkoren kerk, met dit inzien, dat al wat die baarmoeder ontsluit door de Heiligen Geest aan de Vader geheiligd wordt, zowel de minste in de genade als de verst gevorderde.

Nu geachte Vriendin, ik hoop bij leven en welzijn a.s. woensdag eens bij u te komen kijken. Is het soms dat u aan de schoonmaak bent en mij niet kan hebben, schrijf dan even terug.

Ontvang de hartelijke groeten van ons tezamen,
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 25

GIESSENDAM, 8 Nov. 1926.

Geliefde Vriendin,

Salomo zegt, het is beter niet te beloven, dan te beloven en niet te doen. Schrijven valt mij altijd moeilijk, omdat ik het zelf niet kan. Daarom ligt er de genegenheid wel uit de *kennismaking die ik met u heb*.

In uw laatste twee brieven hebt u aan mij geschreven uit de klacht van uw gemoed, waar ik blij mee was, daar de grote Voorzienigheid u nog gadeslaat en dat Die u bewaart voor Engelse ziekte, want daaruit krijgt de mens een groot hoofd en een dikke buik.

Mijn innige zucht gaat over u dat uw huis met de bezem van Gods rechtvaardigheid ontledigd mag worden, want dat zou een weg banen voor de overkomst van de Zoon des

mensen.

De mens moet bearbeid worden om een onderwerp te worden voor hetgeen hij in de val onderworpen is geworden, om God in de deugd van Zijn rechtvaardigheid lief te krijgen, om het recht der wet onderworpen gemaakt te worden.

Een verdoemend vonnis gaat voor een vrijvonnis. De Heere maakt van een vondeling een bondeling en worden deze werkingen en dat verloren gaan in u gevonden?

De Zone Gods is dan bereidwillig om het bij Zijn Vader voor uw schuldige ziel op te nemen, om door Zijn verlossing de woudezel te lossen, dan zal de vrucht van de Zone Gods uw ziel omhelzen.

Dit is de enige weg waardoor de ziel een thuiskomen krijgt en daardoor wordt Jezus onze Vrede die deze beide tot één maakt en de middelmuur wordt weggenomen, dat is de schuld.

De zonden hadden een scheiding gemaakt met verlies van het beeld Gods. Is de Zone Gods die betere Adam, die aan het recht des Vaders heeft voldaan, door Zijns Zelfs-offerande, zijnde de onschuldige, de schuldige geworden om de schuldigen te verlossen, zoals wij in Adam verdoemelijk lagen, zo neemt Zijn bloed de misdaad weg.

Dan is er geen verdoemenis voor diegene die in Christus Jezus is. Daar verliest de Wet zijn kracht om te verdoemen, want Hij is onze vrede Die deze beide tot één maakt en dan wordt onze arbeid gestaakt en de verworven Geest Gods komt ons te onderwijzen.

In zoverre ik u ken bent u gekomen uit de eerste onmogelijkheid in de mogelijkheid om te zien op het Lam Gods die de zonde der wereld komt weg te nemen, dat is ondertrouwd, doch zie getrouwd te komen, want dan is uw Maker uw Man; Heere der Heirscharen is Zijn naam.

Hij wordt dan de God des ganse aardbodems genoemd, de zaligheid is in geen ander, het is des Vaders welbehagen geweest dat in Hem alle volheid wonen zou.

De geest des geloofs is het onderwerp om aan te nemen wat hem geschonken wordt. Dat u alle godsdienst buiten Hem mocht verliezen om uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade. Ontvang de hartelijke groeten van mij en ook aan de vrienden,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 26.

GIESSENDAM, 1928.

Zeer geachte Vriend, Vriendin en kinderen,

Genade en vrede zij met ulieden !

Genade is een gift, die de ware vrede ontsluit, door genade leert de verloren zondaar zijn zonden kennen, niet gelijk Kaïn of Achab, die gingen met de schuld van God af.

Maar genade geeft een smartgevoel van schuld en leedwezen, het verootmoedigt en brengt ons in het stof en verbindt ons aan het hoge Wezen.

Dit is een kennis, die de wereld niet verstaat, want die ziet Hem niet en kent Hem niet. Het leedwezen van schuld geeft ons een droefheid naar God, om door smeking en gewezen gevoerd te worden.

Als de Geest Gods dit op de ziel bindt, zal de duivel zijn adem verliezen en het ongeloof geen kracht op de ziel uitoefenen en vleselijke wellusten en aardse genegenheden worden

weggenomen.

Hiervan vind ik een type in Gods Woord en wel in de vrijsteden in Israël, wanneer de doodslager vlucht, ik bedoel de kwaaddoener.

Op de weg naar die vrijsteden stonden palen, waarop geschreven stond, vlucht, vlucht, wegens de bloedwreker; kwam de doodslager in de vrijstad aan, dan stond hij onder de bescherming van de Hogepriester en dat is een type van de Zone Gods.

Daar gekomen zijnde, vindt de doodslager rust en dat duurde tot aan de dood van de Hogepriester, als die stierf, dan kreeg de doodslager een ander thuiskomen en wel in het harte des Vaders.

Zeer geachte Vriendin, wat is de mens toch een ellendig voorwerp, dat hij zoveel raad houdt met zichzelf, dat niets anders werkt dan veroordeling en donkerheid in de ziel.

De ziel van een mens heeft onder de arbeid des Geestes niets te maken, want hij wordt ontmaakt, opdat Christus een gestalte neemt in zijn ziel.

De duivel en alle boze geesten maken wel geweld, maar zullen toch niet overwinnen, dus vriendin, houd aan, tijdig en ontijdig, Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven.

De Zone Gods des Vaders heeft het van eeuwigheid opgenomen en heeft in de volheid des tijds, toen de Godheid de menselijke natuur aannam, het voor al Zijn volk uitgewerkt en zo moet het ook in ons worden uitgewerkt.

Naomi zeide tegen Ruth, dat zij haar hart niet moest geven aan de arme noch aan de rijke, dat wil zeggen, noch de rijken Arminiaan, noch de armen Pelagiaan, maar alleen aan Boaz, want die zou niet rusten.

Nu vriendin, dien oogsttijd bent u ten einde gekomen, stel u nu in de weg om te naderen aan de korenhoop, bij de dorsvloer van zijn voetdeksel, want dan zou ze groter zegen ontvangen, dan alles wat ze op het land gevonden had.

Daar was veel arbeid en haar thuisblijven was weinig, mijn wens is dat gij uw toevlucht mocht nemen naar Hem, Die aan het recht heeft voldaan, Hem te omhelzen, totdat Zijn hartebloed een medegetuige geeft aan uw consciëntie door de Heiligen Geest.

U krijgt dan voor uw verlies uw voordeel en winst, dan wordt eigen arbeid gestaakt en die het beloofd heeft zal het te Zijner tijd bevestigen.

Wij maken het allen nog goed, hopende van ulieden hetzelfde, als jullie nog eens komen laat het dan vooruit weten.

De hartelijke groeten van ons tezamen aan u en de verdere huisgenoten.

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 27

GIESSENDAM, 29 Oct. 1929.

Geachte Vriend en Vriendin,

Met dezen kan ik u mededelen, dat ik weer enige weken niet zo wel ben als toen u bij mij geweest zijt, hetwelk wel verband houdt met galkoliek.

Uit uw schrijven heb ik gemerkt, dat het bij u ook weer niet erg voorspoedig gaat. Wij zijn zo rampzalig ongelukkig als een vruchtgevolg van onzen diepen val, dat we altijd met onze ellende gaan zoeken bij tweede oorzaken en niet bij de eerste.

David, de man Gods, klaagde zijn eigen bij God aan met deze woorden: mijne ziel

doorzocht de redenen, waarom God al die tegenheden in die mate zond, die mij te duchten stond. Die kwam er mee bij de eerste oorzaak.

Aza die had het er ook mee bedorven, die zocht het bij de medicijnmeester en niet bij de Heere.

Wij zoeken veel om ons levenswil en zelfbehoud. In de dagen toen Jezus op aarde was werden allerlei soort van mensen tot Hem gebracht, blinden, kreupelen, melaatsen, bezetenen en ze werden allen door Hem genezen.

Hij is nog Diezelfde; Hij leert nog als Machthebbende, zowel voor de ziel als voor het lichaam. Hij zegt: "Uw hulp is uit Mij, o Israël".

Onze natuur is meer genegen om van de Heere weg te lopen, dan onze toevlucht tot Hem te nemen. Een arm mens, een verloren mens, een biddend mens, zal de Heere niet wegsturen, maar zekerlijk helpen.

Uit kracht van onze onkunde willen wij als een goed mens zalig worden, doch dat zal nooit gebeuren. Ik zal maken zegt God, dat ze zichzelf zullen schuldig kennen. Die zalig wordt, wordt uit genade zalig.

Geachte vrienden, er is wat in uw hart, hetwelk u nooit rust geeft en wanneer u nu meer ontdekkende genade mocht ontvangen, om uw schuld en gescheiden staat en toestand meer te mogen zien, dan zouden al uw uitvluchten weggenomen worden.

Als dat mocht gebeuren, zal Hij u genade geven om uw toevlucht tot Hem te nemen, want die met hun schuld tot Jezus gaan worden genezen. Hij heeft nog nooit een verloren mens weggezonden.

De knechten van Benhadad gingen met de strop om hunne halzen naar de koning van Israël, ze hadden de dood verdiend, doch wat doet de koning, hij neemt ze in zijn gunst op.

De Zone Gods brengt terecht wat in de eersten Adam bedorven is, Hij is Zaligmaker van verloren mensen, de Zone Gods is Borg geworden voor onze schuld, de zaligheid is ook in geen ander.

Wij moeten ons zelf verliezen en eens anderen gemaakt worden, dan wordt en is het stenen hart weggenomen en wij krijgen een vlezen hart om Hem te vrezen.

Vriendin, ik wens van 's Heeren wege, dat het maar aangeboden mocht worden, om toch maar geen ruste buiten Hem te vinden.

Het is een verborgenheid om het te bevatten, een mens denkt dat hij gewillig is om zalig te worden en dat is toch niet zo, Jezus is gewillig om ons zalig te maken, maar onzen wil moet weg. Ik hoop, dat de Hemel binnenkort de weg nog eens mag openen om elkaar te mogen ontmoeten. Ontvang de hartelijke groeten van ons tezamen,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 28

GIESSENDAM, 8 Nov. 1929.

Geachte Vriend en Vriendin,

Met dezen laat ik u weten, dat ik nog al redelijk wel ben, uw brief heb ik ontvangen en daaruit vernomen dat u onbevredigd zijt met uzelf uit gevoel van schuld en te kort en te kort dat zal de weg wezen.

Daar een overnemen is uit een weg van de bemoeienissen Gods in de ziel, daar moet

vervuld worden wat Johannes zegt: "Hij moet wassen en ik minder worden". Geen schuld ook geen Zaligmaker; geen kruis, geen Christus. Hij is niet gekomen om te roepen rechtvaardigen tot bekering maar zondaars.

Als u het Getuigenis Gods leest, dan vinden we op vele plaatsen in het Woord dat we uitgenodigd worden om tot Hem te komen.

Er waren vele tollenaars en zondaren die tot Hem kwamen om Hem te horen. De Zone Gods is de verdienende oorzaak. Hij heeft in Zijn geboorte naar Zijn mensheid de gevallen natuur des mensen aangenomen en is onder de misdadigers gerekend geworden en de straf die ons den vrede aanbrengt was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden.

De Heere Jezus heeft door Zijn zwaar lijden en gehoorzaamheid aan de eis van Gods rechtvaardigheid voldaan. Hij is het Offer, Die de schuld en verdoemenis verzoend heeft door Zijns Zelfs-offerande.

Let wel, wij moeten onze misdaad geëigend krijgen om als een misdadiger ons bij de Heere aan te klagen, het is niet die werkt, maar die gelooft in Hem, om uit genade zalig te worden en als het uit genade is, is het niet uit de werken.

De kerk roept het zelf: Uw vrijmoedige Geest ondersteur mij, om als een gans melaats mens tot Hem te komen, wie zo tot Hem komt zal Hij geenszins uitwerpen, ja die worden bij Hem als 't ware met open armen ontvangen.

Mijne vrienden, mocht ge nog eens vrijmoedigheid krijgen om tot Hem te gaan, zo Hij u roept. Houdt Jezus altijd in het gezicht, want buiten Hem is er geen zaligheid.

Het is al weer een heel geval met onzen vriend. 't Zijn allemaal roepstemmen voor ons, bereid uw huis want gij zult sterven.

Een mens ligt in zo'n diepen val buiten God, maar nu heeft het hoge Wezen nog barmhartigheid betoond aan een doden zondaar. Van nature kunnen noch oordelen, noch zegeningen de mens bewegen.

De uitverkoren mens die tevoren verordineerd is, die komt de Heere te roepen en door Zijnen Geest te wederbaren. Uit die levendmakende daad leert hij zijn eigen doodstaat kennen, wie hij is en wat hij geworden is.

Nu zal het een eeuwige barmhartigheid zijn om een verloren mens te onderwijzen. Dan zal hij leren verstaan, dat de Heere het onmogelijke nog eens mogelijk mocht maken. Die genade ontvangt wordt een genadig onderwerp.

Hij, die het begonnen heeft, is getrouw, hetgeen Hij beloofd heeft ook te doen, dat leert de ziel bij aanvang en bij de voortgang tot het einde toe. Hier zullen wij het bij laten. Mocht ik u nog eens in des Heeren gunst ontmoeten, dan konden wij daar nog eens over praten.

De hartelijke groeten van ons tezamen aan u allen

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 29

GIESSENDAM, 11 Nov. 1929.

Geachte Vriend, Vriendin en Kind,

Met dezen kan ik u nog melden, wat mijn lichaam aangaat, dat ik nog dezelfde ben zo u mij ontmoet heb. Ik was zeer verblijd, dat u eens geweest zijt en nu is mijn blijdschap

weer vergroot geworden door uw brief, dien ge aan mij geschreven hebt, zodat ik uw toestand en tobberijen wel kan overnemen.

In het zaligen van een zondaar komt de eerste Persoon van het Goddelijke Wezen, om de mens te overtuigen van zonde en ongerechtigheid, dat is onze dadelijke schuld, daaruit moeten wij erven de misdaad onzer jonkheid, n.l. onze schuld waar wij mee in de wereld gekomen zijn.

Onder een levendig besef, dat we tegen een goedertieren God gezondigd hebben, dat brengt ons onder een smartgevoel van schuld en een leedwezen van hetzelfde.

De zonde is een beledigende daad tegen het hoge Wezen en ook tegen onze arme ziel en dat werkt een droefheid naar God en het geeft een ware verootmoediging in de ziel en dat moet een aankleven wezen aan het hoge Wezen, om genade te vinden in Zijn ogen. Hoe groter zondaar dat hij daar wordt, hoe lager dat hij komt te staan.

Wanneer die werking in ons is, dat is de rechte gang. Het is een ongeluk in onze dagen, dat uit kracht van onkunde zoveel mensen in de dienstbaarheid der Wet komen en daar zwoegt en slaaft de mens om daar door geholpen te worden.

Wanneer hij daar blijft staan van zijn jeugd tot zijn ouderdom, is hij nog dezelfde, want uit de werken der Wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden, maar die niet werkt, maar gelooft in Hem, dan belooft de Heere, dat diegenen die Hem zoeken, onze zwakheden te hulp komt. Dan brengt Hij onze ziel onder de belofte en dan krijgt hij ook enige troost, dat er bij de Heere hulp is.

De Wet werkt toorn; het Evangelie vertroost. En dat bewaart ons voor wanhoop. Wij worden door het aanbod genodigd: "zoekt de Heere, terwijl Hij te vinden is". Dan wordt hetgeen van verre ligt, nabij gebracht.

De Geest Gods heeft geen hulp nodig, Die maakt het onmogelijke, mogelijk, om met al onze bekommernissen en met al onze schulden onzen toevlucht tot Hem te nemen, Die het belooft Die is getrouw.

Wij moeten voor onze schuld genade ontvangen. De zaligheid is in Christus uitgewerkt, en dat moet ook in ons uitgewerkt worden. In het Borgtochtelijke lijden van Christus, daar is de ganse zaligheid in uitgewerkt.

Een naakt uitgeschud mens is bij de Heere welkom. Hoe dieper de mens ontdekt wordt, hoe dierbaarder het Wezen wordt, door de trekkende hand des Vaders en Jezus is gekomen om dat verlorene op te zoeken en te zaligen.

De leer van raakt niet en smaakt niet, daar :ligt geen winst in voor de ziel. De Zone Gods is Zaligmaker en die zegt: "Komt zo ge zijt". Jezus heeft nog nooit een verloren mens afgewezen. Geen schuld, geen Zaligmaker; geen kruis, geen Christus.

De ganse Bijbel staat vol om ons uit te nodigen, maar hij moet komen zoals hij is. Toen God aan Adam riep, toen was hij beschaamd. Wat maakte hem beschaamd? Zijn naaktheid, dat hij uit de gemeenschap van God gevallen was. Waarom riep God aan Adam? Omdat God hem nodig had, om hem in die kennis te stellen, wat hij kwijt was en waar hij uitgevallen was. Wat zijn de redenen dat God een zondaar uit de wereld komt te trekken, die in het boze ligt, omdat de Heere hem van node heeft.

Komt de Geest Gods hem te ontdekken, dat van onzen kant tijdelijke en eeuwige gunsten verbeurd zijn en dat hij in het aangezicht van Christus een God van zondaren geworden is, dan wordt Abraham uit zijn land geroepen en uit zijn maagdschap, om te gaan naar een land, dat God hem wijzen zou.

Abraham wist dat ook niet, dat is hem later bekend gemaakt en zo roept de Heere nog, zondaar gaat uit je land en hij moet een vluchteling gemaakt worden; in ons eigen land

moeten wij vergaan. Wat zijn ze bevoorrecht, die de Heere uit hun eigen land haalt, daar moesten zij eeuwig in omkomen.

Maar nu heeft het hoge Wezen een weg ontsloten in de Zoon van Zijn eeuwige liefde; Die heeft de schuld en straf gedragen, om een verloren mens, door Zijn verdiensten bij de Vader te brengen. Behoudt uw vrijmoedigheid om uw nood bij de Heere aan te klagen, om die breuk, die tussen God en de mens ligt, om de verdiensten van Christus en door Zijn bloed, te herstellen, Die het beloofd heeft is getrouw, Die het ook doen zal.

Die heeft het onmogelijke, door de tussenkomst van Zijn bloed mogelijk gemaakt. De Heilige Geest geeft een levendige Godsdienst des harten. Als die steen van het graf wordt afgewenteld, dan zullen ze zingen van goedertierenheid en recht.

Dat de Heere u bewaren moge voor dat verdoemelijk ongelooft, dat het de ziel zo moeilijk maakt en luister maar niet naar die valse burenen, die ons wijs maken, dat ons werk geen waarheid is, dan moet je maar tegen die burenen zeggen: ik heb met u niets te maken, want ik weet door ontdekking dat in mij geen goed woont.

Dat je in je zelf ontwaart, wat je geen nut aanbrengt, breng dat in je klacht bij de Heere. De Heere alleen weet waar de ziel mee te kampen heeft. Jezus werd beschuldigd met vele beschuldigingen, doch Hij antwoordde niets. Zo moet u ook doen, daar zult u baat en gemak bij vinden.

Houd aan, tijdig en ontijdig, Die te komen staat zal alles voldoen; Zijn Woord bestaat in eeuwigheid. Nu raad ik u aan, wat Naomi tegen Ruth zei: houd u aan dien man, want die zal niet rusten en gaat op geen ander land, dan op het land van Boaz.

Ik bedoel, laat alle dode godsdienst maar varen, want daar heeft de duivel duizenden mensen mee naar de hel gevoerd, maar het aren lezen op het land, is het zuchten van een ziel tot God.

Ontvang tezamen vele hartelijke groeten van mij

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Ook de groeten aan alle kennissen.

Brief 30

GIESSENDAM, 11 Nov. 1929.

Geachte Vriend, Vriendin en kind,

Met dezen kan ik u nog melden, dat wat mijn lichaam aangaat ik nog dezelfde ben als toen u mij hebt ontmoet.

Ik was zeer verblijd, dat u eens geweest bent en nu is mijn blijdschap weer vergroot geworden met uw brief, die u mij hebt geschreven, zodat ik uw toestand en tobberijen wel kan overnemen.

In het zaligen van een zondaar komt de eerste persoon van het Goddelijke Wezen om de mens te overtuigen van zonde en ongerechtigheid, dat is onze dadelijke schuld en daaruit moeten wij erven de misdaad onzer jonkheid.

Onze schuld, waar wij mee in de wereld gekomen zijn, onder een gevoel en een levendig besef, dat wij tegen een goedertieren God gezondigd hebben, brengt ons onder een smartgevoel van schuld en leedwezen van hetzelfde.

De zonde is een beledigende daad tegen het hoge Wezen en ook tegen onze ziel en dat

werkt droefheid naar God en het geeft een ware verootmoediging in de ziel en dat moet een aankleven worden aan het hoge Wezen, om genade te vinden in Zijn ogen.

Hoe groter zondaar dat hij daar wordt, hoe lager hij komt te staan en als die werking in ons is, is dat een rechte gang en het is een ongeluk in onze dagen, dat uit kracht van onkunde, zoveel mensen in de dienstbaarheid der wet komen, en daaronder zwoegt en slaaft de mens om er door geholpen te worden.

Als hij daar blijft staan van zijn jeugd tot zijn ouderdom toe, blijft hij nog dezelfde. Want uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden, maar die niet werkt, maar gelooft in Hem; dan belooft de Heere dat Hij diegenen, die Hem zoeken, in hun zwakheden te hulp zal komen.

Hij brengt dan onze ziel onder de beloften en krijgt ook enige troost, dat er bij de Heere hulp is. De wet echter werkt toorn, maar het Evangelie vertroost en dat bewaart ons voor wanhoop.

Wij worden door het aanbod genodigd, "zoek de Heere terwijl Hij te vinden is" en dan wordt datgene wat veraf ligt nabij gebracht. De Geest Gods heeft geen hulp nodig, die maakt het onmogelijke mogelijk, om met al onze bekommelingen en met al onze schulden onze toevlucht tot Hem te nemen, Die het beloofd heeft is getrouw.

Wij moeten voor onze schuld genade ontvangen. De zaligheid is in Christus uitgewerkt en dat moet ook in ons uitgewerkt worden. In het Borgtochtelijk lijden van Christus is de ganse zaligheid uitgewerkt.

Een naakt uitgeschud mens is bij de Heere welkom, hoe dieper de mens ontdekt wordt, hoe dierbaarder het Wezen wordt door de trekkende hand des Vaders en Jezus is gekomen om dat verlorene op te zoeken en te zaligen.

De leer van raak niet en smaak niet, daar ligt voor de ziel geen winst in. De Zone Gods is Zaligmaker, en Die zegt: "Kom zo gij zijt", Jezus heeft nog nooit een verloren mens afgewezen.

Geen schuld, geen Zaligmaker; geen kruis, geen Christus; de ganse Bijbel staat vol om ons uit te nodigen, maar hij moet komen zo hij is.

Toen God aan Adam riep, toen was hij beschaamd. Wat maakte hem beschaamd? Wel, zijn naaktheid dat hij uit de gemeenschap van God gevallen was. Waarom riep God aan Adam? Omdat God hem nodig had om hem er mee in kennis te stellen, wat hij kwijt was en waar hij uitgevallen was.

Wat zijn de redenen, dat God een zondaar uit de wereld komt te trekken die in het boze ligt? Omdat de Heere hem van node heeft.

Komt de Geest Gods hem te ontdekken, dat van onze zijde tijdelijke en eeuwige gunsten verbeurd zijn en dat Hij in het aangezicht van Christus een God van zondaren geworden is, dan wordt hij evenals Abraham uit zijn land en uit zijn maagschap geroepen.

Abraham werd geroepen uit zijn land en uit zijn maagschap, om te gaan naar een land, dat God hem wijzen zou en dat wist Abraham toen ook niet, dat is hem later bekend gemaakt. Zo roept de Heere nog, zondaar ga uit je land en dan moet hij een vluchteling gemaakt worden. In ons eigen land moeten wij vergaan. Wat zijn ze bevoorrecht die de Heere uit zijn eigen land haalt, want daarin moest hij eeuwig omkomen.

Maar nu heeft het hoge Wezen een weg ontsloten in de Zoon van Zijn eeuwige liefde, Die heeft de schuld en straf gedragen, om een verloren mens door Zijn verdiensten bij de Heere te brengen.

Behoud uw vrijmoedigheid om uw nood bij de Heere aan te klagen, om de breuk die tussen God en de mens ligt om de verdienste van Christus en door Zijn bloed te

herstellen, Die het beloofd heeft is getrouw, Die het ook doen zal.

Hij heeft het onmogelijke door de tussenkomst van Zijn bloed mogelijk gemaakt. De Heilige Geest geeft een levendige godsdienst des harten. Als die steen van het graf wordt afgewenteld, zullen ze zingen van goedertierenheid en recht.

Dat de Heere u beware moge voor dat verdoemelijk ongeloof, dat het de ziel zo moeilijk maakt. Luister niet naar die valse bureu, die ons wijs maken, dat ons werk geen waarheid is. Je moet maar zeggen tegen die bureu, ik heb niets met je te maken, want ik weet door ontdekkende genade dat in mij geen goed woont.

Dat u in uzelf ontwaart, dat u geen nut aanbrengt, breng dat in uw klacht maar bij de Heere, want de Heere weet waar een ziel mee te kampen heeft.

Jesus werd beschuldigd met vele en zware beschuldigingen, doch Hij antwoordde niets, zo moet u ook doen, daar zult u baat en gemak bij vinden. Houd aan, tijdig en ontijdig, Die staat te komen zal alles voldoen, Die het beloofd heeft is getrouw.

Zijn Woord bestaat in eeuwigheid. Nu raad ik u aan, hetgeen Naomi zei tegen Ruth, houd je aan dien man, want die zal niet rusten en gaat ook op geen ander land, dan op het land van Boaz, ik bedoel laat alle dode godsdienst maar varen, want daar heeft de duivel duizenden mensen mee naar de hel gevoerd, maar het aren lezen op het land is het zuchten van een ziel tot God.

Ontvang tezamen vele hartelijke groeten van mij, uw Vriend, ook de groeten aan alle kennissen.

H. van den Hoven.

Brief 31

GIESSENDAM, 19 Nov. 1929.

Geachte Vriend en Vriendin,

Ik heb lang uit gekeken om eens naar ulieden toe te komen, maar ben tot nog toe verhinderd, ik ben geregeld aangehaald geweest met galkoliek en daar ben ik erg zwak uit geworden.

Wanneer ik mijn gemak houd, dan gaat het redelijk wel. Leen, mijn zoon, woont maar 5 minuten bij mij vandaan en nu is het geweest, dat ik in 5 weken niet bij hem kwam, dat ik het eindje niet kon lopen, anders is alles wel.

God van hemel en aarde, Die niets aan de mens schuldig is, Die heeft in het aangezicht van Christus al de schuld van Zijn volk verzoend. Nu heeft de Onschuldige voor de schuldige betaald.

Wij moeten nu met de Apostel getuigen: O, diepte des rijkdoms. Het lijden van Christus van Zijn krib tot Zijn kruis, moet in ons uitgewerkt worden. Zo niet, dan blijft de mens een vreemdeling van God en zichzelf.

Ik ben nu oud geworden en ik ben niets in mijzelf, maar als ik verwaardigd mag worden om buiten mijzelf te zien, dan heb ik hoop des eeuwigen levens, daar heeft de Heere mijn ziel goed mee bekend gemaakt.

Toen de Heere van de hemel neder zag of er een mens was die naar Hem vraagde, was er niet één, maar dat de Heere in mijn jonkheid naar mij heeft gevraagd, daar ligt mijn geluk en mijn zaligheid in en dat Hij mij in dier weg gehouden en onderhouden heeft, dat mag ik tijdelijk ondervinden.

Wat is een mens op de wereld, die zonder God daar heen leeft. Ik ken ulieden, dat gij het met uzelf oneens zijt geworden. Wat zou het groot zijn voor uw zielen, dat uw te kort aan de Heere Zijn zijde mocht komen, dan zou gij vrede en zaligheid in Hem vinden. Hierbij zal ik het laten.

Verder wens ik ulieden toe, dat het u welga.
Ontvang hierbij mijn hartelijke groeten van
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 32

GIESSENDAM, 23 Jan. 1930.

Geachte Vriendin,

In Hem, Die ons gekend heeft eer wij Hem kenden, want de grondslag van de openbaring Gods lag van eeuwigheid in de voorverordeningen Gods.

Daarom getuigt de Apostel, die Hij verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd. Van deze verklaring van de Apostel kunnen wij geen gebruik maken. Want een geroepen mens is geen gerechtvaardigd mens.

Dit is alleen aan de zijde Gods waar. Let wel, maar aan onze zijde moet het uitgewerkt worden. Een geroepen mens wordt een schuldig mens en uit dat gevoel van schuld wordt die mens zijn oordeel verlicht en krijgt een kennis, dat hij buiten God gevallen is.

Er doet dan een eigenschap voor van een kenmerk en dat is, een smartgevoel van de zonde, dat hij een goedertieren God beledigd heeft, en dan neemt zo'n ziel van de 10 keren het wel 9 keren op om door zijn godsdienst zijn zondige consciëntie te bevredigen.

Ik bedoel hier een zaligmakende overtuiging. Hij gaat bidden, zoeken en vragen; hij gaat goede boeken lezen of hij denkt het in zijn uitwendige godsdienst te bekomen; gaat van de ene kerk naar de andere en daar zou hij het in zoeken, maar hij vindt niets geen ademtocht voor zijn leven.

De Geest Gods komt hem te overtuigen van schuld en zonde, en dat duurt net zo lang, dat hij hopeloos wordt en geen uitvlucht meer kan vinden. Sterven en verloren gaan, ligt op zijn consciëntie. Nu is dit Gods gewone weg om een weg te ontsluiten in het Evangelie en komt hij van Mozes tot Johannes.

Naarmate dat hij dan zijn toezegging heeft, naar die mate krijgt hij weer hoop; maar als de Heere dat weer in komt te houden is het van zijn kant onmogelijk en dat komt op een punt en als de Heere de gerichten op zijn consciëntie brengt, komt zo'n ziel in de ganse onmogelijkheid om ooit zalig te worden.

Is dat dan waar, dan komt de eerste Persoon de tweeden Persoon te ontsluiten en komt hij uit de onmogelijkheid in de mogelijkheid. Hiervan getuigt de Apostel: "Hij heeft Zijn Zoon in mij geopenbaard". Nu kan de ziel in deze vrucht zoveel gevoelen alsof hij een verlost mens is en dat punt beschrijft Erskine, dat de Zoon verantwoordelijk is geworden voor die ziel.

Bij mijn eigen ondervinding vandaan, lag het bij mij zo ruim, dat het oude volk geloofde, dat ik een gerechtvaardigd mens was; dit is een vrijmaking in de belofte en wordt in het wezen des geloofs gekend. Nu kan een ziel hier een tijd lang in leven, maar nu is het

Gods gewonen weg, om het eerste weg te nemen, om dan een onderwerp gemaakt te worden voor het tweede.

De ziel krijgt dan te zien, dat de beloften geen schuld wegnemen. Hier kan geen tijdperk gesteld worden. Dit houdt de Heere aan Zijn eigen vrijmacht, daarom zegt de Heere, „wat Ik gebouwd heb, breek ik af en wat ik geplant heb, ruk ik uit, ja zelfs het ganse land. Nu komt de tweede persoon Zich te verbergen en de eis van Gods rechtvaardigheid eist voldoening.

De ziel komt dan in een radeloze toestand. Nu is hij het onderwerp en hij wordt in de vierschaar betrokken, en er moet aan Gods recht voldaan worden. Daar moet betaald worden, hetzij door ons of door een ander, volgens de leer der Catechismus, en nu wordt de mens met erf- en dadelijke schuld er uitgezet.

De Rechter komt om Zijn recht en de gedaagde wordt er uitgezet en nu komt de 2e Persoon en neemt het voor de gedaagde op, Die heeft recht op het onderwerp. Hij heeft door lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid aan Zijns Vaders recht voldaan en nu spreekt de Rechter de gedaagde vrij, door de voldoening van de Borg.

De ziel gaat nu over van de Rechter in de Borg.

Die de Zoon zal hebben vrijgemaakt, die zal waarlijk vrij zijn. Daar raakt de vrijgemaakte mens zijn oud gewaad kwijt en de wisselklederen worden hem aangedaan. Daar ligt nu de ziel eeuwig verantwoordelijk voor de Borg, Die hem vrijgemaakt heeft. Nu wordt de Rechter een Vader in Christus.

Er is nu geen verdoemenis voor degenen, die in Hem zijn, daar is het oude voorbij gegaan en alles nieuw geworden. Nu is het onderwerp ingesloten en verlost van de eersten man, dat is de Wet, want Mozes kon ze niet in het land brengen, maar Jozua wel, die heeft ze in het land gebracht en dat is een type van dit stuk.

In de dood van Christus is voor zo een ziel de schuld weggenomen. Dit, getuigt de Apostel in Rom. 8: 15, dat die vrucht niet is uit dienstbaarheid, maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: "*Abba Vader*".

Bij het kruis is Bunyans pak afgevallen. In de tweeden staat, de staat van vernedering, volgt de staat van verhoging. Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking..

Uit kracht van het Verbond, ontvangt de ziel het zegel op het werk volgens Ef. 1 vers 13: "Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met de Heiligen Geest der belofte".

Daar worden alle beloften in Christus Jezus, ja en Amen.

Nu krijgt hij door het geloof te zien op de Onzienlijken en door dat geloof omhelst hij Christus als de hoornen van het waarachtig Altaar. Daar verliest de ziel de grond uit zijn bevinding en hij krijgt de vrucht uit de verdienende oorzaak. In Hem is alle volheid en hier wil ik het bij laten.

Ontvangt nu tezamen vele groeten van
Uw vriend,

Hermanus van den Hoven.

Brief 33

GIESSENDAM, 7 Februari 1930.

Geachte Vriend en Vriendin.

Bij dezen kan ik u nog melden, dat ik naar mijn lichaam nog al redelijk wel ben, ik ben oud en van huis gaan gaat in de winter zo niet meer, dus aan uw verzoek kan ik helaas niet voldoen. U zult al eens uitgezien hebben naar enig bericht, doch eigenlijk gezegd had ik u al eens bij mij verwacht. Wanneer u gelegenheid hebt eens te komen, zou mij dat zeer aangenaam zijn en dan vertelt u maar eens wat u mist. Ledeboer zegt, drie zaken, missen, zoeken en vinden.

Missen verklaart een eigenschap, dat u iets kwijt bent, en naarmate dat u dat drukt, brengt het een eigenschap mee om te zoeken.

De mens is in de overtreding Adam's, het beeld Gods verloren en dat beeld bestond in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Uit dat verlies liggen wij de tijdelijke, geestelijken en eeuwigen dood onderworpen.

Als de zaligmakende kennis dit ontdekt, verwekt dat in ons een onderzoek voor onze onsterfelijke ziel en dat is ook uw omdraging en nu gaat u misnoegd over de aarde, nu zou uw ziel bevoorrecht zijn, wanneer u weinig met uzelf redeneerde, maar dat u bij de Heere tijdig en ontijdig mocht aanhouden.

Voor een zuchtend en biddend mens is er een belofte en wel deze, de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.

Lijdzaam wachten is een volmaakt werk en dan ligt daar weer een belofte aan verbonden n.l. "zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven".

Wanneer uw ziel zo gewillig is om Hem te begeren tot verlossing uwer ziel, dan betuig ik u, dat de Heere ook gewillig is om u te helpen, mocht dat eens gebeuren, want dan wordt de woudezel gelost en vrij henen gezonden, daar is de knecht vrij van zijn Heer en wordt verlost van de wet.

De Wet heeft een recht van eisen, doch het Evangelie is belovend, er staan wel honderd beloften voor een komende ziel, de oorzaak ligt dus niet bij de Heere, maar bij ons.

Als het ontsloten mocht worden zult u ondervinden, dat de Zone Gods het voor u zal opnemen, Die heeft een recht om u te lossen, want Hij heeft aan de Wet voldaan.

U moet de brief dien we u schrijven maar eens goed lezen vriendin en wat u er in mist voor uzelf, maar bij de Heere zoeken en de Heere bidden om wijsheid en geestelijk verstand, opdat gij moogt verstaan wat in dezen brief ligt opgesloten.

God zegt immers Zelf, wie wijsheid ontbreekt, dat hij het van Mij begere, Die mildelijk geeft en nooit verwijt en David zegt, biddend worden ze van druk bevrijd, nu en ten allen tijd.

Dit is de enigste weg waar wij ons aan hebben te houden, als u in uzelf ziet, is het enkel duisternis, maar u moet leren om buiten u zelf te zien op het lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ik bedoel inwendig.

Buiten deze werkzaamheden doet een mens zijn eigen maar beklagen en vindt geen voordeel noch uitredding.

Nu vriendin, ontvang met uw man en ouders de minzame groeten van ons tezamen,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 34

GIESSENDAM, 2 Oct. 1930.

Geachte Vriend en Vriendin,

Met dezen kan ik u nog melden, dat het bij ons nog redelijk wel gaat, hopende hetzelfde van ulieden.

Ik had al eens eerder geschreven, doch ben steeds verhinderd geweest. De Apostel die schreef een brief aan zijn gemeente met de navolgende inhoud: "Aan u te schrijven is mij niet verdrietig, zie op de honden, op de kwade arbeiders en op de versnijding".

Hij waarschuwt ze voor een valse leer en voor de Geest der dienstbaarheid, en daar waarschuw ik u ook voor.

Ik lees in Joh. 14, dat Jezus tot de Zijnen zegt, die niet konden geloven, dat zij de Zijnen waren, gijlieden gelooft in God, en wat bedoelt Jezus daarmee? Hij bedoelt dit, dat de mens met de ganse wereld verdoemelijk ligt voor God en dat de Rechter van hemel en aarde de schuldige niet kan onschuldig houden dan door Hem Die zegt: "gelooft ook in Mij, Ik ben gekomen om de schuld voor de onschuldige te voldoen". Ik geloof, dat u door de Geest Gods in uw consciëntie overtuigd zijt geworden van uw schuld en dat u daar veel onder geworsteld hebt, doch hebt in uw krankheid geen genezing gevonden en daar zal ik u iets van schrijven.

Toen ik in uw toestand was gekomen, heb ik het in vele wegen gezocht maar niet gevonden. Ik kende de werkzaamheden van mijn gemoed, de deugd van Zijn rechtvaardigheid en de deugd van Zijn ondoorgrondelijke liefde, doch bij dat alles bleef ik ongeholpen en waar lag dat aan?

Ik was met de geest der dienstbaarheid bevangen en ik keek altijd naar mijn afmakingen en hoe meer ik zocht om behouden te worden, des te groter werd de breuk tussen God en mijn ziel.

Toen ben ik verwaardigd geworden om een gezicht buiten mij zelf te krijgen in Die gezegd heeft: "gelooft ook in Mij" en toen kreeg ik andere werkzaamheden, dat de Zone Gods gekomen is om verloren mensen te helpen en te zaligen.

Daar zijn al mijn uitvluchten weggenomen en daar kreeg ik te verstaan dat er nu geen zaligheid buiten Hem was, in het ganse Evangelie werd ik gewaar, dat Hij Zichzelf aanbood, zonder enige voorwaarde van mij.

Dat was, kom zo gij zijt, zoek de Heere terwijl Hij te vinden is, wend u naar Mij toe en word behouden en daar kreeg ik een kinderlijk uitgaan in mijn ziel gelovende, dat Hij machtig was om ook in mij te schenken, waar mijn ziel naar uitging.

Ik verzeker u wanneer die omwending in u was dat uw toestand zou veranderen. Voor die tijd durfde slaafse vreze geen toenadering te nemen, want daar lag een helse list van ongeloof in verborgen, maar nu geloofde ik Zijn stem, dat Hij gekomen is om voor mij te betalen.

Toen werd het zo'n aangeboden toestand dat het nacht en dag doorging want toen ik die liefde van Jezus gevoelde, kreeg ik liefde van Hem om tot Hem gebracht te warden.

Ik wens van de Heere voor u, dat de Hemel u daarin mocht bevoorrechten, want wie in dien toestand komt, krijgt recht op al de beloften van het Verbond.

Die weldaden staan op elke bladzijde van het Evangelie. Hij is voor de schuldige om in zijn plaats bij de Vader te voldoen.

Hoop volkomen op Hem, Die te komen staat om u te verlossen van al uw banden.
Ontvang hierbij allen vele groeten van
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 35

GIESSENDAM, 11 Nov. 1930.

Geachte Vriend, Vriendin en kinderen,

Bij dezen doe ik u weten, dat hier alles nog redelijk wel is en ik gevoel in mijn omdraging, dat mijn tijd hier maar kort meer is.

Het huis Sauls verzwakt, ik bedoel, de ouden mens. In het verlies ligt onze winst; wij zijn bevoorrecht in een ander, n.l. in de Zone Gods.

Het geloof ziet op de Onzienlijke en de grondslag van onze zaligheid ligt niet in ons, maar alleen in het Borgtochtelijke van de Zone Gods, Die is Borg geworden, om aan de eis van Zijn Vaders rechtvaardigheid te voldoen.

Het geloof ziet op het Lam Gods, Die volkomen Zaligmaker geworden is om dode zondaars zalig te maken.

Hij heeft door Zijn lijden en dood de misdaad bij de Vader, voor ons voor eeuwig weggenomen, daar is geen verdoemenis voor degene die in Christus Jezus is. Die dit deelachtig is moet met lijdzaamheid de weg volgen van Zijn kribbe tot aan Zijn kruis; en van Zijn kruis tot in Zijn dood en van Zijn dood in het graf en uit het graf in Zijn opstanding en uit Zijn opstanding tot het zitten aan des Vaders rechterhand, als Die biddende Hogepriester, die altijd leeft om voor ons te bidden.

De zaligheid wordt niet vastgemaakt aan de vrucht, maar de vrucht is een weldaad uit het verbond. Wij moeten altijd bij de eerste oorzaak blijven, want de vrucht verbindt ons aan de Weldoener.

Toen mijn ziel in de vierschaar betrokken werd, was het voor tijd en eeuwigheid voor mij kwijt, doch toen de Borg voor mij betaalde, kreeg ik voor de tijd en de eeuwigheid, leven en zaligheid.

Uit kracht van Zijn voldoening ontsloot de Heere in mijn ziel drie zaken, en wel deze: ik zag n.l. dat mijn verleden schuld, toekomstige schuld en eeuwige schuld door Hem is weggenomen.

De kerke Gods, die heeft geen halve Zaligmaker, maar een volkomen Zaligmaker; zo de zondaar in Adam is verdoemd, zo vast en zeker is die in Hem behouden.

De Heilige Geest maakt het aan het geloof vast. Door het geloof krijgt een ziel te zien op de Onzienlijke. Het geloof reinigt onze harten; het geloof zet er de mens buiten.

De Zone Gods is verantwoordelijk geworden bij de Vader voor al Zijn volk. Het geloof blust al de vurige pijlen des duivels uit; in dezen zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons heeft liefgehad. De duivel is zijn vang ontnomen en hij is zijn kracht kwijt. Wij worden door de kracht Gods bewaard voor die grote zaligheid die ons te wachten staat.

Geachte vriendin, ik heb in uw briefje gemerkt dat u van binnen nog al eens veel redeneert, doch dat moet u niet doen, onze oudvaders zeiden, dat het voedsel is voor de vijanden, dat wil zeggen, u moet er niet mee praten.

Jezus werd beschuldigd met vele beschuldigingen, doch Hij antwoordde niets; zo moeten wij ook doen.

Geachte vriendin, uw komst tot ons lag in de gunste Gods. U hebt wat meegebracht, maar ook wat nagelaten, de nalezing was net zo goed als de oogst.

Ik heb daar eens een opmerking in gehad en dat ging over het navolgende: als de Hogepriester in de tempel was om offerande te doen met die kostelijke zalf en wanneer hij dan weer uit de tempel ging was de reuk van de zalf nog in de tempel, daarom zegt de Apostel zo: "Wij zijn de reuk van Christus".

Waar de Heilige Geest Zijn bediening schenkt, daar geeft het wat, en daar laat het ook wat na en dat verbindt ons aan de Heere, maar ook aan elkander.

De Heere houdt Zijn eigen werk in Zijn volk rein. Het leven der wedergeboorte, is een nieuw schepping, dat leven wil wat God wil; alles wat de Heere in de weg staat, staat het leven ook in de weg. De eis van het Evangelie is, wees heilig want Ik ben heilig en dan zegt de nieuw mens, Amen.

Maar is de ziel in troebel, dan handelt zij met de afgoden en met de ouden mens. De oude mens is een eeuwige vijand van God. Daarom zegt de Apostel: "wij vijanden met God verzoend zijnde door de dood Zijns Zoons".

Toen de Zone Gods begraven is, heeft Hij Zijn ganse kerk meegenomen in het graf; daarom zegt de Apostel: "wij zijn met Hem begraven". Daar is de ganse kerk met Hem opgestaan en de schuld is in het graf gebleven.

Hij is overgeleverd om onze zonden en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. De Godzalige van der Groe zegt: "kinderen Gods, je moet niet twisten met je twisters, maar breng je twisters bij uw Borg en Pleitbeslechter".

Paulus die zegt tegen de Korintiërs, houdt gij mij voor geen wijze, dan zal ik spreken als onwijs zijnde. Hij verklaart zijn banden in Christus en dan bevestigt hij zijn woord, "de Vader van onzen Heere Jezus Christus weet dat ik niet lieg".

Wij behoeven met de wereld, de duivel en de hel geen raad te plegen, daar heeft de Heere ons van verlost. Wij moeten het werk van de Zone Gods niet krachteloos maken. De wereld en de duivel is niets anders dan eeuwige vijandschap en met die vijandschap hebben wij niets te maken Gij zijt verlost, God heeft u welgedaan.

Nu heb ik nog een en ander mee te delen. Wij hebben bij ons een helen toestand doormaakt; Mijn broer was enige weken ziek geweest, doch weer wat opgeknaapt, zodat hij zich zelf naar het lichaam, heel wel gevoelde en kon zodoende weer enige bezigheden verrichten.

Hij was dan als naar gewoonte weer naar zijn kippenschuur gegaan en is daar plotseling dood gebleven, wat een hele slag was. Wat is toch de mens, hij heeft geen minuut zekerheid van zijn leven. Vandaag voor acht dagen hebben wij hem ter aarde besteld.

Ik ben toen lichamelijk nog gesterkt geworden en op het sterfhuis en op het graf heb ik nog veel gesproken. Ik was mij zelf een wonder, temeer nog daar ik al zo oud ben, het is Israëls God Die krachten geeft. Ik zou u nog wel eens graag willen ontmoeten, alhoewel ik toch dagelijks met u spreek, want wij hebben elkander voor eeuwig. De groeten aan u tezamen en ook aan de vrienden,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 36

GIESSENDAM, NOVEMBER 1930.

Geachte vriend met die uwen,

Met dezen kan ik u berichten dat wij nog redelijk wel zijn, terwijl ik aan de avond van mijn leven ben en gewaar word, dat mijn lichaam afgebroken is.

Over uw schrijven kreeg ik een gedachte over David nadat hij met Absalom had gestreden, die in dien strijd is gesneuveld, dat David en zijn mannen te dier tijd waren onderhouden door Barzillai.

Toen David weer naar Jeruzalem terugkeerde wilde hij weldadigheid doen aan Barzillai, maar wat zeide Barzillai tegen de koning, ik ben heden 80 jaar oud, zoude ik kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad, zoude uw knecht kunnen smaken wat ik eet en wat ik drink?

Ulieden begeert mij ook nog eens onder u, doch ik weet niet wat je begint, een oud mens van 85 jaar, die geen lust heeft om ergens meer naar toe te gaan.

Wij hebben dezer dagen een heel geval doorgemaakt met mijn broer die enige weken ziek is geweest en volgens onze gedachten weer zo goed als hersteld scheen, daar hij het een en ander weer kon verrichten, is plotseling in elkaar gezakt en heeft de geest gegeven.

Nu is hij Dinsdag jl. ter aarde besteld en zij hebben mij ook gehaald, zodat ik hem mee grafwaarts heb gebracht, ik mocht ondervinden, dat Israëls God krachten geeft, voor mijn gemoed heb ik het dien dag gemakkelijk gehad.

Ik heb gemakkelijk gesproken en de noodzakelijkheid voor ogen gesteld, dat de arme zondaar sterven moet eer hij sterft.

Hij moet van de eersten dood verlost worden, anders zal hij met de tweeden dood niets anders dan eeuwige teleurstelling ontmoeten, want in het graf zal geen bezinning zijn.

Het zal vreselijk zijn te vallen in de handen van een Rechter van hemel en aarde, die overeenkomstig zijn Goddelijke deugden de schuldige niet onschuldig kan houden, daarom zegt de Apostel, Hij heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard, Die als de Onschuldige voor de schuldige heeft betaald, n.l. voor diegenen die van eeuwigheid van de Vader zijn verordineerd.

O, Vriend, wat is het een voorrecht die zijn leven en zaligheid buiten zichzelf leert kennen, ik ben oud geworden en ik ben jong geweest, doch van mijn jeugd af is de Heere met mij werkzaam geweest om mij voor te bereiden voor die grote ontzaggelijke eeuwigheid, die ik tegemoet ging.

Nu zie ik door het geloof op de Onzienlijke en de vreze des doods is weggenomen, mijn ogen zullen Hem zien, Job zei, dat de wortel der zaak in hem was en daar hangt alles van af en dat is waar ook, want Hij Die het begonnen heeft zal het ook voleindigen.

Nu vriend, ik zie tegen de reis naar ulieden op, want als ik mijn lichaam naga, is het niet te doen, daarom zou het ons aangenaam zijn, daar u nog jong zijt, dat u eens een dagje met elkaar naar mij toe kwam en dat we dan tezamen nog eens in de gunste Gods bij elkaar mochten zijn.

Ontvangt tezamen de hartelijke groeten van ons

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 37

GIESSENDAM, 1930.

Zeer geachte vriend, vriendin en kinderen,

Bij dezen kan ik u nog melden dat het naar omstandigheden met mij nog redelijk wel gaat, ik word niet oud, maar ik ben oud.

Het is nog een grote gunst van het Hoge Wezen, dat ik mijn natuurlijke vermogens nog heb, dat kon ook anders zijn, want op mijn leeftijd zijn er wat mensen die zelfs hun denkvermogen niet meer hebben.

Ik heb al gedurig gedacht hoe zou het de vrouw toch maken, want mij was verteld dat ze ongesteld was, daar u anders al eens was gekomen, als wij het met rechte kennis mochten bezien, zou ons gezond-zijn veel groter wonder zijn dan ons ziek-zijn, want onze gezondheid is van onze geboorte af al verzondigd.

Wat zijn er veel inmengsels van Gods eeuwige barmhartigheid, die wij arme dwaze mensen niet opmerken, wanneer we een opmerkzaam hart kregen met Goddelijk licht, zouden we veel in God te bewonderen hebben, dat de Heere ons in onszelf onbekeerde mensen nog komt te dragen. Alle recht en aanspraak is verbeurd en van onze zijde is er niets dan schuld en wij kunnen geen schuld met schuld betalen, wat heeft de Heere toch een onbegrijpelijke weg ontsloten in het aangezicht van Zijn lieven Zoon, Die onschuldig was en één met de Vader.

O, dat nu die Onschuldige het voor de schuldige heeft opgenomen om daarvoor te betalen, de Zoon kon het van de Vader eisen, omdat Hij van de Vader is uitgegaan, om te voldoen aan de eis van Gods rechtvaardigheid. Zo is de Zoon Gods onder de wet gekomen om te betalen, wat Hij niet geroofd had, om diegenen die in de voorverordining Gods lagen te verlossen van de vloek der Wet, want Die aan het hout hing was vervloekt, daar was Hij onder de misdadigers gerekend. Hij was de aarde niet waard en ook de Hemel niet, daarom hing Hij tussen Hemel en aarde, daar is het handschrift in schuld van Zijn volk weggenomen met dezen uitroep: "Het is volbracht." Toen is het voorhangsel van boven tot beneden gescheurd en er is een toegang geopenbaard, dat Zijn Vader arme ellendige dode zondaars komt te roepen. Die verloren mens krijgt door gevoel van schuld de grote breuk te zien die tussen God en zijn ziel ligt. Uit een gevoel van leven krijgt een mens zijn jammerlijk ken toestand te zien, waar hij in gevallen is, die ziel wordt dan door smeking en gewezen gevoerd en naarmate de Heere het gewicht op zijn ziel bindt, komt hij in de benauwdheid.

Hoe meer die ziel daar tobt en wurmt, hoe onmogelijker het wordt, hij wordt bearbeid om een onderwerp te worden voor de verlossing, want Jezus heeft gezegd, die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node.

Volgens dit mijn schrijven heeft elke ziel nodig te onderzoeken, of hij deze omdragingen in zijn ziel omdraagt, want buiten deze kennis is er geen behoudenis voor de ziel. Nu mag ik van u geloven dat deze zaken u niet onbekend zullen zijn.

Naarmate, dat de ziel ontsluiting krijgt buiten zichzelf, dat de Heere in het onmogelijke het mogelijk komt te maken in een gezicht op het Lam Gods, waar hij door de liefde voor ingewonnen wordt, raken wij het onze kwijt, om het in Hem te vinden.

Naarmate hij dat in de arbeid mag omdragen zal het licht in onze ziel ook vermeederen en zo wordt die ziel meer en meer ingewonnen om een zaligheid buiten zich zelf te leren kennen, om uit loutere genade zalig te worden.

De Heere beschikke ulieden wat onmisbaar is, hopende tevens binnenkort eens een briefje van ulieden te mogen ontvangen of dat u zelf komt. Ontvang tezamen de minzame groeten, ook aan de vrienden, van
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 38

GIESSENDAM, 1930.

Zeer geachte Vriend met de uwen.

Ik had u al eens eerder geschreven, maar een oud mens zoekt altijd uitstel, de Profeet Agur zegt: Ik heb geen mensenverstand en de weg der heiligen had hij niet gekend en dan klaagt hij daarover, maar om zijn mening te verstaan, wist hij bij ondervinding, dat de ware wijsheid van boven komt.

De Geest Gods ontsluit de verborgenheden, die in de weg van zaligheid gekend worden, onze wijsheid en bevattingen zijn touwen waarmee wij ons binden, de wijsheid der wijzen moet vergaan en de wetenschap moet ophouden, die wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, *Die mildelijk geeft en niet verwijt*.

Een mens is bevoorrecht als hij de Heere mag toevallen in Zijn recht, met het verlies van onze zaligheid en dan brengt hij zijn eigen verdoemenis mee.

Al onze hersenplannen moeten vergaan, opdat zij het in Zijn hand geven. De weg en toegang tot God is in Adam verbeurd. Die deur is voor eeuwig gesloten. Het wordt in de ouden mens niet hersteld. Jezus heeft het laagste kenmerk gesteld in de wedergeboorte.

Indien iemand niet wederom geboren wordt, hij zal het koninkrijk Gods niet zien. De mens gaat niet verloren, maar ligt verloren. Is dit zo bij God vandaan, dan is dit het werk van de eersten Persoon, Die maakt een verloren mens.

Ik lees in Johannes 14, dat Jezus zegt: Gijlieden gelooft in God. Nu is hier de vraag, wat gelooft gij van God?

Wij moeten geloven, dat we met de ganse wereld voor God verdoemelijk liggen, is dat dan waar, dan zegt de Zone Gods, gelooft ook in Mij, Die heeft in onze plaats de scheidsmuur door Zijn lijden weggenomen. Hij heeft door Zijn Zelfsofferande een onverzoend God bevredigd. De toorn Gods is gestild en het recht der Wet vervuld.

Toen de eis op Hem was, werd Hij verdrukt en als een lam ter slachting geleid. Zo onmogelijk het van onze zijde was om zalig te worden, zo mogelijk is het in Hem gemaakt. Dit is het eeuwige leven, dat ze Hem kennen in Zijn deugden en eigenschappen. Langs dezen weg in dit mijn schrijven, kan de zondaar zalig worden. De duivel en het ongeloof houdt het leven uit de ziel, want de mens blijft een vijand van zijn eigen ziel en zaligheid.

De Heere zegt: "Gij doet grote reizen, maar zegt niet, het is buiten hope". Wij moeten eerst naar de hel en die daartoe verwaardigd wordt zal in de hemel niet gemist worden.

De Wet staakt ons werk, want de Wet eist, dat aan de deugd van Gods rechtvaardigheid voldaan moet worden. Die verloren gaat in zichzelf, krijgt het leven in een ander. Jezus zegt: "Ik leef en gij zult leven".

Ik las laatst in een kerkvader: "een ziel is zo onkundig, wegens zijn eigen schuld en de duivel zijn schuld; door de aanvallen des satans, zucht de ziel meer over de vijand zijn

schuld, dan over zijn eigen schuld".

Diezelfde schrijver zegt: "zolang een ziel tegen de zonde zucht en schreit, dan is het de duivel zijn zonde".

De duivel wil het zaad wegnemen, dat de Heere in het harte Zijner kinderen legt. Laat al dien doden strijd maar varen. God is liefde en de liefde zal ingaan. Gevoel van schuld moet niet arbeiden, maar dat moet een roepende klacht worden, gelijk van de Macedonise man, die riep: kom over en help ons, dat is de weg.

Ontvang hierbij de hartelijke groeten van
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 39

GIESSENDAM, 26 Maart 1931.

Geachte Vriendin,

Bij dezen kan ik u nog melden, dat door 's Heeren goedheid bij ons alles nog redelijk wel is, in de hoop met u beiden ook.

Ik was verblijd met uw briefje aan mij en heb daaruit vernomen, dat het hoge Wezen nog bemoeienissen maakt met zondig stof, die tijdelijke en eeuwige gunsten verbeurd hebben en dat uw moeder nog een onderwerp is geworden om te zien en te gevoelen, de eeuwige duisternis waar de mens in gevallen is.

Wanneer de Heere een onderwerp maakt van die duisternis, komt het voorwerp zichzelf te ontsluiten. Deze ontsluiting is van de eersten Persoon in het Goddelijke Wezen, daar de Apostel van spreekt: Hij heeft Zijn Zoon in mij geopenbaard. Dan neemt de vrucht de wangelste weg en de ziel krijgt door de vrucht de Zone Gods te omhelzen, als de Alfa en de Omega, om dat werk der verlossing, hetwelk Hij aan de Vader heeft opgebracht.

De mens ligt in Adam verdoemelijk voor God en Jezus als de tweede Adam, heeft die verdoemenis aan het kruis verzoend en een eeuwige gerechtigheid verworven. Nu is het een tweede genade in de beleving des harten, om uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade.

Het is dan de Heere Zijn gewonen weg, om niet te werken met het gemoed, maar met de vrucht die het geloof ontsluit, om met die vrucht aan de Weldoener verbonden te blijven en gemaakt te worden een uitwoner van het lichaam der zonde, om door het geloof geoefend te worden in de weg van heiligmaking.

Dan wordt zo iemand met de vrucht een gebonden mens aan de Zone Gods. De Apostel zegt: "Ik ben met Christus gekruist en ik leve, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij", nu leeft hij door het geloof, om uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade.

De oude mens wordt dan verzwakt, dat is het huis van Saul en de nieuw mens wordt versterkt, dat is het huis Davids.

Hoe armer in zichzelf, hoe rijker in Hem. Dan moet men met elke verbeurde weldaad in de Weldoener eindigen en ontvangt hij genade voor genade om te roemen in de verdrukking en het Lam Gods te volgen door bezaaide en onbezaaide wegen.

Ik heb in deze laatste jaren drie vrouwen gekend, die dezelfde weldaad ontvingen als uw moeder en die zijn alle drie met de vrucht van de Weldoener afgegaan en toen is de donkerheid weer bij haar ingevallen.

Wij vinden, dat de Zone Gods spreekt in Zijn Woord tot Zijn volk: "Ik heb u ontmoet toen gij vertreden lag in uw bloed en Ik zeide, leef in uwen bloede". Daar vindt u hetzelfde, daar zijn ze met de weldaad gaan afhoereren, dan ontmoet Hij ze weder aan een plaats waar ze niet hoorden en zeide tot hun: "hoewel gij met vele boeleerders hebt geboeleerd, keert nochtans weder".

Waartoe? Naar de plaats waar Ik u eerst heb ontmoet, toen is Hij met hen in een Verbond gekomen. Nu moeder, houd wat u hebt, opdat niemand uw kroon neemt.

Ontvangt u beiden de hartelijke groeten van
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 40

GIESSENDAM, 20 Juli 1931.

Geachte Vriendin,

Met dezen kan ik u melden, dat bij ons alles nog redelijk wel is, in de hoop met u ook.

De Heere zegt: "Mijn wegen zijn hoger dan ulieder wegen en Mijn gedachten dan ulieder gedachten", en daar volgt op "gelijk de regen en de sneeuw van de hemel nederdaalt", en dat is een type van de geestelijke ontdekking.

Onze onvruchtbaarheid en onze machteloosheid is een vrucht van de val en daarmee moet hij in kennis gesteld worden om onzen verloren en deerniswaardige toestand te leren kennen en dat kan de mens niet geëigend krijgen, daar de mens het op behoudenis heeft gezet.

Hij moet leren, wat hij in de val heeft aangedaan, om een onderwerp gemaakt te worden door geestelijke ontdekking om zijn gescheiden staat van God te kennen.

Is dat zo niet, waar heeft hij dan een Verlosser voor nodig?

De Heilige Geest werkt twee zaken, ontdekking en overtuiging en de Vader trekt en dan krijgt de ziel een liefde-ontwaring in zijn hart op het Hoge Wezen en naar mate, dat dat aangebonden wordt, gaat zijn belangstelling uit naar de Heere.

De mens rekent niet wat hij door de schuld onderworpen is, maar daar geen schuld is, daar is ook geen verlossing nodig en op de schuld ligt het doodvonnis besloten.

De Zone Gods was de Onschuldige en is voor de schuldige, schuldenaar geworden, om aan het recht van Zijn Vader te voldoen.

Toen Hij Zijn lichaam als een schuldoffer gesteld heeft, zou Hij Zijn zaad als een vrucht van Zijn gehoorzaamheid ontvangen en zo ligt het ook bij ons.

Geen schuld, geen Zaligmaker, geen kruis, geen Christus, in dien weg krijgt de ziel wel enige vertroosting, maar Hij zou bij de verdrukking uitkomst geven.

Elke ziel die in dien arbeid verkeert, zal op Zijn tijd wel verlossing ondervinden, daar zijn twee uitersten, als de ziel ingewonnen is denkt hij het niet meer kwijt te raken, raakt hij het kwijt, dan denkt hij het nooit meer te krijgen.

Bid nooit om zwaarheid maar wel om klaarheid en in zoverre gij een betrekking op Jezus hebt, wend er je werkzaamheden heen, want Die is gekomen om de schuldigen en verloren mens terecht te brengen.

De ziel valt zichzelf tegen, want hij weet van nature niet, dat hij zo'n rampzalig mens is, maar dat is bij de Heere zo niet, want Die kende u voor dat gij Hem kentet.

De Zone Gods is voor de schuldigen gestorven, opdat zij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, houd aan, tijdig en ontijdig, en houd u niet op met uw ongeloof, maar vraagt om het geloof, om te geloven, dat de Zone Gods Zaligmaker geworden is van zondaren.

De Apostel zegt: "daar de zonde meerder geworden is, is de genade Gods overvloediger". Ik wens u van harte toe, dat de Heere het maar mocht aanbinden, om te leren verloren gaan in u zelf, dan zal die deur die nu gesloten is wel geopend worden.

Met minzame groeten,
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 41

GIESSENDAM, 17 Aug. 1931.

Zeer geachte Vriendin,

Met dezen kan ik u nog melden, dat het bij ons nog redelijk wel is, in de hoop met u ook. Ik had al eens eerder geschreven, doch ik heb nog al veel bezoek gehad, zodat er geen gelegenheid voor was, en daar komt nog bij, dat ik afhankelijk ben van een ander, daar ik zelf niet kan schrijven.

Uw brief is door mij welkom ontvangen, de Heere heeft wat goeds met u voor, gij krijgt gezegende onderwijzingen, daar de Heere bij aanvang bezig is u te onderwijzen, maar omdat u onkundig bent en niet goed verstaat de mening van uw ontdekking, dat is, omdat u niet verstaat wat er toe nodig is om zondaar voor God te worden.

Gij hebt het gezet op behoudenis en leven en daar doet u niets anders in op dan teleurstelling. Als de Heere u een ontwaakte consciëntie geeft om uw afkomst te leren, en waarin dat een mens gevallen is, houdt het gezicht van behoudenis op.

De Heilige Geest zegt: "Wat Ik nu doe weet gij niet, maar na dezen zult ge het verstaan". Een touwslager heeft zijn winst en bestaan in terug uit telopen, zo is het ook in de weg van ontdekking. De onderwijzer vraagt: "vanwaar komt die verdorven aard des mensen", en dan wordt de arme mens ontdekt, dat hij in Adam het beeld Gods heeft verloren en het beeld des duivels heeft ontvangen.

Als de ziel in dien arbeid komt dan is de duivel ook op de been, want de duivel weet wel, dat hij de ziel niet uit de hemel kan houden, maar wel de hemel uit de ziel.

De Apostel zegt: "zijn listen zijn ons niet onbekend", de liefde Gods is sterker dan de dood, als de liefde in u vermenigvuldigd werd, zou u het recht Gods toevallen, om te leren verstaan, dat die zijn leven om Zijntwil verliest, hetzelfde zal vinden.

De wet der wet te moeten sterven om het leven Gods deelachtig te worden; in de dood van de Zaligmaker is de schuld voor Zijn ganse kerk weggenomen en dat wordt rechterlijk in de ziel afgehandeld.

U schrijft dat u een gezicht hebt gehad op de koperen slang, dat is een type van Christus, kon gij alles laten varen en geen acht geven op de bestrijders om een arbeid om te dragen, om het in Jezus deelachtig te worden.

Die heeft de schuld alleen gedragen en een eeuwige verlossing teweeg gebracht, de Vader heeft een gemeente gekregen door de Zoon, van verlost zondaars door het bloed des kruises.

Ik zou u raden om meer in het gebed te zijn en minder te murmureren, want dit geslacht gaat niet uit dan door vasten en bidden.

De belofte zegt: "roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal u uithelpen", en wel met de toepassing er bij, "en gij zult Mij eren".

Zo komen ze boven de wateren der verdrukking om alles voor uw onsterfelijke ziel te bekomen uit het Borgtochtelijke van de Zone Gods.

De eis van het Evangelie is: "houd aan, tijdig en ontijdig, zo Hij vertoeft, Hij staat toch te komen", hoe verder gij u zelf van de Heere ziet, is dit bij de Heere het omgekeerde, om tot u over te komen en uw ziel te redden.

Die het beloofd heeft is getrouw, Die het ook doen zal, werp uw net aan de andere zijde, dan zult u de uitkomst zien.

Als het kan, schrijf u dan nog eens een lettertje, met hartelijke groeten,

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 42

GIESSENDAM, 1931.

Geachte Vriend en Vriendin,

Met dezen kan ik u melden, dat bij ons alles nog redelijk wel is. Ik ben oud en versleten. Het huis Sauls verzwakt, maar het huis Davids versterkt.

Ik heb in dit leven al een hele reis gemaakt. Toen ik 8 jaar oud was heeft de Heere mij al een ontwaakte ziel gegeven en nu ben ik in mijn 86ste jaar. Ik weet bij ondervinding uit welk een afgrond, waar wij met de ganse wereld liggen, de Heere mij heeft uitgehaald.

Ik ben in dit leven wel 20 maal bekeerd geweest en toen de Heere het oplichtte, kreeg ik te verstaan, dat ik nog niet wist wat onbekeerd was; want onze zuurdesem van zelfbehoud zat er altijd nog in.

De Heere zegt, dat Sion door recht verlost wordt en toen dat gebeurde, ben ik met erf- en dadelijke schuld verloren gegaan. In die stonde was de deugd van Gods rechtvaardigheid mij net zo lief, als de deugd van Zijn barmhartigheid.

Ik ben toen onder hetzelfde verloren gegaan, want de Heere doet een afgesneden zaak op aarde en voor dien tijd is de Heere voldaan en ik gevoelde, dat het niet voldaan was. Hieruit versta ik uw schrijven, dat u in de war loopt met u zelf. De Heere is werkzaam in u om het eerste weg te nemen, om plaats te maken voor Hem in uzelf.

Gij zult nu in uzelf verloren gaan; Hij neemt het eerste weg om het tweede te stellen. En nu moet uw zelfbehoud vergaan en dan krijgt u de Zone Gods voor uw Man; Zijn naam is Heere der Heirscharen en de God van de ganse aardbodem naar ziel en lichaam.

Als de Heere u daartoe verwaardigde, dan kreeg u een zaligheid buiten uzelf; dan hangt het niet meer van uw gemoed af. Dan maakt de Heilige Geest uw staat voor de eeuwigheid aan het geloof vast. Het geloof is een vasten grond, waar de ouden getuigenis in hebben bekomen. Wij lezen in Hebr. 11, wat zij door het geloof hebben gedaan. De vrucht van het geloof verzekert ons van ons aandeel aan Hem en die vrucht moet in het geloof wederkeren en dan krijgt u een zaligheid buiten u zelf.

U krijgt dan uit uw verlies uw winst en bij de voortgang moet de ziel geoefend worden in een weg van onbekeerlijkheid in u zelf; alles uit het Lam Gods, Die door één Offerande in

eeuwigheid heeft volmaakt, wat in ons onvolmaakt is.

Nu vrienden, ik hoop dat God u die genade mag geven, om de Heere in Zijn recht toe te vallen. De Heere is niets aan ons schuldig en wij zijn altijd schuldig. Ik was blij met uw briefje in de hoop, dat u nog eens terug schrijft.

De minzame groeten

H. van den Hoven.

A. J. v. d. P.

Brief 43

GIESSENDAM, 1931.

Geachte Vrienden,

Bij dezen kan ik u melden dat bij ons alles nog redelijk wel is, hetwelk wij ook van ulieden hopen.

Wat mijn jaren aangaan ben ik een uitgeleefd mens, het lichaam wordt afgebroken, doch mijn ziel wordt opgebouwd en de hoop des eeuwigen levens wordt ter zijner tijd vervuld.

Wat zijn ze gelukkig die hier verwaardigd mogen worden om hun ongeluk te leren kennen, want het tijdelijke is maar tijdelijk en met al zijn zorgen kan de mens geen el tot zijn lengte toe doen.

Dit doet het grootste belang voorbij zien, te weten zijn eeuwig onsterfelijke ziel, want al zijn beslommingen nemen bij de dood een einde, de Heere Jezus zegt: *zoek eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid*, en wanneer dat gebeuren mag, neemt de Heere al onze bekommernis voor Zijn rekening.

Uw ouders waren zorgzame mensen voor de tijd maar het zwaarste in hun woog het gewicht voor de eeuwigheid, die hadden een ander leven, dan de wereld van nature, want ik heb ze gekend in de omgang, dat uw vader en moeder mensen waren die onder de vreeze Gods leefden.

Ik wenste van harte, dat u tezamen veel over hen mocht denken want er is maar één heden en dat zal veranderen in een eeuwigheid. Het zal wat wezen om met een onverzoende ziel God te moeten ontmoeten, de eis van het Evangelie zegt, arbeid terwijl het dag is, de nacht komt dat niemand werken kan en daar de boom valt zal hij wezen, hetzij naar het noorden of naar het zuiden. Ik weet van u dat dit mijn schrijven u niet veroordeelt, omdat gij overreed zijt in uw consciëntie, doch dat gij daaruit de Heere mocht benodigen.

Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren. Dan krijgt de ziel een gevoel van schuld, waardoor hij zijn afgelegene weg krijgt te betreuren.

Wat in het vlees gezaaid is, komt uit het vlees verderfenis maaien, maar wat Gods Geest in het hart werkt, daar ligt het eeuwige leven aan verbonden.

Wat de Heere bij aanvang werkt is eeuwig gewerkt. Wij moeten de ouden mens afleggen en dan komt de Heere de nieuwen mens te maken, om hier op aarde een reis te maken, zo de Zone Gods Zijn reis gemaakt heeft van Zijn krib tot Zijn kruis, om de schuld van Zijn volk te dragen en om een Verzoener te warden voor onze zonden.

Ontvangt tezamen de hartelijke groeten van mij,

Ulieder vriend,

H. van den Hoven.

Brief 44

GIESSENDAM, 1931.

Geachte Vriend met de Uwen,

Met dezen kan ik u melden, dat bij ons alles nog redelijk wel is. Ik heb aan uw broer geschreven, wat gij wellicht weet, dat N. uit de tijd is. Het was een mens met een groot verstand. Hij kon ieder mens op elke vraag antwoorden.

De gangen en wegen van het volk kon hij wijselijk verdedigen en daar heeft hij zijn ganse leeftijd in doorgebracht, toen hij op zijn ziekbed lag, had hij een geopende consciëntie en weende bitter en ik werd zelfs gewaar, dat hij God in Zijn recht toeviel. Doch het kenmerk van zaligmakend leven heb ik er niet in gevonden.

Er zijn vele mensen gelijk Issaschar, die zat tussen de stallingen om te luisteren naar het blaten der schapen, en daar zitten vele mensen. Alles wordt Christelijk genoemd en velen belijden een Zaligmaker, dien ze niet kennen en ze weten ook zelfs niet eens waar ze Hem voor nodig hebben.

Dit is een Bijbelse overtuiging: "Die Geest gekomen zijnde, zal onze wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel en dat hij een verloren rampzalig verdoemelijk schepsel is en dat de Heere de schuldigen niet onschuldig houdt.

Want voor de betoning van Gods rechtvaardigheid, heeft Hij Zijn Enigen niet onthouden, want het recht eist voldoening voor de schuld, hetzij door ons of door een ander volgens de leer van de Catechismus.

De Zone Gods is van de troon gekomen om de gevallen menselijke natuur aan te nemen en om voor de gevallen zondaar als de Onschuldige voor de schuldigen te betalen en onder de misdadigers gerekend te worden. Hij is in een beestenstal terecht gekomen, als waarachtig God en als waarachtig, rechtvaardig mens, en dan legt God een mens in een beestenstal.

Was Hij geen God, dan was Hij ook geen Zaligmaker. Hij leerde als Machthebbende. Want zegt Hij, Ik heb macht om Mijn leven af te leggen en hetzelfde wederom aan te nemen onder het gezichte Zijns Vaders, Ik doe niets tenzij Ik het de Vader zie doen.

Hiervan geeft Johannes getuigenis in zijn zendbrief, "die de Zone heeft, die heeft het eeuwige leven, maar die Hem niet heeft, blijft onder de toorn en onder de vloek liggen".

Zaligmakende overtuiging maakt een verslagen ootmoedig mens. Hij komt onder het smartgevoel van zijn schuld dat hij een goedertieren en weldoend Wezen door de zonden heeft beledigd en wordt verslagen in zichzelf en in die verslagenheid gaat hij zuchtende en wenende over de aarde, want hij kan geen rust vinden voor zijn ziel.

God is een jaloers God op Zijn eer. Hij geeft Zijn eer aan geen gesneden beelden. De Geest Gods gaat door en houdt hem bij de schuld en God eist wegens de deugd van Zijn rechtvaardigheid voldoening. Waar geen schuld is, daar is ook geen Zaligmaker nodig. De eis van Gods rechtvaardigheid besluit hem onder de Wet en de Wet verklaart hem schuldig als de eersten man.

Daar blijft de zondaar liggen om overwonnen te warden, om een welgevallen te nemen aan de straf die op de zonde bedreigd is en wanneer dat gebeuren mag, dan zegt God, nu zal Ik aan Mijn Verbond gedenken, om te ontsluiten hetgeen voor de ziel onmogelijk is. Dat is een ontsluiting in het Evangelie en dan komt de Heere het aanbod te openen voor de zondaar om een leven van zaligheid te ontsluiten. Dan wordt hij een metgezel onder Johannes de Doper. Johannes is de voorloper van de Zone Gods. Hij zegt: "Ik ben de

Christus niet, maar ik ben gekomen om getuigenis te geven van Hem", dat is onder de belofte.

Johannes zegt: "Ik doop u met water, maar Hij staat midden onder ulieden, Dien gij niet kent, en als Hij komt, zal Hij u dopen met vuur en met de Heiligen Geest, wiens wan in Zijn handen is, en Hij zal de dorsvloer doorzuiveren en het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden". Tot hiertoe is er nog geen kennis van de Zone Gods.

Nu zijn er duizenden van mensen, die van Jezus spreken en de minste kennis er niet van omdragen. Dat is een soort van mensen, waarvan Jezus zegt: "Velen zullen zoeken in te gaan, maar zullen niet kunnen".

Nu is het Gods gewone weg om het voor de onmogelijke mogelijk te maken, gelijk de Apostel zegt: "Hij heeft Zijn Zoon in mij geopenbaard". Dan krijgt die ziel een arbeid om door Hem behouden en zalig te worden en dan krijgt hij een arbeid waar de ouden naar vroegen: "hebt gij ook een Jezus-gemis leren kennen?"

Nu moet hij uit zichzelf gebracht worden om zijn zaligheid in Hem te vinden. Vriend, wees zo goed mij eens uit uw gemoed te schrijven in hoeverre gij hier kennis mee gemaakt hebt.

In afwachting, na minzame groeten van ons aan u tezamen.

H. van den Hoven.

Brief 45

GIESSENDAM, 1931.

Zeer geachte Vriend en Vriendin,

Met dezen kan ik u melden, dat hier alles nog redelijk wel is, in de hoop dat het met ulieden ook zo moge zijn.

Ik heb nog vrede in mijn gemoed, dat ik bij ulieden ben geweest. Van de reis heb ik niets geweten. Het is nog aangenaam als wij elkander zo nog eens mogen ontmoeten en als we meer van de vruchtbaarheid van de hemel mochten omdragen, dan waren we elkander onmisbaar.

Mochten we maar meer en meer met honger gevoed worden, dan zou de Heere beschikken in eiken weg van onze afhankelijkheid.

Een geestelijke honger en een geestelijke dorst laat ons niet onvruchtbaar. En die vruchtbaarheid werkt mededeling voor elkander. Dan dragen wij elkanders lasten naar ziel en lichaam.

De Zone Gods heeft in Zijn armoede de zorg gedragen voor Zijn Volk. Die heeft in onze plaats aan de Vader voldaan. Hij heeft door één offerande in eeuwigheid volmaakt, dat is in Hem uitgewerkt, al wat de Vader eist van Zijn volk. Daar is de Zone Gods voor verantwoordelijk geworden.

De Zone Gods zegt: "Ik doe niets tenzij Ik het de Vader zie doen" en de Vader doet niets, dan door de tussenkomst van Zijnen Zoon en de Zoon spreekt tot Zijn volk, "zonder Mij kunt gij niets doen, uw vrucht is uit Mij gevonden".

De Geest ontsluit dat verborgen werk in de harten van Zijn volk, en Zijn volk kan uitgeven wat de Geest ingeeft. Langs dien weg wordt de Heere in Zijn eigen werk verheerlijkt. De baat van het geloof maakt alle dingen mogelijk.

Gelukkig is die mens, als zijn eigen werk maar gestaakt mag worden. Lijdzaamheid

ontsluit een volmaakt werk.

Het Evangelie zegt: "Op U verlaat zich de arme". De vrucht des Geestes draagt het kruis achter Jezus en de Borg neemt alle bezwaren weg, opdat zij het in Zijn hand geven. Wat bukt Hij laag, als Hij zegt: "Ik zal Mijzelven in haar verheerlijken".

Zeer geachte vriendin, daar gij het oude jaar weer verwisselen mag met een nieuw, de Heere zegt: "Ik zal met de huize Davids een nieuw Verbond oprichten". Dat de Zone Gods, die in uw betrekking ligt, het met een nieuw keus mocht vernieuwen. Dat Zijn liefde en voldoening in uw ledigheid verheerlijkt mocht worden.

Ik kreeg, nadat ik bij u ben geweest, nog opening om je aan de zorgen Gods op te dragen met uw kinderen.

Ach, dat de Heere Zijn ontsluitende liefde er nog eens aan wilde verheerlijken en dat de vreeze Gods Zijn heilig beslag op dezelve wilde houden, want al het onze is toch te kort.

Het is des Vaders welbehagen geweest dat in Hem alle volheid wonen zoude.

Mijn gemoed ligt gelegerd in Psalm 122: 3:

*Dat vreed' en aangename rust,
En milde zegen u verblij';
Dat welvaart in uw vesting zij,
In uw paleizen vreugd en lust.
Om Vriend en broed'ren spreek ik nu :
De vrede zij en blijv' in u;
Nooit moet haar nijd of twist verkloeken.
Om 's Heeren Huis, in u gebouwd,
Waar onze God Zijn woning houdt,
Zal Ik het goede voor u zoeken.*

Voor ulieden en voor onszelf. Lees het en zing het. De hartelijke groeten van mij en Mien,

H. van den Hoven.

Brief 46

GIESSENDAM,

Geachte Familie,

Met dezen kan ik niet nalaten u eens een lettertje te schrijven, dat bij ons alles nog redelijk wel is, in de hoop dat het met ulieden ook zo moge zijn.

De Apostel zegt: "Door de genade Gods ben ik nog, die ik ben". Als wij zien in de val van Adam, dan hebben wij geen gezond uur meer behouden, tijdelijke en eeuwige gunsten zijn verbeurd en dan is de mens nog minder dan de vogelen des hemels, die zaaien niet en maaien niet, maar God voedt dezelve.

Een vogel is nog gebleven die hij was, maar de mens is van nature zonder God in de wereld en als de Heere door Zijn grote barmhartigheid geen weg in Christus had komen te ontsluiten, had er nooit geen één mens zalig kunnen worden.

De Heere had van de hemel neer gezien of er iemand was die naar God vroeg, maar daar was er niet één, en wij blijven de Heere Zijn schuldenaren en buiten de wedergeboorte is

er geen kennis van schuld, dan ligt hij dood in zonden en misdaden.

Hij komt de doden zondaar levend te maken en dan wordt het stenen hart weggenomen en hij krijgt een vlezen hart. Dat is een gevoelig hart, waardoor hij kennis krijgt aan dien God, Die hij van nature niet kent.

Hij wordt ontdekt aan zijn schuld en misdaden en dat worden zijn boeien waar hij ingaat, om kennis te krijgen aan de breuk die tussen God en de mens is.

Die eeuwige Ik zegt: "Ik zal maken, dat zij zichzelf schuldig kennen" en dan wordt hij een arm mens en een verslagen mens en dan ligt er een geneigdheid in den mens, om in die verandering door zijn eigen doen, zoeken behouden te worden.

Dit is door de Kerk genoemd: "minder zonden doen en groter zondaar worden". Hij is van nature genegen om van de tien keer het wel negen keer te zoeken in het dode werkverbond en komt er tenslotte zo eindeloos bij te staan, dat hij niet weet langs welken weg uit die banden te komen, tenzij de Heere Zichzelf aan de mens komt aan te bieden, bv. met deze woorden: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden" en dan weer, "komt zo gij zijt".

Hoe rampzaliger de mens zichzelf voelt, hoe liever de Heere zoen ziet komen. Hij zegt: "roept Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal er u uithelpen", want er is hulp besteld bij een Held, die verlossen kan.

Een arm en verslagen mens is welkom bij de Heere. De Heere zal nooit een biddend mens ledig laten. Ik hoop van 's Heeren wege, dat gij daar veel mee bezwangerd mag warden.

De mens moet een onderwerp gemaakt worden in een weg van schuld, en dan zal hij ook weten waar hij een Zaligmaker voor nodig heeft. Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven.

Ik zal het hierbij laten. Ontvang dan tezamen de minzame groeten van ons.

H. van den Hoven.

Brief 47

GIESSENDAM,

Geachte Vriend en Vriendin,

Met dezen kan ik u berichten, dat bij ons alles nog redelijk wel is. Wij hebben vanavond uw briefje ontvangen. U schreef me over de onkosten van het boekje, maar daar behoeft uw man geen aparte reis voor te maken, want dat boekje krijg je van mij tot een gedachtenis, zodat ik er geen geld voor neem.

Dat het de Heere behagen mocht, dat de inhoud van het werkje door Gods Geest dienstbaar gemaakt werd voor uw onsterfelijke ziel.

Want dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen, de eeuwigen en waarachtige God en Jezus Christus dien Hij gezonden heeft, die in het eeuwig Evangelie Zichzelf aanbiedt als Zaligmaker voor doemschuldige en onwaardige mensen.

Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken voor diegenen die geen weg of raad weten. Raad en Wezen is in Hem, Hij is de Opstanding en het Leven, Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken die verloren liggen; Hij is een medelijdende Hogepriester, Die medelijden heeft met onze zwakheid en nu worden wij uitgenodigd om in Hem te geloven.

Het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem alle volheid wonen zoude. Zijn Vader

maakt een schuldig mens en een waar schuldig mens wordt ook een gevoelig mens en een gevoelig mens wordt een klagend mens.

Een komende zondaar zal Hij niet afwijzen. Een komend mens wordt getrokken. Daarom zegt Jezus: "niemand komt tot Mij, tenzij de Vader hem trekke". Nu moet de mens door zuchten en klagen terecht gebracht worden.

Zo wordt ons verstand verlicht in het Evangelie, bv. als Hij zegt, komt allen die vermoeid en belast zijt, waarop Hij belooft "Ik zal u ruste geven, die wil die kome" en dat is een verborgen wil, dat is naar de wille Gods.

Ik heb het nooit ontmoet, dat de Heere een biddend mens heeft weggestuurd. De eis is, kom zo je bent, met de belofte "en Ik zal er u uithelpen".

Wij moeten Hem door het geloof aannemen, zo Hij Zichzelf in het Evangelie openbaart, wij behoeven niets mee te brengen, dan zonde, schuld en ellende.

De belofte van het Verbond eist, kom zo ge zijt. Ons ongeloof neemt onze vrijmoedigheid weg. De Apostel zegt: laat ons met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

Roep Hem in waar ge Hem ook voor nodig hebt, dan zal Hij u tegemoet komen om u er uit weg te nemen en dan krijgen ze Hem als een gift des Vaders.

Ontvangt tezamen de hartelijke groeten van mij en mijn kinderen,
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 48

GIESSENDAM, Jan.

Zeer geachte Vriend en Vriendin,

Aan uw verzoek hebben wij niet kunnen voldoen wegens ongesteldheid, alhoewel ik op het ogenblik weer aan de beterende hand ben.

De Heere geeft onder de kastijding nog innengsels van barmhartigheid. Ik was door Gods hoge voorzienigheid onderworpen gemaakt, om te erkennen, dat de paden des Heeren recht zijn, al liggen ze tegen ons vlees en bloed.

De Heere kastijdt niet van harte, maar toch zijn de innengsels Zijner barmhartigheden oneindig hoog tegenover mij arm, diep en verloren mensenkind.

O, geachte vrienden, als het hoge Wezen mij daar eens mee op mijn plaats komt te brengen met welk een goeddoend Wezen wij toch te doen hebben, och, dan kan ik er wel eens zo laag bij in het stof komen onder mijn schande en onwaardigheid, onder de inzichten wat God in het aangezicht van Zijn Zoon heeft bewogen, om zo'n weg voor een diep onwaardig zondig niet te openen en te ontsluiten, behoudens Zijn onkreukbare rechtvaardigheid, daar ik met de ganse wereld onder besloten lag.

Christus is de verdienende oorzaak van al de zegeningen in natuur en genade, die als een middel-oorzaak aan Zijn volk worden geschonken. Zo is alles uit en door Hem en keert het weer weder tot Hem; dat prijst en verhoogt het geloof.

U zij al de eer en de aanbidding om Uws gerechtigheids wil. O, het maakt een mens behoeftig en afhankelijk in zichzelf en het brengt ons onder en achter het Wezen, om de ademtocht zijner ziel uit Hem te bekomen.

Dan krijgt Christus de slagorde en de banieren. Nu, geachte vrienden, zo heeft de Heere onze dagen nog weer verlengd, zodat we al weer een nieuw jaar zijn ingetreden.

Mocht de Heere ons nog geven om met Mozes onze dagen te leren tellen, dewijl ons zandglas zo haastig kan afgelopen zijn.

Mocht de Heere u beiden nog tot dat voorrecht bewerken en dat er een haasten en spoeden mocht zijn, daar de tijd voort kort is, de Heere bindt het gewichtvolle er van op uw harten is onze hartelijke wens en bede uit de gunning onzes gemoeds.

Want, o, wat zijn toch des Heeren bemoeienissen groot, dat wij nog op de vleugelen Zijner barmhartigheden worden gedragen, het had met ons ook gans anders kunnen zijn. Ons lot had ook al voor eeuwig beslist kunnen zijn.

Wij leven nu nog onder de roepstemmen van een liefderijk en goeddoend Wezen. Wat zijn er al niet duizenden door de dood weggenomen. De een is naar het zuiden en weer een ander naar het vreselijke noorden gevallen.

Mocht God nog over ons opstaan met waarachtige bekering om onze zonden en eeuwigen jammerstaat te leren betreuren en om te leren sterven aan alles wat wij van nature zoeken en willen, wat ons niets anders zal baren, dan eeuwige teleurstelling op het einde van de weg.

Dat de Heere Zijn Heiligen Geest over ons mocht uitstorten tot voorbereiding om Hem te ontmoeten in het aangezicht van Jezus Christus.

Ontvang hierbij de hartelijke groeten van ons allen tezamen,
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 49

GIESSENDAM,

Geachte Vriend,

Het lag zo in mijn gemoed, om je een lettertje te schrijven. Leen is bij me geweest en die deelde mij mee, dat je zo bestreden wordt. Nu dat zijn kwade burenen, want dat zijn lijftrawanten van de vorst der duisternis.

Weet je hoe dat komt mijn vriend, omdat je niet kunt ontkennen dat er bemoeienissen Gods over je gegaan zijn. Hij zou het stenen hart wegnemen en zou je een vlezen hart geven, om Mij te vrezen, spreekt de Heere.

Toen je die vreze miste, leefde je in de zonden en had je geen bestrijders. De rovers op zee vallen geen leeg schip aan want daar is niets te halen, maar zien ze een bevracht schip, dat vallen ze wel aan.

Jij ligt nu onder het gevoel van schuld en een gezicht van je gevallen staat en nu wordt je over je oude schuld aangevallen, terwijl je gemoed ze niet kan meester worden en dat geeft een benauwd leven.

Je vijanden zeggen: je bent een groot zondaar en als ze dat zeggen moet je ze antwoorden, dat weet ik en ik behoef mijzelf voor mijn vijanden niet te onderwerpen.

"Een Rechter van hemel en aarde heeft mij gedagvaard in mijn consciëntie en mijn consciëntie dagvaart mij aan een onschuldig Wezen en ik erken als de Heere met mij handelde naar schuld en recht, dan was het voor eeuwig kwijt".

Gij kunt niet anders dan uit overreding van je consciëntie de Heere toevallen in Zijn recht en als de Heere de deur van verlossing opent zult gij ondervinden, dat de Onschuldige het voor u zal opnemen, want in Zijn grondslag is in het Borgtochtelijke van Christus uw

schuld door Jezus als Borg bij de Vader betaald.

Hij heeft door één Offerande in eeuwigheid volmaakt, al diegenen, die Hij van de Vader heeft gekregen, en dat lag al van eeuwigheid en moet in de tijd in ons worden uitgewerkt, om een medeweten te krijgen van onze zaligheid.

Je moet je ziel geen tijd geven om te luisteren naar hetgeen waar de duivel je mee bespringt De duivel kan een kind van God toch niet uit de hemel keren en nu is die vijand doende om de hemel uit je ziel te keren.

In Christus is de weg geopend en het aanbod komt u uit te nodigen en het is een schande voor een mens, dat hij naar de duivel luistert en niet naar de Zone Gods, want Die zegt: "Kom zo je bent", Die is gereed om u te helpen. Je natuurlijke zielsvermogens moeten naar Hem uitgaan, Die aan het kruis de duivel met al zijn aanhang onder Zijn voeten heeft gekregen.

Houd moed; Die het beloofd heeft is getrouw, Die het ook doen zal. Gij kunt het niet vasthouden, maar er is een onzichtbare hand Gods, die u vasthoudt, want ze worden bewaard voor die grote zaligheid die door Christus aan de Vader is opgebracht.

Nu gaat de nederigheid voor de eer. Na lijden komt verblijden. Na verdrukking verlossing. Dus nogmaals, houd moed! Zo Hij vertoeft, Hij zal gewisselijk komen.

Geen schuld, geen Zaligmaker. Geen kruis, geen Christus. De Zone Gods heeft van Zijn krib tot Zijn kruis niets anders gehad als lijden en vervolging, maar nu hebben wij Zijn Vader mee en de Zone Gods had Zijn Vader tegen.

Hij moest aan de eis van Zijn Vader voldoen. Er moest aan de eis van Gods rechtvaardigheid voldaan worden door Hem. Anders was er geen zaligheid voor enig mens. Hij heeft Zijn leven afgelegd, om een leven te verwerven voor diegenen, die geen leven hadden in zichzelf.

Nu jongen, wat ik u nu schrijf is mijn eigen bevinding en ik heb er de eeuwige zaligheid in bekomen, dus houd moed en wees niet vreesachtig. Hij, Die de zaligheid voor u verworven heeft is in al uw benauwdheid mede benauwd.

Ontvang de minzame groeten van ons tezamen,
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 50

GIESSENDAM,

Geachte Vriend,

Genade en vrede zij met u. Daar genade geschonken wordt, daar is de vrucht de vrede. Als God een zondaar overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel, dan gaat dat over dadelijke zonden en dan worden de zonden zijn rechters en moet hij maaien wat hij gezaaid heeft.

De mens wordt daardoor in een radeloze toestand gebracht en hij ziet, dat hij tegen een heilig God gezondigd heeft en staat er eindeloos bij.

Zijn consciëntie beschuldigt en veroordeelt hem, dat hij tegen de Allerhoogste Majesteit heeft gezondigd en nu heeft hij geen weg van uitvlucht.

Dit alles kan een mens ontmoeten en naar mate dat zijn consciëntie begint te stillen en de benauwdheid ook weer weggaat kan een algemeen overtuigde ook ontmoeten en dat zelfs

heel zijn toestand weer wegraakt en met de hond tot zijn uitbraaksel weer terugkeert. Een mens heeft nu zichzelf hierin te beproeven, of hij onder dit alles een smartgevoel van schuld en ware droefheid naar God omdraagt, dat hij door zijn zonden een goedertieren God beledigd heeft en dan komt de Heere in het Evangelie een weg te openen. Die ziel heeft dan geloof nodig om dat aanbod aan te nemen en door dat geloof te zien en te gevoelen, dat de Heere machtig is om het onmogelijke, mogelijk te maken. Hij krijgt dan door dat geloof een uitgaan uit zichzelf, om die weldaad deelachtig te worden, hetwelk in het aanbod is beloofd, en dan leert hij iets kennen dat de zaligheid buiten ons ligt en dat de Zone Gods gekomen is als de Onschuldige om voor de schuldige te betalen. Die ziel is dan in hoop zalig en het geloof moet de hoop bevestigen om behouden en zalig te worden door de tussenkomst van Jezus Christus met verlies van al onzen godsdienst en hij wordt een onderwerp van genade. Alles wat hij nodig heeft is genade. Buiten genade is er geen zaligheid en dat geloof moet geloven, dat God machtig is om al de zonden en misdaden in Hem weg te nemen. In dien arbeid komt de Geest Gods de mens te bedienen en die Geest drijft alle vreze buiten. Die ziel moet gedurig onderworpen gehouden worden, om in dien arbeid te blijven. Naarmate hij een smartgevoel van zonde gevoelt, naar die mate wordt de Zone Gods onmisbaar. Nu vriend, wanneer die arbeid in u is, dan zal het u niet ledig laten, dan zult gij tijdelijke en eeuwige weldaden in onderscheiden tijden ontmoeten. Nu moet je dit briefje maar eens goed doorlezen en mij daarop dan maar eens terug schrijven.

Ontvang de hartelijke groeten van
Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 51

GIESSENDAM,

Geachte Vriend,
Bij dezen kan ik u onzen redelijken welstand melden, in de hoop het bij u ook zo moge zijn. Het lag zo in de zin mijner gedachten u een lettertje te schrijven. Het valt mij meestal wel moeilijk, temeer daar ik geen mensenverstand heb, want dat heb ik in Adam in de val verloren. De mens is daar door de duivel verleid om van een mens een onmens te maken en om de duisternis boven het licht te verkiezen en de rampzaligheid boven de zaligheid en de duivel boven Christus. Daar ligt het ganse menselijk geslacht. Nu heeft dat eeuwige Wezen in Christus mogelijk gemaakt, wat voor ons onmogelijk was, om in de Zone Gods een weg te ontsluiten om het voor de verloren mens mogelijk te maken. De Zone Gods heeft door Zijn lijden aan de eis van Gods rechtvaardigheid voldaan. De schuld voor Zijn volk betaald, het recht der Wet vervuld en het eeuwige leven aangebracht.

Zo komt Hij diegenen, die Hij nodig heeft een ontwaakte consciëntie te geven, om dan een besef te krijgen van de rampzaligen toestand eens mensen.

Nu heeft de Heere langs de weg waarin Jezus het heeft opgebracht ons in het Evangelie nagelaten en diegene, die dat Woord gelooft met een zuiver geloof, dat Jezus is de Christus, die mens is uit God geboren.

Want die het Evangelie gelooft, die gelooft ook in God en nu moet hij God benodigen om ons te leren wat wij niet weten, maar nu is de mens zo rampzalig, dat hij zijn zaligheid wil weten, al eer het Gods tijd is. Dit maakt geen wijs mens, maar wel een dwaas en hij kan het daar dan niet in bekomen. Dan komt de mensenmoordenaar (dat is de duivel) en zegt: gij zult toch nooit zalig worden. Als een mens daar gehoor aan geeft, is hij rampzalig en kan zich niet aan een goedertieren God toe vertrouwen.

De duivel doet hem dan de leugen geloven, want hij is een leugenaar van de beginne af en die heeft er al duizenden schipbreuk laten lijden.

Paulus zegt: "Ze lopen allen in de loopbaan, maar één is er die de prijs behaalt" en die ene is het geloof, die neemt de weldaad aan en de prijs krijgt een kind van God als hij natuurlijk sterft.

In de natuurlijke dood, krijgen ze dan de prijs, doch een dwaas denkt, dat hij dien in dit leven krijgt, maar gelukkig niet, want wat zouden wij de prijs verzondigen.

Krijgen zij een ziekbed en van een ziekbed een doodbed, dan krijgen zij de prijs en daar gaan ze mee naar de hemel.

Waarde vriend, mocht u dit eens geloven. Ongeloof, let wel, brengt u niet op het spoor, maar er van af.

Ik heb medelijden met u terwijl gij in de grond uw eigen dwaasheid af moet keuren. Het hoort in het vlees thuis en wat de mens in het vlees zaait, zal in het vlees verderfenis maaien, en dat zeg ik niet, maar dat zegt God.

Ik hoop, dat u mij een woordje terug zal schrijven en ontvang hierbij de hartelijke groeten van

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 52

GIESSENDAM,

Geachte Vriend, Vriendin en Kinderen,

Met dezen kan ik u melden, dat bij ons alles nog redelijk wel is, in de hoop dat het ook met ulieden zo mag zijn.

Ik voor mij ben uit de koorts die ik gehad heb heel wat zwakker geworden. Het is ook geen wonder, want mijn jaren brengen dat mee. Ik begin zo op te merken, dat in de natuur alles teruggaat.

Altijd heb ik een vlotte geest gehad, maar dat raakt meer en meer weg. Als men jong is wordt men gaande weg sterker, doch dat breekt in de ouden dag weer af.

Salomo zegt: "Zoek de Heere in de dagen uwer jongelingschap". God eist daar niets is. Hij houdt de eis op de mens, omdat de mens in de staat der rechtheid God kon dienen en dat is nu van onze zijde hier verbeurd.

De Heere had van de hemel neergezien of er nog iemand was die naar God vroeg, doch er

was er niet één.

Had de Heere geen redenen uit Zichzelf genomen van Zijn zijde, dan had er niet één mens zalig kunnen worden, maar nu heeft dat onbegrijpelijke Wezen een weg ontsloten in het aangezicht van Zijnen Zoon, Die één was met de Vader.

Hij heeft de menselijke natuur aangenomen en heeft de straf die op de zonde bedreigd is, gedragen tot op het hout des kruises, om te verlossen diegenen, die van eeuwigheid daartoe verordineerd waren, volgens Rom. 8.

Hij is als een lam ter slachting geleid. Heeft de toorn Gods gedragen, de schuld verzoend en een eeuwige gerechtigheid verworven. Hij, Die geen zonde gekend of gedaan heeft, is van Zijnen Vader tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, volgens 2 Cor. 5.

Wat is het een bevoorrecht mens, die van dood levend gemaakt wordt, opdat hij door die levendmakende daad zijn eigen doodstaat leert kennen en nu moet hij uit zichzelf uitgedreven worden gelijk Abraham, gaat uit uw land en uit uw maagdschap, naar een land dat Ik Zelf zal aanwijzen, zegt de Heere.

Het onderwerp krijgt dan een gezicht uit de onmogelijkheid in de mogelijkheid, en als de ziel daar van de geest der dienstbaarheid verlost was, zou hij zijn voet zetten op de weg die ten leven leidt, want dan krijgt de ziel een rechte weg voor hem, maar nu wordt hij door de geest der dienstbaarheid bevangen en met duizend vrezes bezet, want met al zijn doeningen wordt hij gaande duisterder en tast als een blinde naar de wand en er is geen voortgang in de ziel.

Nu moeten door het rechterlijke Gods al zijn doeningen tot schuld worden. De Wet vervloekt en veroordeelt en verwijt hem dat zijn schuld bij God nog openstaat.

En nu zal dit het grootste voorrecht zijn om het recht Gods toe te vallen, want Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid.

Het Evangelie ontsluit een gezicht op het middel en de liefde Gods neemt het middel aan, om te leren, dat de zaligheid buiten de mens ligt.

Het is een rampzalige toestand om het in zichzelf te zoeken, maar het ligt buiten onszelf, ziende op het Lam Gods en dan heeft de ziel vrijmoedigheid om toe te gaan.

Hij nodigt ons, wanneer Hij zegt: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden" en op een andere plaats: "zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is".

Is dit de mens zijn arbeid niet, dan spreekt Jezus de mens harder aan en verwijt het volk: "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het eeuwige leven hebt".

Al de condities van de mens en al zijn voorwaarden, brengen het land geen winst aan, maar wel duisternis.

O, geliefde vrienden, mochten wij alles maar feil krijgen voor Jezus, om in Hem alles te zien, waartoe wij Hem onmisbaar nodig hebben, met een afzien van onszelf.

Het pad des rechtvaardigen wordt dan geheel effen en als een schijnend licht, voortlichtende tot de vollen dag en dan krijgt de ziel voor al zijn voden, robijnen, dan verzadigt Hij Zijn volk met honger.

Het is Zijn eigen Woord. Lees de Bergrede maar na, waar Hij zegt: "Zalig zijn die honger en dorst; zalig zijn ze die dorsten". Hij spreekt niet van zalig worden, maar zalig zijn.

Door honger en dorst wordt de zaligheid megedeeld. Hij is in al hare benauwdheid mee benauwd. Komt de ziel door verzoeking in banden of in benauwdheid, dan is Hij bij ons. "Ik help u, ook ondersteune Ik u, werpt uw bekommernissen op Mij en Ik zal het maken".

Als u dezen gang mocht gaan, zou u het ondervinden, dat uw banden zouden afvallen en de vertroosting zou het alles vergoeden.

Ik ben wel eens nieuwsgierig naar ulieden, hoe of het zo al toegaat en wel in hoofdzaak over het gewicht uwer onsterfelijke zielen.

Bedenk met mij deze grote waarschuwing, die de grote Meester heeft gegeven: "Arbeid terwijl het dag is, want de nacht komt".

Wat wij op die grote reis nodig hebben, moeten wij in de tijd leren, want in het graf zal geen verzinning wezen. De doden zullen Hem niet prijzen, maar wij die leven.

Welgelukzalig is die mens die sterft, eer hij sterft, om hier in de tijd van dat licht, dat de Geest Gods meedeelt, getuigenis te geven.

Ik zou zeer verblijd zijn nog eens een briefje van u te mogen ontvangen, temeer daar mijn gemoedsomdringen nog al veel met ulieden bezig zijn.

Ik acht het nog een voorrecht, dat wij elkander nog mogen gedenken bij de Heere, om uw belang en al uw afhankelijkheid bij de Heere te brengen.

De Apostel vermaant ons: "Draagt elkanders lasten en vervult alzo de Wet Gods". De mens is niet zalig die deze dingen weet, maar die dezelve weet en doet.

Nu zal ik het hierbij laten in de hoop u nog eens te mogen ontmoeten of iets van u te horen.

Ontvang hierbij de hartelijke groeten, ook aan de vrienden, zo noem ik mij

Uw vriend,

H. van den Hoven.

Brief 53

GIESSENDAM,

Geachte Vrienden,

Bij dezen kan ik u melden, dat op het ogenblik bij ons alles nogal wel is. De laatste 14 dagen ben ik niet erg goed geweest en Zaterdag jl. heb ik zware koorts gehad, maar ben nu weer heel wat beter.

Wat mijn gemoed aangaat, moet ik u zeggen, dat ik een buitengewone ontsluiting van de hemel heb gehad. Ik kreeg n.l. een terugleiding in mijn weg hoe wonderlijk de Heere mij geleid en onderwezen heeft en wat ik op die grote reis nodig had.

Dit is zo gelopen, dat ik in Christus in het harte des Vaders ben geëindigd en daar heb ik ontmoet, dat wanneer de ganse aarde papier was en alle grasscheutjes pennen, het niet beschreven kon worden, hoe groot de zaligheid is, die Christus verworven heeft aan de Vader voor de ganse uitverkoren kerk.

Het lag zo eenzijdig, dat er van al die miljoenen uitverkorenen geen één zuchtje medewerking in lag. Vrienden, als u daartoe verwaardigd mocht worden, verloor u heel de wereld, want de ganse wereld is maar een hel voor de ziel.

Nog temeer daar Jezus zegt uit kracht van generatie, dat wij van deze wereld niet zijn. De grondslag van Gods kerk wordt voortgebracht uit de voorverordining, en dat is in Christus uitgewerkt en Die heeft ze allen weder na Zijn opstanding vrij aan de Vader overgegeven en zo het in Hem uitgewerkt is, moet het ook in ons uitgewerkt worden.

Van onze zijde kan nu niets meer medewerken. Was dat waar, dan zou Gods werk geen eenzijdig werk zijn.

Het aanbod ontsluit, laat je leren, leiden, zaligen, omdat de volheid in de Zone Gods ligt, dat is in de oudsten Broeder van het huisgezin en nu moeten wij uit Zijn volheid bediend

worden bij aan- en voortgang. Voor zover die ziel nu een gezicht heeft gekregen in de Lossen, moet hij met zijn ziel uitgaan om te begeren hetgeen in ons niet is. Die vrijheid mag de duivel in het ongeloof beknibbelen, maar daar staan wij niet mee in rekening.

Jesus is het voorwerp waaruit wij bediend worden en het onderwerp krijgt een hand des geloofs, om aan te nemen, wat Hij aanbiedt en dat is tot ere van de Zaligmaker, maar tevens ook profijtelijk voor de ziel. Want de vrucht geeft een vrijmoedigheid om Jesus te benodigen.

Hij is de Alfa en de Omega, het begin en het einde. God heeft nooit op de mens gerekend, want toen de Heere vroeg en zag of er één mens was die naar Hem vroeg, was er niet één. Maar dat de Heere de mens zoekt en van dood levend maakt is de eerste weldaad en de eerste vrucht, omdat Hij gezegd heeft, "allen die deel hebben in de eerste opstanding, zullen van de tweeden dood niet beschadigd worden.

Dit ligt onveranderlijk in God, Hij zal te Zijner tijd al die heuvelen en bergen tot een vlak veld maken en die dwalende van Geest zijn zullen tot verstand komen en de murmureerders zullen Zijn leringen aannemen.

Wat een grote zaligheid is er in Jesus uitgewerkt voor Zijn ganse uitverkoren kerk. De poorten der hel zullen ze niet overweldigen. Niet alleen voor de meeste, maar ook voor de minste.

Want die niet werkt, die is alles, want het ligt niet in het onderwerp, maar alleen in het onbegrijpelijke Wezen, Die nam redenen uit Zichzelf om zondaren zalig te maken, buiten toedoen van het schepsel, anders kon er geen Genadeverbond bestaan.

Het is een schande voor onze zielen, dat wij ons het hoge Wezen niet durven toevertrouwen.

Het maakt onze ziel en lichaam wanstaltig en wij halen er de duisternis mee over onszelf en dan komt het nachtedierte om ons te beroven van hetgeen, dat de Geest Gods in onze zielen schenkt, en dat verwoest alles.

O vrienden, de Heere geeft ons een vrijheid om met al ons tekort tot Hem te komen en dan zal Hij die armen met Zijn goederen vervullen.

Hier kan ik wel aan het schrijven blijven, maar ik moet nu afbreken. Ontvang de hartelijke groeten van ons tezamen. Groet ook de kennissen, zo noem ik mij ulieder vriend,

H. van den Hoven.